T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜNCEL EĞİTİM YÖNETİMİ LİTERATÜRÜNDE ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA
Türkiye Türkçesi Örneği

SEBAHAT ÇAKIRLAR

DANIŞMAN
PROF. DR. HASAN AKGÜNDÜZ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ

İSTANBUL-2019

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜNCEL EĞİTİM YÖNETİMİ LİTERATÜRÜNDE ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA
Türkiye Türkçesi Örneği

SEBAHAT ÇAKIRLAR

DANIŞMAN
PRO. DR. HASAN AKGÜNDÜZ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ

İSTANBUL-2019

3101160038 Öğrenci numaralı SEBAHAT ÇAKIRLAR tarafından hazırlanan bu çalışma 24/10/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından EĞİTİM BİLİMLERİ Anabilim Dalı EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ programında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Jürisi

Prof. Dr. Hasan AKGÜNDÜZ (Danışman)
İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa
Fakültesi

ÜYE
Doç. Dr. Filiz MEŞECİ GIORGETTI
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Eğitim Fakültesi

ÜYE
Doç. Dr. Muhammet Sani ADIGÜZEL
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

ÖNSÖZ

Türkiye Türkçesi örneğinde güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminoloji kullanımını fotoğraflayarak, deneyim öznesi insan olan bir alanda nesneleşme eğilimini saptamayı amaçlayan bu araştırmanın birinci bölümünde; araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları açıklanmış ve tanımlar üzerinde durulmuştur. İkinci bölümünde ilgili literatür desteğinde konunun kuramsal çerçevesi üzerinde durulmuş ve teorik temellendirmesi yapılmıştır. Araştırmanın üçüncü bölümünde de araştırmanın yöntemi açıklanmıştır. Dördüncü bölümünde de, araştırmada bulgu ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan tematik çözümlemelere yer verilmiştir. Araştırmanın son bölümünde de sonuç, tartışma ve öneriler yer almaktadır.

Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda ulaşılan bulguların ve bulgular neticesinde ulaşılan sonuçların Türkiye'de eğitim yönetimi terminolojisi ile ilgili yapılabilecek yeni düzenlemelere öznellik ve nesnelleşme bağlamında ışık tutacağı ve bundan sonraki araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tez sürecimdeki rehberliği ve yönlendirmelerinin yanı sıra, yüksek lisans dersleri süresince de hem akademik hem de insani anlamda sağladığı katkılarla hayata karşı bakış açıma yeni anlamlar katan değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Hasan AKGÜNDÜZ başta olmak üzere, değerli fikirleri ile tezime katkılarını sağlayan sevgili hocam Doç. Dr. Filiz MEŞECİ GIORGETTI'ye ve Doç. Dr. Muhammet Sani ADIGÜZEL hocama, eğitim-öğretim sürecimin en başından şu ana kadar hayatıma dokunmuş olan tüm hocalarıma ve her zaman desteklerini hissettiğim değerli aileme teşekkürü borç bilirim.

SEBAHAT ÇAKIRLAR

ÖZET

GÜNCEL EĞİTİM YÖNETİMİ LİTERATÜRÜNDE ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA
Türkiye Türkçesi Örneği

Güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminoloji kullanımını Türkiye'de kullanılan eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojileri üzerinden fotoğraflayarak, deneyim öznesi insan olan bir alanda nesneleşme eğilimini saptamayı amaçlayan bu araştırmada, öncelikle gerçekliğin ifadesinde dilin yeri ve önemi, nesne ve özne ikliminde sözelleştirme olgusu ve akademik dilin kendine özgü yönleri teorik olarak temellendirilmiş, eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisi ile ilişkilendirmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın ikinci kısmında araştırmanın evreni olan 1980'li yıllardan günümüze Türkiye'de eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinden seçili terimler doğrultusunda literatür tarama ve doküman inceleme yöntemleri ile içerik analizi yapılarak her iki terminolojideki anlam ve biçim farklılıkları ve ortaklıkları tespit edilmiştir. İçerik analizi ile ulaşılan tematik çözümlemeler ışığında her iki yönetim terminolojisinden seçili terimlerin biçim ve anlam farklılıkları ve ortaklıklarına ilişkin veriler analiz edilmiş ve ilgili değerlendirilmeler yapılmıştır.

Araştırma sonucunda genel ve alt amaçlara bağlı olarak ulaşılan önemli bulgular ise deneyim öznesi insan olan eğitim bilimleri terminolojisinde kullanılan terimlerin büyük bir çoğunluğunun, deneyim öznesi nesne olan endüstriyel-işletme terminolojisinden anlam ve biçim yönünden genelde değişiklik yapılmadan eğitim bilimleri alanına alındığı yönündedir. Her iki yönetim bilimi alanlarının terimleri incelendiğinde, anlam, biçim ve hem anlam hem de biçim ortaklığı taşıyan terimlerin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Özne, Nesne, Endüstriyel-İşletme Yönetimi Terminolojisi, Eğitim Yönetimi Terminolojisi

ABSTRACT

A STUDY ABOUT THE USAGE OF THE INDUSTRIAL TERMINOLOGY ON CURRENT EDUCATION MANAGEMENT LITERATURE
The Case of Turkish in Turkey

This study aims to determine the tendency of objectivity in an area where the subject of experience is human, by identifying the usage of the industrial terminology in the current educational terminology literature. Firstly, the place and importance of language in the expression of reality, the phenomenon of verbalization in the object and subject climate and the theoretical aspects of the unique aspects of academic language are evaluated theoretically and have been associated with educational and industrial-business management terminology.

In the second part of the study, results on the content and form partnerships in both terminologies were determined over the selected terms of educational management and industrial-business management terminology, which is the target population of the study, used in Turkish in Turkey from the 1980s to today. In the light of the thematic analyses reached by content analysis, data on the form and meaning partnerships/differences of the selected terms from both management terminologies were analysed and the related evaluations were made.

As a result of the research, the important findings reached in relation to the general and sub-objectives are that the vast majority of the terms used in the field of educational sciences, the research interest of which is human, are transferred from the industrial-business terminology, the research interest of which is the object without having no changes both in the meaning or the shape and transmitted directly to the educational sciences form the industrial sciences. When the terms of both management sciences were examined, it has been found that there are terms of meaning partnership, form partnership, and terms bearing both meaning and form partnership.

Key Words: Subject, Object, Industrial-Business Administration Management Terminology, Educational Management Terminology

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **IV**
ÖZET ..... **V**
ABSTRACT ..... **VI**
İÇİNDEKİLER ..... **VII**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **IX**
KISALTMALAR ..... **X**
BÖLÜM 1: GİRİŞ **1**
1.1. PROBLEM DURUMU 1
1. 2. AMAÇ VE ALT PROBLEMLER 10
1. 3. ÖNEM 11
1. 4. SAYILTILAR (VARSAYIMLAR) 11
1. 5. SINIRLILIKLAR 11
1. 6. TANIMLAR 12
BÖLÜM 2 : ALANYAZIN VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR **13**
GERÇEKLİGİ SÖZELLEŞTİRME OLGUSUNUN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE EĞITIM YÖNETIMI TERMINOLOJISI ÖRNEĞİ **13**
2. 1. GERÇEKLIĞIN IFADESINDE DILIN YERI VE ÖNEMI **13**
2. 1. 1. TÜRKIYE'DE DILIN YERI VE ÖNEMI 18
2. 2. NESNE VE ÖZNE IKILEMINDE SÖZELLEŞTIRME OLGUSU **28**
2. 3. AKADEMIK DILIN KENDINE ÖZGÜ YÖNLERI VE EĞITIM YÖNETIMI TERMINOLOJISI **31**
2. 4. ILGILI ARAŞTIRMALAR **41**
BÖLÜM 3: YÖNTEM **43**
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ 43
3.2. ÇALIŞMA GRUBU 44
3.3. VERİLERIN TOPLANMASI 45
3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ VE YORUMLANMASI 45
BÖLÜM 4: BULGULAR VE YORUM **46**
GÜNCEL EĞITIM YÖNETIMI LITERATÜRÜNDE ENDÜSTRIYEL TERMINOLOJI KULLANIMINA ILIŞKIN BIR ARAŞTIRMA/ TÜRKIYE TÜRKÇESI ÖRNEĞI **46**
4.1. ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİYLE ANLAM ORTAKLIĞINA İLİŞKİN BULGULAR 48
4.2. ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİYLE BİÇİM ORTAKLIĞINA İLİŞKİN BULGULAR 53
4.3. ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİYLE ANLAM VE BİÇİM ORTAKLIĞINA İLİŞKİN BULGULAR 63
BÖLÜM 5: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER **112**

5.1. TARTIŞMA 112
5.2. SONUÇ 113
5.3. ÖNERILER 115
KAYNAKLAR 117
EKLER 122
ÖZGEÇMİŞ 125

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Endüstriyel Terminoloji ile Anlam Ortaklığına İlişkin Bulgular…..…….. **48**

Tablo 2: Endüstriyel Terminoloji ile Biçim Ortaklığına İlişkin Bulgular……...…..**53**

Tablo 3: Endüstriyel Terminoloji ile Anlam ve Biçim Ortaklığına İlişkin Bulgular.**64**

Tablo 4: Seçili Terimler Listesi …..……..……..……**122**

KISALTMALAR

AEYTS: Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü

Akt. : Aktaran

EBTS: Eğitim Bilimleri Terimleri Sözlüğü

KİYTS: Karşılaştırmalı İşletme Yönetim Terimleri Sözlüğü

Müh. : Mühendislik

Sos. : Sosyal

S. : Sayfalar

TDK: Türk Dil Kurumu

TUBA: Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü

Vb. : Ve benzeri

Vs. : Vesaire

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU

‘‘Bütün insan fenomenleri, insanın yapıp-etmelerinin ürünleri olan başarılar, ifadesini dilde bulmakta ve dil sayesinde betimlenmektedir. İnsan fenomenleriyle öteki fenomenleri temellendiren bir varlık alanı olarak dil, insan için, insan dünyası için taşıyıcı bir rol oynar.’’ (Mengüşoğlu, 2017). Dil toplulukların varoluşunu, varlığını idame ettirmesini, sahip olunan bütün tarihsel, bilimsel ve kültürel birikimlerin toplumdan topluma ve geçmişten geleceğe aktarımını sağlamaktadır. ‘‘Dil insan olmanın bir temel fenomenidir; insan fenomenlerinin taşıyıcısıdır. Dil olmadan insansal olan ortadan kalkar.’’ (Mengüşoğlu, 2017). Bu bağlamda ‘‘dilin’’, ‘‘insan olmanın temel fenomeni’’ olması kavramını ele aldığımızda, yazılı ve sözlü olarak kullanılan dilin tam olarak insanı yansıtma yeterliliğinde olup olmadığı, dilin mutlak bir değer mi yoksa yöntemsel bir gereklilik mi olduğu soruları doğmaktadır. Bu soruları anlamlandırabilmek için öncelikle ‘‘insan’’ olgusu ele alınacaktır.

Mengüşoğlu insanı ‘‘İnsan; bilen, üreten, isteyen, tavır takınan, önceden gören ve önceden belirleyen, özgür iradesi olan, konuşan, düşünen, devlet kuran, inanan, seven, hisseden, çalışan, sanat ve tekniğin oluşturucusu olan, tarihsel olan, sezen, biyopsişik bir yapıya sahip olan bir varlık.’’ (Mengüşoğlu, 2017) şeklinde tanımlamaktadır. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlükte ise insan, isim olarak; ‘‘Toplum hâlinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı.’’ sıfat olarak ise ‘‘Huy ve ahlak yönünden üstün nitelikli kimse.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) ifadeleri ile tanımlanmaktadır. İncelenen tanımlar insanın psikolojik ve duygusal durumlarını ön plana çıkarmakta ve ‘‘üstün’’ nitelikli olduğuna değinmektedir. Akgündüz’ e göre de ‘‘İnsan, varoluşu itibari ile tam bütünsel yaratılmış ve varlık potansiyeli ile dünyaya gelmiş bir enerjidir. Her özne gibi insan da var olmak için kendi mevcudiyeti dışında hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, kendisine hiçbir dış varlığın ihtiyaç duymadığı, kendi içinde nihayet bütünselliktir.’’ (Akgündüz, 2017).

Akgündüz insanın ‘‘enerji potansiyelini’’ ve ‘‘bütünselliğini’’ şu sözleri ile ifade etmektedir:

‘‘İnsan, bütün duyuları yer çekimine en elverişsiz ve güçsüz bir varlıktır. Ancak benlik mutasyonu tamamlandığında dişil ve eril uç buluşması hem doğal evrim hem de doğaüstü öğrenme zekâsıyla evrensel enerjiye muhatap olabildiğinde yedi bedeni aktif her bedende yedi kalitesi olan dört yeti kategorisiyle üç farklı enerjiyi senkronize kullanabilen bütünleşmiş varlık haline dönüşebilmektedir. İnsanda hayatiyet ve cinselliğin ötesinde tatminkârlık, düşünme, sevgi, irade ve birlik vizyonuna evirilebilme kapasitesi mevcuttur. Bu kaliteler içgüdü zekâsı, entelektüel, spritüal ve supra bilinç dediğimiz varlık zekâsının senkronizasyonuyla insan, hem mekanik hem manyetik hem de ruhsal enerjiyi dolaylı ve dolaysız birlikte kullanabilen bireye, yani bütüne evrimleşebilmektedir. Asıl olması gereken de insanın içindeki potansiyel enerjinin dışarıdaki enerji ile buluşarak kendini gerçekleştirip, aşkın benlik olarak özgürleşebilmesidir.’’ (Akgündüz, 2017).

İnsanı ifade eden tanımlardan yola çıkıldığında, insana özgü durumlardan söz edilirken, gerçeğin ifade bulmasında sadece fiziksel olan özelliklerinin değil, insanın duygusal ve spritüal varlık potansiyelinin de dikkate alınmasının gerektiği vurgusunun yapıldığı dikkat çekmektedir. İnsanın varoşlunda sahip olduğu en özel yeteneklerinden biri olan ‘‘dil’’ konusu ele alınırken de, insanın bu potansiyellerini göz ardı etmeden değerlendirmeler yapmak, kendi varoluşunun getirdiği ve onu yaratılmışların en yücesi kılan bu özellikleri, insanı tam anlamıyla ifade etmek açısından kullanılan dile yansıtabilmek çok büyük önem taşımaktadır. ‘‘Gerçekten de düşük zekâdaki bir insanda bile, problem çözmede, uyum göstermede budala bir insandan daha üstün olan maymunda olmayan bir şey vardır: dil yeteneği.’’ (Topkaya, 2016). İnsanlar arasında iletişimi sağlayan dil de kullanılan kelimeler, sözler, sözcükler barındırdığı anlamlar ile insanı bütün boyutları ile ele alabilirse, işte o zaman insan tam manasıyla anlaşılabilir, kendini anlatabilir ve dolayısı ile genellikle iletişim eksikliğinden kaynaklı ortaya çıkan birçok sorununun da böylelikle ortadan kalkması sağlanmış hatta ortaya çıkması önlenmiş olabilir. ‘‘Dil sayesinde farklılıkların arasındaki mesafe artmamakta, aksine başlangıçtaki bir birlik ve bütünlük deneyimlenebilir hale gelmektedir.’’ (Tükel Kılıç, Y., 2011). Doğru dil kullanımı, doğru anlaşılmayı ve doğru iletişimi de beraberinde getirmiş olacaktır ki

bu yüzden insanı anlamak ve doğru anlatılmasını-anlatmasını sağlamak son derece önemlidir.

‘‘Humboldt’a göre dil, bir yandan, insanın genel tinsel enerjisinin düzenli işleyen bir çark içinde açığa çıkmasıdır; öbür yandan, bu çark içinde dilsel yetkinlik idesinin gerçeklikle bir oluş kazanması çabasıdır.’’ (Akarsu, 1998). Tin ve tinsellik hem dil, hem insan zekâsı hem de insanın gerçekliğe ulaşabilmesi ve özgürleşebilmesi için önemli bir terimdir. Akgündüz tinselliği şu şekilde ifade eder;

> *‘‘İnsanın biyolojik doğumunun ardından psikolojik doğum ve tinsel doğum dediğimiz mutasyonel evreleri söz konusudur. Hayvan ötesi kaliteler bu evreler ile çiçek açmaya başlar. İnsan benliğinin üç kesiti: dürtüsellik, zihinsellik ve tinselliktir. Dürtüsellik, hayvanla benzeşen insanın toprak altında yatan köklerini karakterize eder. Tinsellik ise bu köklerin ağaca ve meyveye dönüşmüş hallerini karakterize eder. Zihinsellik, bu iki kesit arasındaki kaybedip bulma oyununu karakterize eden tampon-araf aşamasıdır.’’ (Akgündüz, 2017).*

Bu bağlamda insanın kendini ve gerçekliği, yani gerçek dünya da var olan şey her ne ise, onu tam manası ile ifade edip özgürleşebilmesi için tinsel doğuma ulaşması gerektiğinin insan fenomeninin en önemli varoluş amacı olduğu ifade edilebilir ki böylelikle insan bütünüyle kendini tamamlayabilir, bu da kullanılan dilin tam manası ile ifade edilmesi ile gerçekleşecektir.

“Dil, eklemli sesi düşüncenin bir ifadesi haline getirme yönünde tinin her an tekrarlanan çalışmasıdır.” (Humboldt, 1988). Dil olgusunu anlayabilmek için dilin, bütün birimleri ile düşünülmesi gerekmektedir, bu bağlamda dilin en küçük birimi kabul edilen sözcük anlamlı bir çıkış noktası olabilir. Akgündüz'e göre, dilin başlangıcı sayılan sözcük, insanı kendine ve gerçeğe değil, sadece dışa bağlamaktadır (Akgündüz, 2012). Bu ifadelerden sözcüğün insanı dışa bağlaması, yani kendi iç potansiyelinden uzaklaşıp sadece hazır olarak sunulmuş olanla anlam kazanmaya çalışması, onun daha çok nesneleşmesine ve gerçek anlama yabancılaşmasına neden olabilmektedir. Burada gerçekliğin ifade bulmasını sağlamanın, insanın tinsel, spritüal varoluşunu da göz özünde bulundurarak, insanın

asıl gerçeği bulmasını sağlayacak şeyin, zekâyı harekete geçirecek enerji olduğunu belirtmek yerinde olacaktır. Bu bağlamda Akgündüz, zekânın harekete geçmesi için sözün kendisinin değil, entelektüel anlamının değil, sözün enerjisinin ve spritüal anlamının önemli olduğunu vurgulamaktadır (Akgündüz, 2017). ‘‘Spritüal anlam’’ ile ifade edilen iç anlam yani yaşayan anlamdır, diğeri yani ‘‘ölü’’ veya ‘‘kalıp’’ olarak ifade edilen söz ise zihinsel, entelektüel ve mantıksal anlamdır.

Eğitim de kullanılan da sözlerin, terimlerin mantıksal anlamlarıdır, spritüal anlamına genelde vurgu yapılmaz ve Akgündüz’e göre ise ‘‘gerçekle temasa en uzak şey sözdür.’’ (Akgündüz, 2017). Bu bağlamda da Akgündüz mantıksal anlamla hiçbir dönüşüm olmayacağını, sadece bilgi biriktirip, yığmaktan ibaret kalınacağını vurgulamaktadır (Akgündüz, 2017). Aslında, eğitimde çıkış noktası, söz yığınları ve sadece onları tek boyutları ile anlama değildir. Asıl önemli olan, sözlerin zekâyı harekete geçirecek şekilde anlamlanmasını sağlama yani içmedir, yani eğitimde söylenen sözlerden ziyade, o sözlerin yüklediği anlamlarla yaratılan farkındalık, zihinsel uyarım, insan da zaten var olan potansiyeli ortaya çıkarmayı sağlayacak enerjiyi yaratabilmek önem taşımaktadır.

Bu nedenlerden dolayı Akgündüz’e göre söze dayalı eğitim diye bir şey söz konusu olamaz, böyle bir eğitim zekâyı uyaramaz (Akgündüz, 2017). Hâlbuki önemli olan eğitimde kullanılan dil ile insan zekâsını uyarma, onda var olan potansiyeli açığa çıkarma ve insanın kalıplardan özgürleşerek büyümesini sağlamaktadır. Fakat insan fenomeninin spritüal varoluş özelliklerinin dikkate alınmayarak entelektüel mantıksal anlamlar taşıyan dil, söz ve terimler kullanmak, gerçekliği yaşamada, özgürleşmede ve insanının doğa ile bütünleşmesine engel olmaktadır.

Dil ve sözle ilgili bu önemli noktalar doğrultusunda eğitim yönetimindeki terminolojinin gerçekliği ifade etmede, insan potansiyelini açığa çıkarmada kullandığı terminolojinin, insandaki potansiyel enerjiyi harekete geçirip gerçeğe özgürleşmesini sağlamada sadece söz yığınları mı yoksa insanının içinde var olan potansiyeli dışarı çıkarmasını sağlayan enerjiler mi olduğu durumunu incelemek yerinde olmaktadır. Akgündüz insan varoluşunun kendi dışında bir amacı olmadığını savunur, ‘‘İnsana kendini nedensiz ifade ötesinde amaç- ilke- ihtiyaç yükleyen her girişim, onu nesnel ve öznel varlığıyla bloke etmekten başka bir sonuç doğurmaz.’’

(Akgündüz, 2017). ‘‘Denilebilir ki amaçlı eğitim edimi ve amaç yükleyen eğitsel deneyim, insan varoluşunda doğallığı dinamitleyen en tehlikeli faktördür.’’ (Akt: Çakmak, 2018).

‘‘Her bilimsel disiplin, bir terminoloji ile öğretilir.’’ (Karademir, 2019). Bu bağlamda, eğitim yönetimi terminolojisinin aracılığı ile toplumu ‘‘eğitmek’’ amacı ile kullanılan akademik dilin, çalışma alanı olan insanın gerçekle temasında yeterli olup olmadığını incelemek bu çalışma açısından önem taşımaktadır. Amerika’da işletme yönetiminin bilimsellik kazanması ve zamanla yönetim kavramının gelişmesi ve devamında ‘‘yönetim’’ kavramının eğitim alanının bilimsellik kazanması ile eğitim alanına girmesi, ‘‘eğitim yönetimi’’ alanının oluşmasını sağlamıştır. Alanın oluşması ile kendine özgü bir terminolojinin oluşmaya başlaması da kaçınılmazdır. İşletme yönetimi alanından istifade edilerek oluşan eğitim yönetimi alanı, kendine özgün terminolojisini oluşturmada, ‘‘işletme’’ alanında kullanılan söz, sözcük ve terimlerin aktarımıyla oluşma durumunda kalmıştır. ‘‘İnsanın’’ odak noktası olduğu eğitim yönetimi alanının, işletme gibi ‘‘ürün’’ ve ‘‘üretimin’’ odak noktası olduğu, mekanik dilin hâkimiyetinde olan bir alanın sözcüklerini, terimlerini eğitim alanına aktararak oluşması durumunun, insanı tam anlamı ile ifade etmede yeterli olup olmayacağını düşünmek yerinde olacaktır. Bu bağlamda, daha öncede ifade edildiği gibi spritüal yönleri de bulunan ve aklı ve dil yeteneği ile yaratılmışlar arasında öne çıkan insanın, nesne odaklı işletme yönetimi temel alınarak geliştirilen eğitim yönetimi alanında, kullanılan terimler ile tam manası ile ifade edilip edilemediğini incelemek çalışma açsından önem taşımaktadır. Bütün bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda, insanı ifade etmede sözlerin öneminin anlaşılabilmesi açısından, ‘‘dil’’ olgusunu daha anlamlı kılmaya çalışan bir çalışma alanı olan ‘‘dil felsefesi’’ önem taşımaktadır.

17. yy. da John Locke’un sözcükler ve 19. yy. da Ferdinand Saussure’in dil üzerine yapmış olduğu çalışmalar olmasına rağmen dil felsefesi 20. yy. ın başlarında Frege ve Russel’in çalışmalarıyla tam anlamıyla başlamış olan yeni bir alandır. Dil felsefesindeki temel kavramlar incelendiğinde, bu temel kavramların ‘‘terim, yüklem, özne, anlam, kavram, gönderme, bağlam, doğruluk değeri, içlem ve kaplam’’ olduğu belirtilmektedir. Çalışmamızda endüstriyel terminolojinin deneyim öznesi insan olan eğitim yönetimi alanına mekanik transfer edilmesinin sebebiyet

verdiği davranışsal-düşünsel-duygusal-ruhsal boşlukların boyutları incelenmeye çalışıldığından, dil felsefesinin önemli kavramları olan ‘‘terim, özne, anlam ve gösterge’’ kavramlarının üzerinde gerçekliğin ifadesinde dilin önemini vurgulamak açısından kısaca durulmaya çalışılacaktır.

‘‘Çeşitli bilim dallarının, sanat ve meslek kollarının özel kelimeleri olarak tanımladığımız ‘‘terim’’ sözü, Latince ‘‘sınır, son’’ anlamına gelen terminus kelimesine benzetilerek derlemek fiilinin eski şekli olan termek fiiline -im eki getirilerek türetilmiştir. Türk Cumhuriyetlerinde ise, bu terim Rusçadaki biçimiyle termin olarak kullanılmaktadır.’’ (Zülfikar, 2011). Ülkemizde ‘‘terim’’ sözcüğünü Fransızca kökenine dayanarak öneren kişi Mustafa Kemal Atatürk’tür. Atatürk’ün Geometri kitabı hazırlayarak şekilleri öğrencilerin anlayacağı türden, ‘‘üçgen’’, ‘‘beşgen’’, ‘‘açı’’, ‘‘çember’’ gibi Türkçe karşılıklarla yeniden düzenlemesi terimlerin Türkçeleşmesi çalışmalarına örnek olması açısından önem taşımaktadır.

Dilin gelişmesi, sürekli gelişen ve değişen bilim ve teknolojiye ayak uydurabilmesi o dildeki terimlerin kullanımına, aktarımına ve anlamına bağlıdır. ‘‘…terimler için asıl önemli olan husus, terimin, karşıladığı kavramı açık, net ve doğru bir şekilde ortaya koymasıdır.’’ (Pilav, 2008). Terimler dilin/dillerin gelişmesi ve tüm dünyayla uyum sağlayabilmesi açısından çok ciddi bir öneme sahiptir. Farklı ülkelerde ve dolayısı ile farklı dillerde geliştirilen bilim ve teknoloji ile ilgili terimlerin Türkçe karşılıkları ile kullanılması ve hatta Türkçe terimler türetilmesi bu anlamda çok büyük önem taşımaktadır.

Terimlerle, sözlerle ifade edilen kelimelerin taşıdığı anlamlar ve bu anlamların kast edilen ‘‘şeyi’’ tam anlamıyla ifade edip etmediği, zihinlerdeki boşluğu doldurup doldurmadığı, dilin, terimlerin ve sözcüklerin doğru ve yerinde kullanılması açısından son derece önemlidir.

‘‘Örneğin nesne dilinde yeşil kavramının bir adı olsa da ve bu sayede bir nesnenin yeşil olduğunu söyleyebilsek de, o nesne dilinde yeşil kavramından

söz edemeyiz. Bunu yapmak için bir nesneyi değil, bir kavramı öznelleştirmek gerekiyor. Örneğin ‘‘Yeşil bir renktir’’ diyemeyiz. Bunu diyebilmek için yeşil kavramını bir yüklem olarak değil, bir özne olarak kullanmak gerekir. İşte nesne dilinde eksik olan şey de tam olarak bu. Bunu gerçekleştirmek için yalnızca nesneleri değil kavramları da kavramlaştırmak gerekiyor, meta kavramlar üretmek gerekiyor.’’ (İnan, 2013).

Bu bağlamda dil felsefesindeki ‘‘özne’’, ‘‘nesne’’, ‘‘anlam’’ ve ‘‘gösterge’’ kavramlarının doğru anlaşılıp kullanılmasında, terimlerin kullanımındaki anlam boşluklarının kavranması ve insana özgü olan gerçekliklerin ifadesinde mekanik çağrışımlar yapan, kişinin öznelliğini ifade etmede yetersiz kalan kavramların, insan fenomenini her açıdan doğru anlamak ve anlatabilmek için yeterli olup olmadığını irdelemek bir diğer önemli husustur.

Dil felsefesinin önemli kavramlarından olan ‘‘özneyi’’ Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe sözlük ‘‘Bilinci, sezgisi, düş gücü olan, bazı filozoflara göre de dış dünyaya karşıt olan birey.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) şeklinde tanımlamaktadır. Özne, yani birey, insan, evrende bütün olup bitenlerin merkezi, onları oluşturan ve onlardan etkilenen kişidir diyebiliriz. Dil felsefesinde ‘‘özne’’ bu bağlamda, işi yapan, yüklemin bildirdiği durumu üzerine alan kimsedir şeklinde tanımlanmaktadır. Burada cümledeki durumu üzerine alan kişi, işi yapan kimse olması durumu, dil ifade edilirken özenin gerçekten, oluşturulan eylemi üzerine alıp alamadığı, kullanılan anlatıların tam olarak özneyi ifade edip etmediği önemlidir. Bu durumun önemli olmasının nedeni bilim, felsefe ve birçok alanın özneler sayesinde ve özneler tarafından oluşturulup, dil sayesinde hayata geçip anlam kazanmış olmasıdır.

Öznenin dışında kalan her konu ve obje de nesne olarak ifade edilmektedir. Yani insanın dışındaki her şey nesnedir. Akgündüz nesneyi tanımlarken ‘‘Nesneler, insan ürünü endüstriyel cisimlerdir.’’ (Akgündüz, 2017) şeklinde ifade etmektedir. Dış dünyaya ait gerçeklerin, kişilerin öznel görüşlerinden bağımsız olduğu ve bu nedenle nesnel olanların doğru, objektif olduğu ve gerçeği tam olarak ifade ettiği

görüşü genel bir kabuldür. Eğitimde ve bilimde de kabul gören durum budur. Fakat bu durum özneler sayesinde ve öznelerin oluşturduğu dil ve dış dünyayı anlamlı kılan kavramları geliştiren öznelerin varlığının göz ardı edilerek ele alınması, yani spritüal boyutu da bulunan öznelerin bu boyutunun genelde dikkate alınmıyor oluşu, gerçeklerin ifadesinde bir boşluğa neden olmakta ‘‘kişi/özne’’ kavramı göz ardı edilmektedir. Bu bağlamda Akgündüz’ün de ifade ettiği gibi ‘‘Bilim entelektüel yetileri kullanarak sadece somut görülen gerçekle sınırlı kalmaktadır.’’ (Akgündüz, 2017). Bu sınırlılıkla kast edilen durum, bilimin farkındalık sağladığı fakat sadece somut ve görünene odaklandığı için bu farkındalığın sınırlı ve yanıltıcı olduğudur.

Özne ve nesnenin dışında dil felsefesinde ki ‘‘anlam’’ olgusu bir diğer önemli kavramdır. Bir sözcüğün anlamını anlamak edimi, dil felsefesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. ‘‘Dilde anlam problemine detaylı olarak bakıldığında iki temel tartışma noktası ile karşılaşılır. İlk mesele, bir dilsel ifadeyi anlamlı kılanın ne olduğudur… İkinci mesele, ise dilde anlamlı en küçük birimin ne olduğudur.’’ (Baykent, 2017). Dildeki ‘‘anlam’’ kavramını açıklamak için farklı cevaplar açıklamalar bulunmaya çalışılmıştır bunlar; ‘‘ideci yaklaşım, göndergeci çözümler, davranışçı teori ve pragmatik’’ yaklaşımdır. Bu yaklaşımlar, teoriler ve çözüm yolları ile her bir dilde ki anlam kavramına cevap bulunmaya çalışılmıştır. Dil felsefesinde ki ‘‘anlam’’ sorunundan sonraki bir diğer önemli nokta ‘‘gösterge’’ kavramdır.

‘‘Dil, toplumun oluşması için bir zorunluluktur ve insan, zihnindeki göstergelerden oluşur.’’ (Özmakas, 2010). Gösterge, işaret, iz gibi anlamlar taşırken dilbilim açısından gösterge, anlamla biçimin, gösterenle gösterilenin kaynaşmasından oluşan dil birimi, belirtkedir. Dilbilimi ve dil felsefesini incelediğimizde gerçekliğin doğru ifadesinde de gösterge, kavramların ifadeleri açısından çok büyük önem taşımaktadır. ‘‘...sözcükler (göstergeler) zihindeki idelerin temsilleridirler… zihindeki ideler kendiliğinden oluşmayıp gerçeklikteki şeylerden üretildiğine göre sözcükler (göstergeler) gerçekte var olan nesnelere gönderme yapar.’’ (Özmakas, 2010). Bu durumda herhangi bir şeye gösterge denmesi onun nesne dediğimiz kavramları adlandırıyor ve anlam olarak karşılıyor olması gerekmektedir. ‘‘Tanımlar mantık bakımından yapılır, yani var olan hiçbir şeye dayanmadan birçok kavramlar

tanımlanabilir; fakat ancak var olan şeylere, fenomenlere dayanan bir düşünme, herhangi bir kavramı kapsadığı şeylerle birlikte kavrayabilir.'' (Mengüşoğlu, 2017).

Dilin önemi ve dil felsefesinde kullanılan kavramların kısaca incelenmesinin ardından, ''yönetim'' ve ''eğitim yönetimi'' kavramlarının incelenmesi dilin bu alanla ilgisini anlamlandırma açısından önemlidir. ''Yönetim'' kavramının insanlığın ortaya çıkışından beri var olduğuna inanılmaktadır. Eğitim yönetimi ise daha sonraları yönetimin bilim olarak gelişmesi ve yönetim olgusunun eğitime uyarlanması ile birlikte kavramsal bir nitelik kazanmıştır. İlk olarak Amerika'da, ''Bilimsel Yöntemin İlkeleri'' kitabının da yazarı olan ''İşletme Yönetiminin'' kurucusu sayılan Frederick Taylor ile işletme alanında, bilimsel anlamda ortaya çıkan ''yönetim'' kavramı ve ilkelerinin, zaman içerisinde eğitim alanında benimsenmesi ''Eğitim Yönetimi'' alanının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Yine bu alanın bilimsel anlamda Amerika'da ortaya çıkmasıyla, alanda çalışmalar ve yayınlar yapılmaya başlanmış ve bu alan tüm dünyada önem kazanmaya başlamıştır.

Türkiye'de ise ''Eğitim Yönetimi'' alanı ve alanla ilgili çalışmaların ortaya çıkış zamanı incelendiğinde, Osmanlı Devletinin son zamanlarında eğitim anlamında atılmaya çalışan adımlar görülebilir. Cumhuriyetin kurulmasından sonra Tevhidi Tedrisat kanunu ile öğretimin birleştirilmesi ve bu adımları takiben öğretmen yetiştirilmesi için Gazi Enstitüsünün kurulması ile de ''Eğitim Yönetimi'' alanı akademik olarak da bir kimlik kazanmıştır. Bu bilimsel, akademik oluşumun ardından, ilgili alanda mezunlar verilmesi ve takip eden süreçte alanla ilgili eserler üretilmesi ile Türkiye'de ki bilimsel yolculuğuna başlamıştır.

Cumhuriyetin kuruluşu ve nitelikli kişilerin yetişmesi için geçen zaman göz önüne alındığında ''eğitim yönetimi'' ülkemiz için oldukça yeni bir kavram ve bilim alanıdır. Bundan dolayı ilgili alana özgü literatürün ve kullanılan dil, sözcük ve terimlerin oluşum ve gelişiminin diğer alan ve yabancı kaynakların etkilerinden uzak olmasını beklemek mümkün olamaz. Bu araştırmayla çıkılan öğrenme yolculuğunun amacı, Türkiye'de 1980'li yıllar ve sonrasındaki güncel eğitim literatürünün incelenerek, eğitim yönetimi terminolojisinin oluşumu, eğitim yönetimi terminolojisi

ile mühendislik terminolojisi arasındaki *anlam ve biçim ortaklıklarının* neler olduğu ve *endüstriyel* terminolojinin *insana özgü bir durum olan* eğitim yönetiminde *gerçekliğin ifade edilmesinde, kullanılan terimlerle, öznesi insan olan eğitim alanında, doğru anlamı sağlayıp sağlamadığına* ilişkin bir durum tespiti yapmış olmaktır.

Dil, dil felsefesi, öznellik-nesnellik ve terimler üzerine birçok çalışma hem yurtdışı hem de Türkiye'de daha önce yapılmıştır. Bu araştırma ile bunlardan farklı olarak Türkiye'de ki terminoloji desteğinde, endüstriyel-işletme yönetimi alanından transferlerle oluşturulan eğitim yönetimi terminolojisindeki seçili terimlerin, anlam ve biçimleri incelenerek, insanın, ''gerçekliğe'' ulaşma yolcuğundaki enerjisini uyarmak açısından, terimlerin ''insanı ifade etmedeki yeterlilikleri'' incelenmeye çalışılacaktır. Bu bağlamda bu araştırma; *Türkiye Türkçesi örneğinde güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminoloji kullanımının yaygınlık düzeyini anlam ve ifade boyutları itibariyle betimlemek olarak formüle edilmiştir.*

1. 2. AMAÇ VE ALT PROBLEMLER

Bu araştırmanın genel amacı; Türkiye'de güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminoloji kullanımını fotoğraflayarak, deneyim öznesi insan olan bir alanda nesneleşme eğilimini saptamaktır. Bu genel amaca bağlı olarak cevabı aranacak alt amaçlar/sorular şunlardır;

1. Güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminolojiyle anlam ortaklığına ilişkin bulgular nelerdir?
2. Güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminolojiyle biçim ortaklığına ilişkin bulgular nelerdir?
3. Güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminolojiyle anlam ve biçim ortaklığına ilişkin bulgular nelerdir?

1. 3. ÖNEM

Bu araştırma;

1. Türkiye'de ''terminoloji'' konusunu gündeme getirip, üzerinde düşünme, tespit ve incelemelerde bulunma ve yeni araştırmalara olanak sağlama
2. Eğitim yönetimi literatüründe kullanılan terimler üzerine yapılan çalışmaların incelenmesi
3. Türkiye'de genel anlamda terminoloji ve eğitim yönetimi terminolojisinin oluşumu ve gelişiminin tespit edilmesi
4. Endüstriyel terminolojinin oluşumu, gelişimi ve Türkiye'de kullanımının incelenmesi
5. Endüstride kullanılan terminolojinin eğitim yönetimine aktarılması ve doğru anlamı yansıtıp yansıtmadığının incelenmesi

Eğitim yönetimi terminolojisinde insana özgü yeni bir dilin geliştirilmesi için tespitler ve öneriler sunması bakımından önem taşımaktadır.

1. 4. SAYILTILAR (VARSAYIMLAR)

Literatür tarama, doküman incelemesi ve seçili terminoloji üzerinde içerik çözümlemesinin konuya ışık tutacağı varsayılmıştır.

1. 5. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma doküman incelemesi ve Türkiye'de 1980'li yıllardan günümüze kadar eğitim yönetimi ve endüstriyel işletme yönetimi alanlarında kullanılan seçili terminoloji üzerinde içerik çözümlemesiyle sınırlıdır.

1. 6. TANIMLAR

Eğitim Yönetimi Literatürü: Bir ülkenin eğitim sistemini bir bütün olarak analiz ve sentez etmeyi amaçlayan disiplinler arası bilim dalı, yönetimin eğitime uygulanması (Balcı, 2016), şeklinde tanımlanan eğitim yönetimi alanında yazılmış olan yazı ve eserlerin tümü.

Eğitim Yönetimi Terminolojisi: Eğitim yönetimi alanında kullanılan terimler ve o terimlerin anlamını içeren alan.

Endüstriyel-İşletme Yönetimi Terminolojisi: Endüstri/Sınai-İşletme yönetimi alanında kullanılan terimler ve o terimlerin anlamlarını içeren alan.

BÖLÜM 2 : ALANYAZIN VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

GERÇEKLİGİ SÖZELLEŞTİRME OLGUSUNUN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE EĞİTİM YÖNETİMİ TERMİNOLOJİSİ ÖRNEĞİ

2. 1. GERÇEKLİĞİN İFADESİNDE DİLİN YERİ VE ÖNEMİ

Dünya üzerindeki tüm varlıkların birbirleri ile iletişim kurmak için kullandıkları en önemli şey dildir. Dil sayesinde sözel ya da sözel olmayan iletişim sağlanmakta ve böylece toplulukların varlığı devamlılık göstermektedir. “Toplum olmaksızın dil, dil olmaksızın toplum olmaz.” (Kula, 2012). Dil sayesinde ortak değerler, kültürler, örf adet, gelenek görenek, ilim, bilim sahip olunan tüm değerler bireyden bireye, nesilden nesile aktarılmakta ve devletlerin milletlerin devamlılığı sağlanmaktadır. Dilbilimci Robert Dixon dil üzerine ‘‘Dil en değerli insan kaynağıdır.’’ demiştir (Akt. Fischer, 1999). Yaşamlarımızı dil tanımlar, varlığımızı dil bildirir, dil düşüncelerimizi oluşturur, bir bütün olarak bizi ve sahip olduğumuz her şeyi mümkün kılar.

‘‘İnsanın bütün yetenekleri içinde, bize kim olduğumuzu, ne demek istediğimizi ve nereye gittiğimizi en fazla anlatan dildir.’’ (Fischer, 1999). İnsanlığın sahip olduğu tüm değerlerin taşıyıcılığını sağlayan dil için kullanıldığı toplumun yansıtıcısıdır diyebiliriz. ‘‘Dil, insanla var olan şeyler arasında birleştirici bir bağ kurar. Çünkü insan ancak dili sayesinde başka insanlarla ilişki kurabilir.’’ (Mengüşoğlu, 2017). Dil ile ilgili yapılan bazı tanımlar şu şekildedir;

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlükte dil, ‘‘İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) şeklinde tanımlanmaktadır.

Muharrem Ergin’e göre, ‘‘Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan doğal bir araç, kendisine özgü kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş toplumsal bir müessesedir.’’ (Ergin, 2013).

Doğan Aksan'a göre ise, ''Dil, düşünce, duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.'' (Aksan, 2009).

Tanımlarda da ifade edildiği gibi dil, daha ziyada insana özgü olan, insanların anlaşmasını duygu ve düşüncelerini birbirlerine aktarmasını sağlayan bir araçtır ve birçok fonksiyonu bulunmaktadır.

''Tigris'e göre dilin dört fonksiyonu vardır:

1) Dil bir anlaşma aracıdır, insanlar arasında iletişimi sağlar;

2) Düşünce aracıdır: Dil, düşünce, hayal, bilim ve enformasyon için de kullanılır;

3) Kimlik duygusu ve bağımsız grup (dil kimliktir): Dil, ulusal duygu ve düşünceleri içinde taşır;

4) Kültür ilişkileri (dil kültürdür): Dil doğrudan doğruya kültüre bağlı bir fenomendir.'' (Akt: Orhan, 2012).

Bütün kültürler ve milletlerin devamı, var olan kültürel, bilimsel ve tarihsel birikimlerin aktarılabilmesi açısından, dilin en doğru şekilde kullanılması gerekmektedir, bu durumlarda göz önünde bulundurulduğundan dilin yöntemsel bir gereklilik olduğundan söz edilebilir. Dilin gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte yenilikler karşısında varlığını devam ettirmesi, kullanılan topluluk için çok büyük önem taşımaktadır çünkü modern zamanlarda insanın gelişiminin nereye gittiğini en fazla anlatan dildir. ''Dil olmadan insan ne bilgi, teknik, sanat gibi başarıların yaratıcısı olabilirdi, ne de onun yapıp etmesi, değer duygusu çalışması, özgürlükleri vb. kendisi için bir anlam ifade edebilir.'' (Mengüşoğlu, 2017).

Dil kalıcı, durağan ve sabit bir şey değildir. ''Tarih ırmağının kendisi gibi dil de sürekli bir akış halindedir- daima değişir, başkalaşır, ikame edilir, ölür, yenilenir ve gelişir.'' (Fischer, 1999). Dilin en belirgin özellikleri *doğallık, canlılık, sosyallik ve birleştiricilik* şeklinde ifade edilebilir. Dil, doğal olarak, kendiliğinden, canlıların birbirleri ile iletişim kurma ihtiyacının neticesinde ortaya çıkmıştır, bu sebeple *doğaldır*. Dil, canlı bir varlıktır, zaman içerisinde kullanılan kelimeler değişebilir, yeni anlamlar ve yeni telaffuz ve yazım şekilleri alabilirler. Bir kısmı aynen

devamlılığını sürdürürken, diğer bir kısmı da artık kullanılmayıp unutulup gidebilir bu yüzden dil *canlıdır*. Dil sosyaldir, hiçbir canlı tek başına yaşayamaz, bu nedenle iletişim kurulan dil de sosyaldir ve kullanıldığı topluluklar arasında iletişimi sağladığı için dil *sosyaldir*, *birleştiricidir*. ‘‘İnsanlığın ortak anlaşma aracı olan dil, yapısı, işleyişi ve işlevi açısından değerlendirildiğinde; dilin birçok özelliğiyle sistemler bütünü olarak var olduğu görülebilmektedir.’’ (İlhan, 2012). Dil tüm bu özellikleri ile rastgele değişikliklerin veya müdahalelerin yapılamayacağı bir olgudur. ‘‘Çünkü dil doğal olarak yol alışında, gelişigüzel işleyen bir sosyal kuruluş değil, oluşması, işlemesi, değişmesi ve gelişmesi tek bir söz ile yaşaması belirli ölçülere bağlı bir sistemdir.’’ (Korkmaz, 1972).

Düşüncelerin yansıtılması ve onların somutluk kazanması da dil sayesinde gerçekleşir. ‘‘Dilin eksikliği, düşünmenin ve öteki yeteneklerin eksikliğini de birlikte getirecekti; hatta insan aktifliğini plan yapma gibi yeteneklerini de kaybedecekti…’’ (Mengüşoğlu, 2017). Bu bağlamda dil ve düşüncenin birbirini tamamlayan iki unsur olduğunu söyleyebiliriz. ‘‘Dilin iki görevi vardır; birincisi düşüncenin oluşumunu sağlamak, ikincisi ise kavramlaştırma sürecini meydana getirmektir.’’ (Çelik, 2015). ‘‘Kavramlar düşünce dünyası için olduğu kadar ifade için de vazgeçilmez zihin mülkleridir.’’ (Üner, 2011). Kavramların düşünce dünyasını ifade etmesi dil sayesinde gerçekleşmektedir ama kavram dediğimizde sadece somut olanlardan değil soyut kavramlardan da söz etmek gerekmektedir. Böyle bir durumda kullanılan kavramların herkeste aynı çağrışımı yapmasını sağlamak veya aynı durumu tasvir edip etmediğini ifade etmek önem taşır ki bireyler arasında doğru iletişim sağlanabilsin ve kullanılan dilden kaynaklı sorunlar ortaya çıkmasın.

‘‘…gerçek iletişim olabilmesi için sözcüklere yüklediğimiz anlamların ortak olması gerekiyor. Bundan dolayı Locke ancak zihnimizde aynı ideye sahip olmamız durumunda iletişim kurabileceğimizi söyler.’’ (İnan, 2013). Sözcüklere, terimlere aynı anlamaları yükleme durumu da felsefede ki ‘‘nesnellik’’ kavramı ile ifade edilmektedir. ‘‘Nesnellik’’ kavramı farklı bilimlerde farklı anlamlar taşımaktadır ve bundan dolayı anlam belirsizliği yaşadığı durumlar söz konusudur. Bu çalışma bağlamında nesnellik dilin gerçekliği ifadesi açısından ele alınmaya çalışılacağından, ‘‘nesnelliğin’’ doğruluk boyutu üzerinde durulacaktır. Nesnellikte, doğruluk kastedildiğinde kullandığımız terimlerin, sözcüklerin doğru olup olmadığı ve iletişim

kurduğumuz kişi ile aynı sözcükten veya terimden aynı şeyi anlayıp anlamadığımız ve aynı sonuca ulaşıp ulaşmadığımız ile ilgili sorular ortaya çıkmaktadır.

‘‘Nesnellik, nesnenin değil, bilgimizin bir niteliğini, değerini belirtir ve bilgimizin doğruluk oranıyla derecesini ifade eder.’’ (Özlem, 2008). Yani dil açısından bunu ele aldığımızda ifade edilen kavramların, kullanılan terimlerin zihinlerde gerçekte anlatılmak istenen doğru olan kavramı, nesneyi çağrıştırıp çağrıştırmadığından emin olmak nesnelliktir. Aynı anlamların yüklendiği sözcük ve terimlerin kullanılmasının iletişim anlamında birçok sorunu önceleyeceğini ve sağlıklı düşünce akışının olmadığı ve çatışmaların olduğu bir iletişimin gerçekleşmesinin önleneceğini söyleyebiliriz. Bu bağlamda Locke şu ifadeleri kullanmıştır; ‘‘…insanların zihinlerinde tarttıkları, araştırdıkları ya da tartıştıkları şeylerin tümüne ilişkin belirgin ideler edindikleri yerde kuşku ve karmaşalarının büyük bir kısmının sona erdiğini, sözcüklerin belirsiz kullanımı ya da onlara karşılık gelen belirginleşmemiş idelerin varlığına bağlı olarak zihinleri bulandıran sorular ve çıkmazların çoğundan kurtulduklarını fark edecekleri kanısına vardım.’’ (Locke, 2000). Bu durumlardan yola çıkarak, dilin sağlıklı iletişim kuran bireyleri oluşturabilmesi için mutlak bir değer olmasının yanı sıra, ortak paydada bütünleşmeyi sağlayabilecek, çatışmaları önleyecek bir yöntemsel gereklilik olduğunu da vurgulayabiliriz.

‘‘Dil kalitesi olmadan toplum kalitesinden bahsedilemez.’’ (Yaşar, 2016). Bu kalite de özellikle toplumların yazılı, sözel ve görsel kaynaklarını üreten yazar, sanatçı, sunucu ve topluma yön veren meslek gruplarındaki kişiler gibi toplumun her aşamasında insanlarla normal hayatlarında birbirlerinden daha fazla iletişim halinde olup, rol model olan kimselerin dili doğru kullanmaları ile sağlanabilmektedir. Dil korunmalı ve her toplumda değerli tutulmalıdır, aksi durumlarda dildeki her engel düşünceye, zihne, kültüre ve yaşamın her alanına ket vurulması demek olur.

Eğitim, toplumların şekillenmesinde ki en önemli unsurdur, eğitim kurumları ile toplumu oluşturan bireylerin büyük bir kısmına ulaşıldığından, eğitimde kullanılan dil de, yukarıda bahsi geçen bütün konularla ilgili olduğundan ‘eğitim dili’ son derece önemlidir. Eğitim dilinde kullanılan söz, terim ve kavramlarla bir form kazanan bilgi ve bilgiler, eğitim alan kişilere aktarılmaya çalışılmakta ve böylece

onların ‘‘yetkin’’ ve ‘‘uzman’’ kişiler olması amaçlanmaktadır. Öğrenen bireylerin yani her biri kendi öznelliğini taşıyan insanın, hiç bir anı diğeriyle aynı değildir ve her an farklı davranmaktadır, bu durumda sabitlenmiş, nesnelleşmiş verilerin sürekli kişilere dayatılmaya çalışıldığı eğitim dili ile bilgi ile temas edilmiş olunsa da, bireyler ‘‘gerçekle’’ tam olarak temas edememektedir. Bu durumla ilgili Akgündüz ‘‘Bilgi, insan eli ile üretilmiş imitasyonlar arasında en sahte olanıdır…, dış dünyadan aldığımız bilgiler aslında bizde olan gerçek bilincin dıştaki imitasyonudur.’’ (Akgündüz, 2017) diyerek, insanın öznelliğinin, kullanılan eğitim dilinde dikkate alınmadığı vurgusunu yaparken, bu bilgilerin ve bilgileri aktarmada kullanılan dili oluşturan söz ve terimlerin, zaten insanın varoluşu ile getirdiği, potansiyelinde var olan enerjiyi hareket geçirmede yeterli olmadığı ifade edilebilir.

İnsan kavramı tüm boyutları ile ele alınmadan, öznel farklılıklar dikkate alınmadan, kalıp ifadelerle bilgiler aktarılırsa, bilgiler kuru sözlerden ibaret kalmakta ve gerçekliğe ulaşmadaki enerji uyarımı gerçekleşmemiş olmaktadır. ‘‘Dilin başlangıcı sayılan sözcük, insanı kendine ve gerçeğe değil, sadece dışa bağlamaktadır. Sözcüğün bu rolü arttıkça da, insanı daha çok nesneleştirir ve anlama yabancılaştırır.’’ (Akgündüz, 2012). Kullanılan dildeki-dillerdeki sözcüklerin ve terimlerin, öznel birçok boyutu olan insanı düşündürecek, insanın eyleme geçmesini sağlayacak ve kendisine dayatılan bilgilerden ziyade gerçek bilgiye kendi deneyimleri ile ulaşmasını sağlayacak anlam doluluğunda ve enerjide olması gerekir, aksi durumda insanın ‘‘nesneleşmesi’’ söz konusu olur. ‘‘Nesneleşme, pozitivizm ve pragmatizmin etkisiyle insan zekâsının deney formunda sadece bilenden bilinene çizgisel akışıdır ve insanın aktığı şeye dönüşmesi ile sonuçlanmaktadır.’’ (Akgündüz, 2017).

Dil tüm boyutları ile ele alındığında, insanın gerçek olan bilgiye ulaşması için diğer bütün özellikleri ile birlikte çok önemli bir yere sahiptir ve yöntemsel bir gerekliliktir, bu bağlamda da dili oluşturan söz ve terimlerin anlamları ve enerjileri çok önemlidir, insanın farkındalığını, gelişimini ve özgürleşebilmesini bu enerjiler sağlamaktadır.

2. 1. 1. TÜRKİYE'DE DİLİN YERİ VE ÖNEMİ

Dilin önemi ve özellikleri göz önünde bulundurulduğunda devletlerin de aynı derecede kendi bekalarını idame ettirmek için kendi ülkelerinde kullanılan dilin korunması ve bu sayede toplumun kültürünü ve değerlerini koruyarak birbirleri ile iletişimine sağlıklı bir şekilde devam edebilmesi için çeşitli adımlar atmış olduğu veya atmak zorunda kaldıklarından söz edilebilir. Bir devlette yaşayan ulusu birleştirecek, o ülkedeki dirlik ve düzeni sağlayacak yegâne öğe hiç kuşkusuz ülkede kullanılan ortak dildir. Bu sayede vatandaşlar hem birbirleriyle hem de resmi ve resmi olmayan kurumlarla iletişim sağlayabilmekte ve hayatlarını idame ettirmektedirler. Aksi bir durumda birbirleri ile iletişim kuramayan, fikir ve düşünce alışverişini gerçekleştiremeyen toplumlar ortaya çıkar ve bu toplumlarda anlaşmazlıklar gittikçe artar ve devletlerin işleyişi çok ciddi bir aksama yaşar. Dünyadaki tüm devletlerin bu nedenlerden dolayı ortak/resmi dilleri mevcuttur ve bu dili doğru kullanmak ve koruyup gelecek nesillere taşımak için çeşitli çalışmalar, yasal güvenceler vb. aktivitelerde bulunmaktadırlar. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de resmi ve ortak dil olan Türkçenin korunması ve devamlılığını sağlaması için çeşitli çalışmalar yapılmış ve yapılmaktadır. Hiç şüphe yoktur ki bir ulusu birleştiren yegâne etken dildir ve bu uğurda çalışmalar yapılması kaçınılmazdır.

Ülkemizde de resmi dil olan ama yıllar içerisinde Türklerin göç etmeleri, siyasi veya dini nedenlerle çeşitli değişikliklere maruz kalmış ve zenginliği diğer dillerin fazlaca etkisi yüzünden baskılanmış olan Türkçenin korunması ve ortak ve resmi dil olarak kullanılması gerektiği konusu Osmanlının son dönemlerine dayanmaktadır. Tanzimat dönemi ve öncesinde Arapça ve Farsçanın etkisi altında kalmış olan Türk dili Osmanlıca (Osmanlı Türkçesi) kullanılmakta idi. ''Osmanlıca, Türkün bağrından ve Türkçenin kendi kaynağından kopup gelmiş bir dil değildi. Aksine halk ile aydınları birbirinden ayırmış, Türkçenin tabii gelişimini engellemiş ve yeterli bir kültür dili olabilme yolundaki akışını da tıkamış olan yapma, karışık bir dil niteliğinde idi. İşte Türkçe'nin yerini almış olan Osmanlıca Tanzimat dönemine bu özellikleri ile ulaştı.''(Korkmaz, 1972).

3 Kasım 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı ile birlikte yüzünü Batıya dönen Osmanlı birçok alanda olduğu gibi dil konusunda da Batıdan etkilenmiştir. ‘‘Dil alanında Batı uygarlığının etkisi ana hatlarıyla iki biçimde görülür: Batıdaki milliyetçilik akımının ve halka yönelmenin etkisiyle ana diline karşı duyarlılık uyanırken bir yandan da halkın anlayacağı dille yazmak amacıyla halk diline yönelme düşüncesi yaygınlık kazanmaya başlamıştır.’’ (Akalın, 2012). Tanzimat ile birlikte Batıda ki milliyetçilik akımından etkilenilmeye başlanmış ve bu akım da ulus olabilmek için ‘‘dili’’ ön plana koymuştur. Fakat Tanzimat’tan kısa bir süre öncesinde Osmanlıda ki aydınlar zaten dilde sadeleşmenin gerekli olduğuna dikkat çekmiş ve çıkardıkları gazetelerde halkın anlayabileceği yalın Türkçe ifadeleri kullanmaya zaten başlamışlardır ve Tanzimat’la birlikte bu tutuma kararlılıkla devam etmişlerdir. Bunun en öne çıkan nedenleri halkın, devlet adamlarının ve resmi kurumların konuştuğu ve yazdığı dilin birçoğunu anlamamasıdır.

Halk ile yönetimin konuştuğu dil arasında, yazı ve konuşma dili arasında Arapça ve Farsçanın etkisiyle çok farklılıklar söz konusuydu ve halk bu dili anlamakta zorlanıyordu. Osmanlıdaki mevcut bu ve benzeri durumlarla ilgi Ahmet Mithat Efendi Basiret gazetesinde (19 Mayıs 1871) şöyle yazmıştır; “Türkistan’dan bir Türk ve Necid’den bir Arap ve Şiraz’dan bir Acem getirsek edebiyatımızdan en güzel parçayı bunlara karşı okusak hangisi anlar? Şüphe yok ki hiçbirisi anlayamaz. Tamam, işte bunlardan hiçbirinin anlayamadığı lisan bizim lisanımızdır diyelim. Hayır, onu da diyemeyiz. Çünkü o parçayı bize okudukları zaman biz de anlayamıyoruz... Pekâlâ, ne yapalım? Lisansız mı kalalım? Hayır, halkımızın kullandığı bir lisan yok mu? İşte onu millet lisanı yapalım.” (Akt: Akalın, 2012). Bu sözlerle hem halkın birbirini ve resmi kurumları anlayamadığı durumu bir kez daha vurgulanmış hem de dilin insanların birbirlerini anlayıp sağlıklı iletişim kurması için ne kadar önemli olduğu açıkça ifade edilip, ortak bir dilde iletişim sağlamanın önemi vurgulanmıştır.

Tanzimat döneminde yazı dilinin sadeleşmesi gerektiği konusu Ahmet Mithat efendinin de ifade ettiği gibi birçok aydın tarafından savunulan bir gerçekti. ‘‘Çünkü Batı kültürüne yönelmiş olan İmparatorluk’ta düşünce hayatının ilerlemesi ve milli eğitimin yayılması, ancak anlamı söyleyişe kurban etmeyen, sade bir dil kullanılması ile gerçekleşebilecekti.’’(Korkmaz, 1972). Ayrıca Ahmet Mithat Efendi halkın

kullandığı dil olan yalın Türkçenin resmi dil olması gerektiğini burada dile getirmiştir, buda bize herkesin kullandığı ortak bir dilin toplumların ve milletlerin devamlılığı, huzur ve refahın sağlanması için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha ifade etmektedir. Tanzimat'ın ilanından kısa bir süre öncesi, Tanzimat'ın ilanı, II. Meşrutiyetin ilanı ve devamındaki Birinci Dünya savaşı ve yaygınlaşan ulusçuluk akımının etkileri ve Osmanlı aydınlarının Türk dilinin sadeleşmesi ve resmi dil olması gerektiğindeki düşünceleri etrafında gerçekleşen tartışmalar, bu konunun taraftarı olan ve karşıt olanları ile birlikte devam etmiştir. Bu tartışmalar Türkiye Cumhuriyetinin kurulması ile birlikte yazı dilinde ve konuşma dilinde gerçekleşecek değişiklik ve düzenlemelere de bir nevi zemin oluşturmuştur.

1923 yılında yıllarca süren savaşlardan ve mücadelelerden sonra kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin kalkınması ve gelişmesi için birçok alanda sayısız devrimler vakit kaybetmeden Mustafa Kemal Atatürk, silah arkadaşları ve Türk milletinin gayret, çalışkanlık ve fedakârlıkları ile hızlıca birlik ve beraberlik ruhuyla gerçekleştirilmeye başlanmıştı. ‘‘Dil’’ de en öncelikle ele alınan konulardan biriydi. Cumhuriyet kurulduktan sonra, Mustafa Kemal Atatürk kurulan Cumhuriyetin bilimsel temellerde yükselmesi gerektiğini ve bunun için çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyordu. Bunun için de İstanbul Darülfünunun da Türkiyat Enstitüsünün kurulmasını istemiştir ve böylelikle Atatürk dil alanında da devrimlerine başlamıştır. ‘‘Atatürk Dil devrimi ile kendisinden 90 yıl önce başlamış olan bir akımı daha bilinçli, daha köklü ve daha yeterli bir temele oturtarak ona gerçek yönünü çizmiş bir devrimcidir.’’ (Korkmaz, 1972).

Atatürk, Dil Devrimine başlarken, Türkçenin geleceği için şu ana ilkelere dayanmıştır:

1. Türkçenin zenginliğini ve güzelliğini ortaya koyacak çalışmalar yapmak,
2. Türkçeyi Batı medeniyetinin isterlerine uygun bir kültür dili durumuna getirmek,
3. Yazı dili ile konuşma dili arasındaki açıklığı kapatmak (Korkmaz, 1972).

12 Kasım 1924 tarihinde Bakanlar kurulunun 111 sayılı kararnamesi ile de Türkiyat Enstitü kurulup, kendisine ayrılan bütçe ile Türk kültürü ve dili üzerinde çalışmalar yapıp bu çalışmalar Atatürk'e sunulmuştur. Bu çalışmalarının devamında ilk olarak Türkiye de yazı dilinde değişikliğe gidilmiştir. Bunu doğuran sebeplerden biri de Türk, Arap ve Fars dillerinin ayrı ayrı dil ailelerinden gelmiş olmaları ve bu sebeple onların yapı ve işleyişleri arasında bir ortaklık ve birliğin kurulamamış olmasıdır (Korkmaz, 1972). Ayrıca, Arap harfleri ile Türkçenin yazılması, Arap harflerinde sesli harfin az olması gibi nedenler Türkçeyi tam olarak ifade etmiyordu. Osmanlının son zamanlarında bu duruma Arap harflerini ayrı ayrı yazmaya çalışarak çözümler bulunmaya çalışılmıştı. Nihai olarak Cumhuriyetle birlikte bu konuda somut bir adım atılarak 1 Kasım 1928'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yeni alfabe kabul edilmiş ve Atatürk bu durumu şu sözleri ile ifade etmiştir; "Arkadaşlar, güzel dilimizi ifade etmek için yeni Türk harflerini kabul ediyoruz. Arkadaşlar, bizim güzel ahenkli, zengin lisanımız yeni Türk harfleri ile kendini gösterecektir.''

Yeni alfabenin kabulünden sonra Latin harflerine geçilerek, resmi yazışmalarda, yayınlanan gazeteler de ve okullarda artık Türkçenin ifadesi için yeni alfabe kullanılmaya başlanmıştır. Mustafa Kemal Atatürk Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı olmasına rağmen bizzat kendisi tüm yurtta Latin harflerinin halka öğretilmesi için, halkla bir araya gelmiş ve yeni alfabenin tanıtılmasında yer almıştır. Tüm yurtta adeta bir seferberlik düzenlenmiş, daha önce okuma yazma bilen bilmeyen tüm yurttaşlar hem devletin hem de Türk Ocakları, Halk evleri gibi kuruluşların çalışmalarıyla kısa sürede hem yeni harfleri hem de okuma yazmayı öğrenmiştir. Bu durum savaşlardan yıpranmış bir halkın, bitmez tükenmez gayret ve çalışkanlığının eseri ve Atatürk'ün Cumhuriyetini bilim üzerinde yükseltmek istediğinin en somut örneklerindendir.

Gerçekleşen bu çalışmalar sonucunda Türkiye Cumhuriyetinde, konuşulan dillin, Türkçenin, yazı dilinde doğru bir şekilde ifade edilebilmesi sağlanmış, Türkçe konuşan halkın konuştukları dili, düşüncelerini ve olup biteni doğru bir şekilde yazı diline aktarabilmelerine olanak sağlanmıştır. Yeni alfabenin kabulü Türk halkı açısından önemli bir adımdı ki Latin alfabesinde ki sesli harf sayısının fazla olması ve 29 harf bulunması Arap alfabesinin aksine Türkçe sözel dilin yazıya aktarılmasını

daha kolay kılıyordu. Böylelikle Türkiye Cumhuriyeti'nde dil alanında ki ilk çalışmalar yazı dilinde gerçekleştirilmiş oldu.

Yazı dilinde ki çalışmaların devamında, uzun yıllar öz benliğinden uzak kalarak yabancı dillerin baskısı ve boyunduruğunda kalan Türkçenin kurtarılıp özüne kavuşması için sözel dilde ki çalışmalarla, dil devrimi devam etmiştir. 1931 yılında kurulan Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinin (Türk Tarih Kurumu olarak daha sonra değiştirilmiştir), tarih konusunda ki çalışmaları, Türk tarihinin yanı sıra, zaten üzerinde çalışmalar yapılan Türk dilinin daha öncelikli ele alınması gerektiği fikrini doğurmuştur. Bu hususta ki düşüncesini Atatürk şu sözlerle ifade etmiştir: ''Milli bilincin ayakta kalabilmesi ve uyanık bulunması için dil ve tarih uğrunda çalışmaya mecburuz.''18.yüzyılda tüm dünya da yaygın olan ve benimsenen ulus devlet ve ulusçuluk anlayışının, yine bu yüzyılda kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti devletinde de benimsemiş olduğu görülmektedir. Yeni kurulan Cumhuriyette, yıllardır farklı dillerin etkisi altında kalmış olan Türkçenin korunması ve sadeleştirilmesi için, özellikle ve büyük bir önemle dil üzerinde çalışmaların devam etmesi hem milli bilinç hem de bu bilinçte kenetlenen Türk toplumunun, aynı dili konuşup ortak fikir ve düşüncede birleşmesi için oldukça önemliydi. Yeni kurulan Cumhuriyetin felsefesi olan ''ilim üzerinde yükselme'' için dile bu kadar önem verilmiş olması yadsınamaz bir gerçekliği ifade etmektedir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de bizzat ifade ettiği gibi ''Bir ulusun dili, bütün bilim kavramlarını oluşturacak şekilde gelişmemişse, o ulusun bilim ve kültür alanında varlık göstermesi beklenemez.''

Cumhuriyet dönemindeki dil çalışmaları, 1929 yılında ''Dil Encümeni'' çalışmalarıyla başlamış, Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinde, dil konusunun tarih ile birlikte ele alınması fikrine varılmasıyla, dil konusunda daha kapsamlı araştırmalar ve çalışmalar yapılması gerektiği fikrine varılmıştı. Bu çalışmaları gerçekleştirebilmek için 2-11 Temmuz 1932 yılında düzenlenen Türk Tarih Kurultayı' nın son günü, 12 Temmuz 1932'de ''Türk Dili Tetkik Cemiyeti'' kuruldu ve amacı şu şekilde tanımlandı; *''Türk Dili Tetkik Cemiyetinin amacı, Türk dilinin öz zenginliğini meydana çıkarmak, onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe eriştirmektir.''* (TDK, Tarihçe, 2019). Cemiyetin ismi daha sonraları ''Türk Dili Araştırma Kurumu'' ve en sonunda 1936 yılında ki tüzük değişikliği ile

‘‘Türk Dil Kurumu’’, kısaltılmış hali ile ‘‘TDK’’ olarak isimlendirilmiştir. Türk Dil Kurumunun resmi sitesinde bu durum ve Atatürk’ün öncülüğü şu şekilde ifade edilmiştir; ‘‘*Ulu önder Atatürk’ün kutlu eliyle ve onun yüce Kurucu ve Koruyucu Genel Başkanlığı altında 12 Temmuz 1932’de kurulmuş olan “Türk Dili Tetkik Cemiyeti”, “Türk Dil Kurumu” adını almıştır.*’’ (TDK, Tarihçe, 2019).

Atatürk Türk Dili Tetkik Cemiyetinin çalışmalarının iki taraflı bir amaca ulaşmasını istemiştir:

1. Türk dilinin sadeleştirilmesi, konuşma dili ile yazı dili arasında birliğin ve uyumun kurulması. Konuşma, yazı ve ilim dilimizin, belli kurallar dâhilinde, tarihi metinlerden ve yaşayan halk lehçelerinden taramalar, derlemeler yapılarak bir kelime ve terim hazinesinin oluşturulması.
2. Tarihi araştırmalarda belge değeri olan eski veya ölü dillerin belli kurallarla incelenmesi ve karşılaştırmaların yapılması suretiyle, Türk ve Türkiye tarihine kaynaklık eden bütün eski diller üzerinde düzenli bir araştırma yapılması. (Akt: Bayar, 2014).

Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin kuruluşunun ardından Atatürk’ün öncülüğünde ve Cemiyetin çalışmalarıyla birlikte, daha önce yapılan alfabe değişikliğinden sonra Türk dili üzerine daha kapsamlı çalışmalara başlanmıştır. Kuruluşunun ardından bu Cemiyetin yapacağı çalışmaların neler olacağı ve nasıl bir yol izleneceğinin belirlenmesi için Atatürk bir kurultay düzenlenmesi talimatını vermiştir. Bu doğrultuda da 26 Eylül 1932’de Dolmabahçe Sarayında bizzat Atatürk’ün de katılımıyla 4 Ekim gününe kadar çalışmaların, tezlerin sunulduğu ve her yıl ‘‘Dil Bayramı’’ olarak ülkemizde kutlanılmaya devam eden ilk ‘‘Dil Kurultayı’’ gerçekleşmiştir. 26 Eylül- 6 Ekim 1932 tarihleri arasında gerçekleşen I. Türk Dil Kurultayının son gününde daha sonra gerçekleştirilecek çalışmalar için bir çalışma programı hazırlanmıştır, program ana hatları ile kısaca şu şekildedir:

1. Türkçe gerek Sümer, Eti gibi en eski Türk dilleriyle, gerek Hint-Avrupa, Sami dilleriyle mukayese edilmelidir.
2. Türkçe’nin gelişimi tespit edilmeli ve mukayeseli grameri hazırlanmalıdır.

3. Türk lehçelerindeki kelimeler derlenerek lehçeler lügati, daha sonra esas Türk lügati, terim lügati ve Türkçe sarfı, nahvi yapılmalıdır.
4. Türkçenin tarihi grameri yazılmalıdır.
5. Doğu'da ve Batı'da dilimizle ilgili çıkan eserler toplanmalı, gerekli olanlar Türkçe 'ye tercüme edilmelidir.
6. Cemiyet gerek kendi çalışmalarını, gerek dışarıdan Türk dili ile ilgili çalışmaları bir mecmua ile yayınlamalıdır.
7. Gazetelerde dil çalışmalarına özel yer verilmelidir. (Akt: Bayar, 2014)

Cumhuriyetin kurulmasının hemen ardından 1924 yılında Türkiyat Enstitüsünün kurulması ile başlayan Türk dili ile ilgili çalışmalar, 1928 deki Harf İnkılabı ve sonunda Türk Dili Tetkik Cemiyetinin kurulması ve kurultay çalışmaları ile devam etmiştir.

Her ulusun birleşmesini ve devamlılığını sağlayan, kültürünün ve değerlerinin aktarımını ve ulusların topluluk halinde yaşayabilmesini sağlayan dil, Türkiye'de de çok büyük bir özenle Cumhuriyet kurulur kurulmaz öncelikli çalışma alanı olarak ele alınmıştır. Uzun yıllar boyunca benliğini kaybetmiş, baskılanmış, ötelenmiş Türk dilinin özünü, güzelliğini ortaya koymak, Türk milletinin ortak bir dilde birleşmesini sağlamak amaç edinilmiş ve bunun için çalışılmıştır. Türk Dili Tetkik Cemiyetinin amacı, ''Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe eriştirmek.'' olarak tespit edilmiştir.

Uzun yıllardır yabancı ad ve terimlerle adlandırılan sözcüklere Türkçe karşılıklar bulunarak, bilimsel çalışmalarla, dönemin hem yurt içinde hem de yurt dışında öne çıkan bilim insanları, yazarları, dil bilimcileri, akademisyenleri ve aydınlarının katılımlarıyla Türkçe hak ettiği yere getirilmeye çalışılmıştır. Kurultayın sonunda, Kurumun Türk dilini altı kol halinde çalışmaları kabul edilmiştir, bunlar; "*Lügat-Istılah, Gramer-Sentaks, Derleme, Lengüistik-Filoloji, Etimoloji ve Yayın*" şeklindedir. Bu çalışma kolları göz önünde bulundurularak I. Türk Dil Kurultayının sonunda şu şekilde bir çalışma planı hedeflenmiştir;

1. Türk dilini milli kültürümüzün eksiksiz bir ifade vasıtası haline getirmek, Türkçeyi muasır medeniyetimizin önümüze koyduğu bütün ihtiyaçları karşılayacak mükemmeliyete ulaştırmak.
2. Türkçeden yabancı unsurları çıkarmak, halk ile münevver arasındaki dil farkını ortadan kaldırmak, temel unsurları öz Türkçe olan bir dil oluşturmak.
3. Bunları başarmak için:
    a. Geniş bir derleme çalışmasıyla büyük bir Türk lügati hazırlamak, bunun haricinde bir de Türk lehçelerini içine alacak bir Türk lügati meydana getirmek, dilimizin yapısını, kaidelerini ortaya çıkarmak.
    b. Bilim dilimizin terimlerini tespit etmek.
    c. Bütün bunları yaparken güzel ve ahenkli bir Türkçe 'ye bağlı kalmak prensibini gözden uzak tutmamak. (Akt: Bayar, 2014).

Kurultay tarafından belirlenmiş olan programın uygulaması öncelikle Türk dilindeki kelime hazinesini geliştirme çalışmaları ile başlamıştır.

> *''Dildeki yabancı kelimelerin atılabilmesi için, bu kelimelerin hem halk dilinde hala yaşayan hem de eski kaynaklarda var olan Türkçe karşılıklarının bulunması gerekmiştir. Bunu yapabilmenin en kısa yolu, aydın kesim ile yönetim birimlerinin birlikte yürütecekleri tarama ve derleme seferberliği olarak görülmüştür. Böylece Kurum tarafından 1933 yılı başlarında halk ağzından söz derleme seferberliği başlatılmıştır.''(Bayar, 2014).*

Bu söz derleme seferberliği sürecinde ''Tarihi metinlerden ve yaşayan halk lehçelerinden taramalar yapılarak sözcükler, terimler bulundu. Bu nedenle ölü veya eski diller metotlu bir şekilde incelendi, karşılaştırmalar yapıldı.'' (Yalçın, 2010). Bu kapsamlı çalışmaların sonucunda mutabık kalınan ve aynı zamanda tartışmalara neden olan bazı durumlar ortaya çıkmıştır. En nihayetinde bu kadar kapsamlı bir çalışmayı, bu kadar kısa sürede gerçekleştirmenin çeşitli zorlukları ve anlaşmazlıkları da beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Yaşanılan bazı olumsuzluk ve tepkiler göz önünde bulundurularak II. Türk Dil Kurultayında bu hususta önlemler alınmış ve yeni çalışmalar üzerinde durulmuştur.

18-23 Ağustos 1934 tarihleri arasında II. Türk Dil Kurultayı toplanmıştır. Bu kurultayda Türk Dili Tetkik Cemiyetinin adı ‘‘Türk Dili Araştırma Kurumu’’ olarak değiştirilmiştir ve kurultay sonucunda bugünde hala geçerli olan şu iki eksen üzerine Türk Dil Kurumunun çalışmaları kurulmuştur;

1. Türk dili üzerinde araştırmalar yapmak, yaptırmak
2. Türk dilinin güncel sorunlarıyla ilgilenerek çözüm yolları bulmak. (TDK, Tarihçe, 2019).

Dil çalışmaları hedeflenen amaç ve çalışma planları doğrultusunda devam ediyordu ve en dikkat çeken kurultaylardan olan III. Türk Dil Kurultayı 24-31 Ağustos 1936 tarihinde yine Dolmabahçe Sarayında düzenlenmiştir. Yurt içi ve yurt dışından dil bilimcilerin yanı sıra yurdun her bölgesinden vatandaşların davet edilmesi ve geniş bir katılımla gerçekleşmiş olan üçüncü kurultay, halkın kendisi ile ilgili olan kararlara iştirak ederek ulus devletin ulusla birlikte çalıştığını ifade etmek açısından oldukça önemliydi.

Üçüncü Kurultay, daha önceki kurultaylardan farklı olarak dili sadeleştirme çalışmalarının yanı sıra, *terim* alanındaki çalışmalar açısından önemlidir. Üçüncü Kurultayda özellikle *‘‘Okul Terimleri’’* üzerinde durulmuştur. Öncelikle olarak ilkokul ve ortaokullarda ki derslerde kullanılacak terimlere Türkçe karşılıklar bulunmaya çalışılmıştır.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün talimatı ile 1924 yılında Türkiyat Enstitüsünün kurulması ile başlayan Türk dilini öz güzelliğine kavuşturup, bilim dili yapma çalışmaları, yurtiçi ve yurtdışından dil bilimciler aydınlar, çeşitli meslek grupları ve bizzat halkın kendisinin de katılımıyla tüm yurtta gerçekleştiriliyordu. Kurulan Cemiyetler ve düzenlenen Dil Kurultayları ile belirlenen amaç ve çalışma planları doğrultusundaki çalışmalar ile ilk önce yazı dilinde başlayan devrimler, *sözel dil* ve *terimler* ile devam etmişti.

Dil ve tarih alanındaki çalışmalar devam ederken, bilimsel temeller üzerinde yükselmeyi kalıcı kılmak adına Ankara’da ‘‘Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi’’ Atatürk’ün isteği ile 14 Haziran 1935’de kurulmuştur. Fakültenin resmi sitesinde

kuruluşu ile ilgili şu ifadelere yer verilmiştir; ‘‘Bu fakülte Türk dilini, Türk tarihini, Türk coğrafyasını kaynaklarına inerek araştıracak, gerekli eleman ve bilim adamlarını yetiştirecek bir fakülte olarak düşünülmüştür.’’

1924 yılında Türk dili üzerine başlayan çalışmalar günümüzde Türk Dil Kurumunun çalışmaları ile değişen dünya ve gelişen teknoloji ile ülkemizin ve dilimizin uyumu ve çağı yakalaması anlamında devam etmektedir. Türk Dil Kurumu resmi sitesinde İlmi çalışmaların belirlenen altı kolda devam ettiğini görebiliyoruz. Bu kollar:

1. Türk Yazı Dilleri ve Ağızları Kolu
2. Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Kolu
3. Yazıt Bilimi Kolu
4. Sözlük Kolu
5. Yayın ve Tanıtma Kolu
6. Dilbilimi ve Dil Bilgisi Kolu (TDK web sitesi, 2019)

Bunun dışında Türk dili üzerine çalışmalar, Türk Dil Kurumunun destek olduğu ve bilim dünyasına yeni yayınlar kazandırılması anlamında çeşitli projelerle devam ettirilmektedir. Bunlar yine Türk Dil Kurumunun resmi sitesinde şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Türk Dili ile İlgili Yabancı Dillerdeki Temel Eserlerin Tercüme Edilmesi
2. Türkiye Türkçesi Köken Bilgisi (Etimolojik) Sözlüğü ’nün Hazırlanması
3. Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması, İşaret Dili Sözlüğünün Hazırlanması
4. Uzaktan Öğretim Yöntemiyle Yabancılara Türkçe Öğretimi Yazılımı
5. Farklı Kültürlerin Temel Düşünce ve İlim Eserlerinin Türkçeye Çevirisi
6. Türk Dili Belgesel ve Film Yapımı (TDK web sitesi, 2019).

Türkçenin yıllar içerisinde çeşitli nedenlerle ötelenmesi ve Türk ulusunun kendi öz dilini kullanamayarak zamanla devlet ile iletişim kuramayacak hale gelmesi, Osmanlının son dönemlerinde dönemin aydınları tarafından bu sorunların dile getirilmeye başlanılması ile Tanzimat döneminde ‘‘dil’’ konusunda somut adımlar atılmaya başlanmıştı. II. Meşrutiyet ile tüm dünyada yaygınlaşan ulus devlet

anlayışı ve ulus devlet olmak için ulusun dilinin ve kültürünün öneminin iyice anlaşılması ile devam etmişti. En nihayetinde 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurulması ile Türk dilinin özüne kavuşturulması, var olan güzelliğinin artık diğer dillerin boyunduruğundan kurtularak öne çıkarılması ve bir bilim dili olabilmesi adına Atatürk'ün önderliğinde ve yine Türk ulusunun özverisi ve aktif katılımlarıyla devam etmişti.

Kurulan Cemiyetler, düzenlenen Kurultaylar ve en sonunda kurulan Fakülte ile Türk dili kısa sürede çok ciddi çalışmalarla büyük bir yol kat etmişti. Günümüzde de bu çalışmalar Türk Dil Kurumunun bizzat önderliğinde devam etmektedir. Gerçekliğin ifadesinde yazılı ve sözel dilin önemi yıllar süren özverili çalışmalarla, Türkiye adına ne derece önemli olduğunu görmemiz açısından son derece önemli ve değerlidir, terim çalışmaları da bu çalışmaların bir bölümünü oluşturmaktadır. Atatürk'ün de ifade ettiği gibi ''Bir ulusun dili, bütün bilim kavramlarını oluşturacak şekilde gelişmemişse, o ulusun bilim, kültür alanında bir varlık göstermesi beklenemez.'' Bu bağlamda dil çalışmaları ve bilim kavramlarını oluşturan ''terimler'' son derece önemlidir, bu çalışmanın da çıkış noktasını ve çerçevesini oluşturmaktadır.

2. 2. NESNE VE ÖZNE İKİLEMİNDE SÖZELLEŞTİRME OLGUSU

Duygu, düşünce ve hislerimiz kullandığımız dil ile sözlere dönüştüğünde ifade bulmakta ve anlam kazanmaktadır. Sözler, sözlerin bir araya gelmesi ile kurduğumuz cümleler, iletişim kurmamızı ve kendimizi çevremize ifade etmemizi sağlar. Bu iletişimi kurmaya çalışırken bazen birçok kelime ile kurduğumuz uzun uzun cümleler karşımızdakine hiçbir şey ifade etmeyip hiçbir etki yapmaz iken bazen de tek bir söz ya da kısacık bir cümle ile söylemek istediğimizden de fazlasını ifade etmiş ve iletişim kurduğumuz kişiyi fazlası ile etkilemiş oluruz. Akgündüz bu durumla ilgili şu ifadeleri kullanmıştır; ''İnsanın kendi yapımı olan sözler, sahtedir ama doğanın insan aracılığı ile yaptığı (söylediği sözler) sahici olandır ve enerji yüklü olan da odur, Yunus Emre'nin sözünün asırlar sonra hala bizi etkiliyor olmasının nedeni de bu durumla ilgilidir. Konuşan Yunus Emre'nin kendisi değildir, o sadece konuşan bir

enstrümandır ve adeta varoluş onun aracılığıyla konuşur ve dolayısı ile yaşayan fenomenler üzerindeki etki burada harekete geçirilen enerjiden kaynaklanmaktadır.'' (Akgündüz, 2017).

Bu bağlamda söz nedir? Dediğimizde karşımıza tek bir tanım çıkmamaktadır. Söz ile ilgili yapılan bazı tanımlar şu şekildedir:

''Söz; dil yetisinin kişisel bir istenç ve anlak eylemiyle özdeşleşen bireysel yanı. F. de Saussure'ün yaptığı ve birçok dilbilimcinin benimsediği ayrıma göre, toplumsal nitelikli dilden ayrı olan söz, konuşan bireyin, kişisel düşüncesini anlatmak için dil dizgesini kullanmasını sağlayan birleşimleri ve bunların dışa iletilmesini olanaklı kılan anlıksal-fiziksel düzeneği kapsar.'' (Vardar, 2002).

''Söz; bir maksadı anlatmak üzere söylenen kelime veya kelimelerden oluşan dizi; toplumsal bir kurum olan dilin kişi tarafından özel olarak kullanılmasıdır.'' (Korkmaz, 2003).

''Bir veya birkaç heceden oluşan, anlamı olan ses birliğine söz denir.''(TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019).

Tanımlara genel olarak bakıldığında söz, dili kullanarak, kişilerin kendilerini ifade edip iletişim kurmasını olanaklı kılan ses dizgisi şeklinde ifade edilmiştir. Sözün tanımı yapılırken seslerden oluştuğuna da değinilmiştir ve Vardar'ın tanımıyla, ''Ses; kulağın algıladığı titreşim ve akciğerlerden gelen havanın etkisiyle sesleme örgenlerinde oluşan titreşimdir.'' (Vardar, 2002). Seslerin oluşturduğu sözler ve sözlerin bir araya gelmesi ile oluşturulan cümleler ile bireyler iletişim kurarak yaşamlarını ve hayat döngüsünü idame ettirmektedirler. Bu durumda sözü söyleyen, söylenen söz ve söyleyiş biçimleri iletişim kurmada çok büyük öneme sahiptir.

''Bir sözcük herhangi türden bir şeyin göstergesidir (signum). Bir konuşmacı tarafından seslendirilir ve dinleyen birisi tarafından anlaşılır (Aktaran: Manetti, 1993, s. 159). Bu tanımda görüldüğü üzere sözcük bir gösterge olarak ele alınmıştır. Sözcüğün seslendirilmesi ve bu edimin anlaşılması sonucunda anlamlandırma süreci tamamlanmaktadır. Bu sürecin üç temel ayağı vardır: Seslendirme (Vox articulata), dicible (zihin imgesi), res(şey). Bu öğeleri tek tek ele alabiliriz: Seslendirme, bir sözcüğün seslendirilmesi anlamına gelir. Zihin imgesi ise bir sözcük seslendirildiğinde bunun zihindeki karşılığıdır. Şey ise sözcüğün adı olduğu nesnenin kendisidir.'' (Özmakas, 2010).

Özne ve nesne arasındaki iletişim genel olarak sözlerle sağlanmaktadır ve sözlerin anlamları ve taşıdıkları enerji özne-nesne iletişimini sağlama ve gerçek bir iletişim kurma açısından oldukça önemlidir. Bu çalışma bağlamında özne- nesne ayrımını daha iyi anlamak için İnan'ın bu konudaki açıklamaları önem taşımaktadır.

''Bilgi felsefesinin klasik görüşüne göre bilme edimi olabilmesi için bir bilen, bir de bilinen olmalıdır. İşte buradaki bilen varlığa "özne" bilinen varlığa da "nesne" deniyor… Yaygın görüşe göre özne ile zihin aynı şeydir. Her normal insanın düşüncelerinin oluştuğu yerdir burası. Zihnimizle düşünürüz, hayal ederiz, merak ederiz. Zihnimizin en önemli edimlerinden biri de anlamaktır. Özne ile nesne ayrımını burada kullanırsak anlamanın olabilmesi için bir anlayan özne bir de anlaşılan nesne olmalıdır. Anlama ediminin birçok farklı nesnesi olabilir; bir insanı anlamak, bir bilim kuramını anlamak, bir sanat eserini anlamak gibi birçok farklı anlama türleri bulunur. Bunlar arasında bir tanesi dil felsefesi açsından büyük önem taşıyor. O da bir sözcüğün anlamını anlamak edimi. Burada da anlayan bir özne yani bir zihindir. Anlaşılan nesne de bir sözcüğün anlamıdır.'' (İnan, 2013).

Dolayısıyla bireylerin yani öznelerin dışındaki şeyler nesne olarak kabul edildiğinden, onların anlam kazanması da öznenin algılamasına bağlı olduğundan ancak özne onu düşünüp tasvir edebilirse ve zihninde canlandırılabilirse, nesne ancak

o zaman anlam bulur ve yaşam enerjisine dönüşebilir. ‘‘Berkeley’e göre, düşünen varlık olarak özne, tek töz olarak tüm ideaların nedenidir ve var olmanın bilgisi algılanmış olmaya bağlıdır. Düşünen özne, bir şeyi algılamadığında, bir başka anlığın o şeyi algılaması olanaklı olabilecektir. Yalnızca duyuma konu olan idealar gerçek varlık olabilir.’’ (Ay, 2003).

> *‘‘Söz, birkaç harfin bir araya gelmiş bütünüdür ve ölü bir unsurdur çünkü zekâ yaşan bir unsurdur ve öznesi insan olan yaşayan fenomenleri ancak yaşayan enerjiler gerçekliğe taşıyabilir fakat sözün böyle bir özelliğinden söz edilemez... söz, insanı kendine ve gerçeğe değil sadece dışa bağlamaktadır. Bu rolü arttıkça da, insanı daha çok nesneleştirir ve anlama yabancılaştırır.’’ (Akgündüz, 2017).*

Burada kastedilenin insanın sözler aracılığı ile ‘dış anlama’ odaklanması ve gerçek anlamına, sözün asıl enerjisine ulaşamıyor olduğu durumudur. Gerçeklik özneler için sözlerle ve sayılarla sınırlandırılamayacak kadar derin manalar içermektedir. ‘‘Olağan dil, kendisinden nesnelerin bilgisini edinmek için elverişli bir araç değildir. Nesnenin bilgisi, onun uygun araçlarla araştırılmasıyla elde edilir.’’ (Soykan, Ö.N, 2013). Özne- nesne bağlamında ifadelerin sözlere dökülmesi iletişim sağlama açısından gerekli bir durumdur, fakat özne-nesne-zihin ve enerji bağlamında bahsi geçen durumlar dikkate alındığında, öznenin nesneye yüklediği anlamlar ve o sözleri anlamlı kılan enerji, nesnelerin özneler aracılığı ile anlam bulmasını sağlayacaktır.

2. 3. AKADEMİK DİLİN KENDİNE ÖZGÜ YÖNLERİ VE EĞİTİM YÖNETİMİ TERMİNOLOJİSİ

Eğitim, birçok bilim insanı, düşünür ve eğitimci tarafından farklı tanımları yapılmış kuramsal yönü oldukça güçlü olan çok önemli bir alandır. Varoluşun her alanı açısından sahip olduğu güç ile eğitim, her zaman en öncelikli devlet politikalarından biri olmuştur. “Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.” (Ertürk, 1974).

Ertürk'ün tanımındaki ‘‘kasıtlı olarak istendik değişme’’ eğitimin neden bu kadar önemli olduğunu açıklayan çok anlamlı bir cümledir, eğitim aracılığıyla istenilen, hayal edilen topluma ulaşmak, eğitimin devlet politikalarında her zaman en ön sıralarda olmasının nedenini açıklayabilir. Türk Dil Kurumu Güncel Sözlükte ki tanımı ile ‘‘Eğitim; çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) şeklindedir.

Eğitim tüm insanlık için en önemli olgudur ki toplumların gelişmeleri ve ilerlemeleri için gerekli olan içsel tetikleme ve yol gösterme eğitim sayesinde gerçekleşir. Eğitim modern toplumlarda kurumsal olarak okullarda verilmekte ve akademik çevrede sağlanmakta, toplumu oluşturacak bireyler buralarda yetişmektedir. Dolayısı ile akademik çevreler tarafından eğitim verilmesi için de bir amaç doğrultusunda hazırlanan bir plan, program ve bir çerçeve olması gerekmektedir. Eğitimin temel amacı, ‘‘iyi insan, iyi yurttaş’’ yetiştirmektir, fakat her ülke kendi politikaları doğrultusunda kendi eğitim amaçlarını belirlerler. Türk eğitim sistemimin amaçlarını incelediğimizde;

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

4. Özel amaçlar: Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir. (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1739 Sayılı Kanun, 2019)

Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri: *Genellik ve eşitlik, ferdin ve toplumun ihtiyaçları, yöneltme, eğitim hakkı, fırsat ve imkân eşitliği, süreklilik, Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Atatürk milliyetçiliği, demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık, karma eğitim, eğitim kampüsleri ve okul ile ailenin işbirliği, her yerde eğitim* (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1739 Sayılı Kanun, 2019).

Eğitimin evrensel amacının ‘‘iyi insan’’ yetiştirmek olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra her ülkenin kendi amaç ve planları doğrultusunda belirlediği ‘‘Milli Eğitim Amaçları’’ mevcut olmakla birlikte bunları gerçekleştirmekte ki ilkeleri de yine her ülke özelinde mevcuttur. Kasıtlı kültürleme ve istendik davranışlar oluşturma da olan eğitim, ortak kültürü oluşturmak ve toplumların akademik çevrelerden çıktıktan sonra benimsemiş olması istenen davranışları kazandırmak için her bir devletin belirlediği düşünme şekilleri ve akıl yürütme yolları mevcuttur. İşte bu mevcut durumda da felsefe akademik yaklaşımların çerçevesini sağlamaktadır. ‘‘Her felsefi sistemin temel aldığı en az bir akıl yürütme yolu vardır. İşte bu akıl yürütme, insanın doğruyu bulup kullanmasında etkili bir araç olabilir.’’ (Sönmez, 2019).

Eğitimin şekillenmesinde de birçok yaklaşım benimsenmektedir ve her bir yaklaşım da kendi eğitim amacı doğrultusunda, kendi eğitim dili ile akademik bir anlayış oluşturmaktadır.

> *''Eğitim, psikoloji, sosyoloji, ekonomi, genetik, matematik, bilgisayar gibi pek çok bilim dalından yararlanmak zorundadır. Böyle olunca eğitim için 'Disiplinler arası bir disiplindir.' denebilir. İşte bu bağlamda, her bilim dalının ve konu alanının ve özellikle de eğitimle doğrudan ilişkili olan (psikoloji, ekonomi, hukuk, sosyoloji, antropoloji, biyoloji, genetik vs.) disiplinlerin bilgi ve yöntemleri arasındaki bütünlüğün sağlanması gereklidir. Bunu ancak felsefe yapabilir… Eğitim durumu ile felsefe arasında sıkı bir ilişki vardır; çünkü eğitim durumunda, her bir öğrenciye, önceden belirlenen istendik davranışlar kazandırılmaya çalışılır. Bu davranışların niteliğini belirlemede, felsefe önemli bir rol oynamaktadır; çünkü kişiye kazandırılacak davranışların niteliğine göre eğitim durumu düzenlenmektedir.'' (Sönmez, 2019).*

Eğitiminde ki felsefi yaklaşımlara göre eğitimin amaçlarından, ders programlarına kadar eğitimi oluşturan birçok temel etken değişikliğe uğramaktadır. Bu yaklaşımlardan *paganist, dinsel, modernist* ve *metamodern* yaklaşımları incelediğimizde her birinin kendi eğitim anlayışı ve amacı doğrultusunda bir eğitim dili benimsediği görülmektedir. Bu yaklaşımlardaki eğitim dilindeki farklılıklar Akgündüz'e göre bir yaklaşım ''öznelliğe'' odaklanıyorken, diğerinin ''somut boyuta'' odaklanmasından kaynaklanmaktadır (Akgündüz, 2017).

Akgündüz bu yaklaşımları genel olarak şu şekilde ifade etmektedir;

> *''Genel olarak paganist yaklaşımın ayırt edici niteliği, doğal ebeliktir; yani insanın ikinci doğumuna müdahalesizliği savunuyor olmasıdır. Dinsel ve modern eğitimin ayırt edici niteliği ise inisiyatifi mühendislik düzeyinde manipülatif anlayışla kullanma, benlik mutasyonuna mutlak müdahaleyi öne çıkarma özellikleridir ve nihayet metamodern arayışın ayırt edici niteliği müdahale ve müdahalesizlik ötesi yani her üçünü de bir kenara bırakan öznel ve spritüal ebelik proaktif yaklaşımını öne çıkarıyor olmasıdır (Sokratik ve*

Aristocu yaklaşımın ötesindeki üçüncü yol). Paganist yaklaşım müdahelesizliği savunan bir yaklaşımdır, total bir cevap şeklidir. Natüralist ve paganist anlayışın pozitif yönü insanın gerçeğe ve tabiata yaklaşımında zihinselliği, düşünceyi ve bilgiyi devre dışı bırakması önerisidir. Bu bağlamda öznellik vurgusunun öne çıktığını ifade etmek yanlış olmayacaktır. Dinsel ve modern yaklaşım insana tam müdahale, mühendislik yaklaşım manüpülatif bir yaklaşımdır, insanı istenildiği gibi şekillendirmeyi ifade etmektedir. Metamodern yaklaşım ise ne müdahale ne müdahelesizlik öznel ebelik yaklaşımıdır ve daha henüz cevabı tam oturmamış olmakla birlikte, insanın gerçeğe ilişkin bir arayışı olarak ortada duran bir yaklaşımdır.'' (Akgündüz, 2017).

Her bir yaklaşım insanın varlık boyutu içinde farklı boyutlara, farklı özelliklere odaklanmaktadır; örneğin *paganist yaklaşım* insanın varoluşunda naturasında her şeye sahip olduğuna odaklanmaktayken, *modernist yaklaşım* ise insanı şekillendirebileceği dışsal müdahaleye odaklanmaktadır. Biri öznelliğe odaklanıyorken diğeri somut boyuta odaklanmaktadır dolayısıyla eğitim dili de farklılaşmaktadır.

Türkiye'de eğitim sisteminin düzenlemesi ve eğitim anlayışı Atatürk'ün şu sözleri ile ortaya konulmuştur; Atatürk ''Eğitim; milli, bilime dayalı, işe yarar ve üretici, yeni kuşakların fazilet, düzen, disiplin duygularını geliştirici, toplumu cehaletten kurtarıcı, onun bilgi ve ahlak düzeyini yükseltici, yeteneklerini ortaya çıkarıcı ve geliştirici nitelikte olmalıdır.'' (Sönmez, 2019). Görüldüğü gibi eğitimin ''milli'' olması ve ''bilime'' dayalı olması gerektiğinin belirtildiği Atatürk'ün bu sözlerinden sonra akademik kaynakların, ders program ve gereçlerinin de bu çerçevede oluşmuş olacağı, felsefi yaklaşımların ve düşünce sistemlerinin akademik dili oluşturmada ki önemini ortaya koymaktadır.

''Her eğitim sistemi belirli bir zihniyet ve felsefenin eseridir. Toplum eğitim ve öğretimi nasıl kavramışsa, eğitim sisteminin akademik-idari teşkilatı ve faaliyet şekli bu kavrayış çerçevesinde ortaya çıkmaktadır.'' (Akgündüz, 1997). Bu bağlamda ''Cumhuriyet Döneminde Türk Eğitim Sistemi; kâğıt üzerinde

pragmatizme göre düzenlenmiş, fakat uygulamada ise *realist* ve *idealist* felsefelere dayanan *esasici* ve *daimici* eğitim akımlarını kullanmıştır.''(Sönmez, 2019).

''Eğitim, bireylerin kendilerine gerekli olan bilgi, beceri ve kabiliyetleri kazanması veya değişik kurumlar vasıtasıyla bunların bireye kazandırılması sürecidir. Eğitim dili bu kazanımların sağlanmasında kullanılan dildir.'' (Yaşar, 2016). Genelde eğitim faaliyetlerine bakıldığında sürekli bir bilgi yükleme söz konusudur. Bireylere ne kadar çok bilgi yüklemesi yapılırsa, o kadar bilgili, o kadar eğitimli, o kadar aşkın insan olacakları algısı oluşturulmaktadır. Bu doğrultuda da akademik olarak genelde bilgi yüklemeye dayalı sistemlerden oluşan programlar başarılı sayılmaktadır ve aldığı bilgileri aynı şekilde hafızasında barındıran, ezberleyen ve yüklenen bilgileri aynı şekilde dile getirenlerin başarılı sayıldığı bir ortam oluşturulmaktadır. Eğitim amaç, ilke ve felsefelerine değindikten sonra ''eğitim yönetimi'' alanını daha iyi anlamak için yönetim alanından başlamak üzere değerlendirmeler yapmak yerinde olacaktır.

''Yönetim en eski bilimdir. Tarih boyunca insanlar hem yönetmiş, hem de yönetilmiştir.'' (Bursalıoğlu, 2014). Yönetim ve yönetici kavramı günümüz modern dünyasında oldukça ön plana çıkan ve çalışmalar yapılan bir alan olmasına rağmen aslında Bursalıoğlu' nun da belirttiği üzere en eski bilimdir ve dolayısıyla da ''yönetim'' eski bir kavramdır ve zaman içerisinde farklı alanlarda, farklı disiplinlerde yeni manalar kazanmıştır. Bu manalar neler diye incelediğimizde, yönetimin farklı tanımlarının yapıldığını görmekteyiz, bunlardan bazıları şu şekildedir;

''Yönetim: Geleceği tahmin-planlama, örgütleme, işler için en uygun koordinasyonu sağlama ve kontrol etmek anlamına gelir.'' (Fayol, 2016).

''Yönetim: bir gruba mensup kişilerin çabalarının ortak bir amaca yöneltilmesine yol gösterme, liderlik etme ve bunların kontrolünü sağlamadır.'' (Newman, 1972).

''Yönetim: Bir kümeye, kuruma bağlı kişilerin davranışlarını, bir amaç doğrultusunda istenen sonuçları elde edebilecekleri biçimde yönlendirme süreci…

Başkalarına iş gördürme, başkaları aracılığı ile iş başarma, planlama, örgütleme, yürütme, eşgüdüm ve denetim etkinlikleri süreci.'' (TUBA, 2019).

Yönetim ile ilgili bunların dışında da birçok tanım mevcuttur fakat genel olarak yönetim bir iş yürütme sürecidir denilebilir. Yönetim bir süreçtir ve bu süreç bilimsel olarak farklı şekillerde yorumlanmıştır. Yönetimin süreçleri bilimsel olarak ilk defa Henri Fayol tarafından ve sonrasında da Frederick W. Taylor ve Max Weber tarafından da bazı değişikliklerle ifade edilmiştir. ''Fayol yönetim süreçlerini *planlama, örgütleme, emretme, koordinasyon* ve *kontrol* olarak gruplandırmıştır.'' (Bursalıoğlu, 2014). Daha sonraları yönetim biliminde önemli olan isimlerden Luter Gulick ve Lyndall Urwick, yönetim sürecinin öğelerini Fayol'un terimlerini değiştirerek sıralamış ve de POSDCORB (planlama, kadrolama, yöneltme, eşgüdümleme, raporlama ve bütçeleme) şeklinde formüle etmişlerdir (Bursalıoğlu, 2014).

Yönetim süreçlerinin evrensel olduğu kabul edilmekle birlikte, Taylor'a göre ''yönetimin temel amacı, tüm çalışanların bireysel, maksimum refahlarını sağlamak ve böylece işverenin de maksimum refahını gerçekleştirmek olmalıdır.'' (Taylor, 2016). Evrensel süreçleri olduğu belirtilen yönetimin, yönetilen kurum, örgüt, okul vs. gibi sistemlerde, kurumun amaçlarına ulaşması için gereken yönetim sürecini gerçekleştirirken dikkat edilmesi gereken belirli ilkelerin olduğu ifade edilir. ''Sosyal yapının sağlıklı olması ve iyi işlemesi, ilke, kanun ve nizam gibi kelimelerle ifade edilen birtakım şartlara bağlıdır.'' (Fayol, 2016). Fayol'a göre yönetim ilkeleri sayıca belirli olmamakla birlikte, yönetim ilkeleri arasından en çok uygulanması gerektiğini düşündüğü ilkeler şu şekildedir; *iş bölümü*, *otorite*, *disiplin*, *kumanda birliği*, *yürütme birliği*, *genel çıkarların özel çıkarlara tercihi*, *iş bedelinin ödenmesi*, *merkeziyet*, *hiyerarşi zinciri*, *düzen*, *hakkaniyet*, *memurlarda istikrar*, *teşebbüs fikri* ve *memurlar birliğidir* (Fayol, 2016). Örgütlerin amaçlarını yerine getirmek için bu ilkeler doğrultusunda süreci işletecek olan kişi hiç kuşkusuz yöneticidir. ''Yönetici, bir örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için var olan kaynakları, örgüt yapısını, prosedürünü ve yönetim ilkelerini maharetle uygulama yeteneğine sahip, işin, insan gücünün, araçların ve teknolojinin niteliği gibi üretim sürecini etkileyen etkenlerin önemine bilinçli kişidir.'' (Kahramanoğlu, 1990).

En eski bilim olan yönetim ve yönetici kavramları ilk zamanlarda hükümdar ve din adamları boyutunda devletin idaresi alanında karşımıza çıkmaktayken, zamanla gelişen ve değişen toplulukların ve farklı bilim alanlarının etkileşimi ile daha yaygın kullanılarak farklı boyutlara evirilmiş ve her alanda profesyonel bir değer ve önem kazanmıştır. ‘‘Genellikle, ilk yönetim kavramları ve süreçlerinin askerler tarafından geliştirildiği, kilise ve sanayinin de bunları izlediği görülmektedir.’’ (Bursalıoğlu, 2014). Bu gelişmeler doğrultusunda yönetim bir disiplin olmuş, benimsenmiş ve alanla ilgili olarak yazılı kaynaklar ortaya çıkmaya başlamıştır. ‘‘Napolyon’un generallerinden Thiebault maiyet teori ve teknikleri üzerine ilk eseri vermiştir.’’ (Bursalıoğlu, 2014).

Sonraki yıllarda, Almanya ve Avusturya’daki ‘‘Cemaralist’’ akımda kamu hizmeti ve mesleki makamların birleştirilmesiyle ‘‘Kamu Yönetimi’’ hareketinin ortaya çıkmasıyla ‘‘yönetim’’ kavramı artık bilimsel ve yazılı bir sürece girmeye başlamıştır. Askeri alanla başlayan yönetim kavramları ve terimleri zamanla tıp, ekonomi, felsefe, psikoloji ve siyaset gibi çeşitli alanların da müdahil olmasıyla bilimsel bir varlık kazanmıştır. ‘‘Yönetim Bilimi’’ çeşitli yaklaşımlarla bilim insanları tarafından tarihsel süreç içerisinde açıklanmaya çalışılmıştır. Yönetim biliminin gelişiminde ‘‘Klasik, Neo-Klasik, Modern ve Post-Modern’’ olmak üzere dört yaklaşım bulunmaktadır. Her bir yaklaşımda bilim insanları çeşitli teoriler öne sürmüş ve zamanla işletme alanında karşımıza çıkmış olan yönetim yaklaşımları eğitim alanında da anlam kazanmaya başlamıştır. En az iki kişinin bir araya geldiği bir toplulukta bile içlerinden birinin yönetici görevini üstlendiğini düşünürsek, en eski ve evrensel bir bilim olan yönetimin eğitim alanında da varlığını göstermesi kaçınılmazdır. ‘‘Eğitim yönetiminin temel amacı ise, diğer alanlardaki yönetime koşut olarak, eğitim örgütünün amaçlarını en etkili bir biçimde gerçekleştirmesini sağlamaktır.’’ (Kahramanoğlu, 1990).

Bu çalışma ‘‘Eğitim Yönetimi’’ alanında yönetim kavramını, terimlerini ve terminolojisini incelediğinden, yönetim kavramının eğitime nasıl dâhil olduğu ve gelişmelerine odaklanmak ana konumuz olmaktadır. Yukarıda bahsi geçen

gelişmeler doğrultusunda yönetim artık içselleştirilmiş bir kavram olarak bilimsel bir boyutta, açıklanmaya çalışılmıştır.

> *''Eğitimde bilimselleşme birbirini takip eden üç ayrı evreyle sağlanmıştır. Buna göre VIII. yüzyılda başlayıp XV. yüzyıla kadar süren evre teolojik evre olarak adlandırılır. İkinci evre is filozofik evre olarak adlandırılmaktadır. Bu evrenin XV. yüzyılda Rönesans'la başlayıp, XVI. yüzyılda Reformasyonla hızlanan ve XVII-XVIII. yüzyılda aydınlanma akımı ile gelişmesini sürdürdüğü ifade edilmektedir. Üçüncü evre XIX. yüzyılı izleyen evredir. Bu evre öğrenmenin laboratuvarlarda incelenmeye başlandığı XIX. yüzyılı izleyen döneme tekabül etmektedir.''(Akt: Erdoğan, 2016).*

''Bilimsel yönetimin eğitime girişi, yirminci yüzyılın başlarında işletme ilkelerinin okula uygulaması ile gerçekleşti.'' (Bursalıoğlu, 2014). Bilimsel yönetim, Frederick Taylor'un ''Bilimsel Yönetimin İlkeleri'' adlı kitabında belirttiği ilkelere dayanan ve oradan hareketle gelişen, Klasik Dönem Yaklaşımlarındandır. ''Eğitim yönetimi düşüncesi bilimsel olarak 1900'lü yılların başlarında ele alınmaya başlanmış, alandaki köklü değişmeler 1950'li yıllarda Amerika Birleşik Devletlerinde yaşanmış ve eğitim yönetiminin sosyal süreç bağlamında sistematik olarak incelenmesi 1960'larda tam anlamıyla patlama noktasına ulaşmıştır.'' (Kaya, 1999).

Genel olarak eğitim bilimi, yönetim ve eğitim bilimi ile yönetim ilişkilerini inceledikten sonra çalışmamızın çerçevesi doğrultusunda Türkiye'de bu bağlamdaki gelişmeleri incelemek yerinde olacaktır. Türkiye'de ''Eğitim Bilimi ve Eğitim Yönetimi'' alanları oldukça yeni ama hızla gelişmekte olan alanlardır. Eğitim yönetiminin alt disiplini olan okul yönetimi düşünüldüğünde, Türkiye'de ''okul yöneticiliği'' ifadesine ve resmi olarak ''okul yöneticisine'' 1848'de açılan ilk öğretmen okulu Darülmuallimini Rüşdi'nin başına Cevdet Efendinin müdür olarak getirilmesi ile rastlanmaktadır (Bursalıoğlu, 2014). Öğretmen yetiştirmek için açılan bu okulda verilen dersler eğitim bilimleri adına Türk eğitim tarihinde önem teşkil

etmektedir. Öğretmen okullarının açılmasını takip eden zaman zarfında yayınlanan çeşitli eserler de Türkiye'de ‘‘Eğitim Bilimi’’ alanında ilk sayılabilecek eserlerdir. ‘‘Bu süreçte Ilm-i Terbiye Eftal (Selim Sabit Efendi, 1870), Renüma-yı Muallimin (Selim Sabit Efendi, 1870), Rehber-i Tedris ve Terbiye (Musa Kazım, 1897), Usul-i Talim ve Terbiye Dersleri (Ayşe Sıdıka Hanım, 1897) gibi eğitim bilimi alanındaki ilk sayılabilecek eserler yazılmıştır.’’ (Akt: Erdoğan, 2016).

Darülmallimini Rüşdi'nin kurulması, bu okulda ders verecek hocaların yetiştirilmesi ve bu okullarda ders vermekte olan hocaların katkılarıyla ilk eserlerin verilmesi sağlanmış ve böylece eğitim daha bilimsel bir kimlik kazanmıştır. Bu gelişmeleri takiben eğitim-öğretimi gerçekleştirirken kullanılan terimler oluşmaya başlamış ve böylece ‘‘Türk Eğitim Bilimi’’ alanının ve alanın terminolojisinin temelleri atılmıştır.

Bu çalışmaların temelinde ve takibinde Cumhuriyet kurulduktan sonra da Atatürk'ün bilime verdiği önem ve Türkiye Cumhuriyetini bilim temelleri üzerinde yükseltme idealinin sonucu olarak öncelik eğitime verilmiş ve Atatürk'ün talimatı ile 1926 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü kurulmuştur. ‘‘Gazi Orta Muallim Mektebi’’ adıyla eğitime başlayan Gazi Eğitim Enstitüsü sadece öğretmen yetiştiren bir kurum olmamış, aynı zamanda ortaokul ve liselerde görev yapacak öğretmenleri, Milli Eğitim Bakanlığında görev alacak yönetici ve müfettişleri de yetiştirmiş ve Türk Milli Eğitim sisteminin inşasında bir temel olmuştur. Böyle bir eğitim kurumunun kurulması beraberinde eğitim alanında bilimsel çalışmalar yapılmasının gerekliliğini doğurmuş ve Türkiye Cumhuriyetinin eğitim bilimcilerinin yetiştirilmesini sağlamıştır. ‘‘Gazi Eğitim Enstitüsü ve İstanbul Üniversitesi'nde kurulan Pedagoji Enstitüsü ile birlikte bilimsel nitelikli bir eğitim bilimcileri topluluğu ortaya çıkmaya başlamıştır.’’ (Erdoğan, 2016).

‘‘Eğitim bilimi terimi Türkiye'de ilk kez Ankara Üniversitesine bağlı olarak 1965 yılında açılan Eğitim (Bilimleri) Fakültesi ile açık bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.’’ (Erdoğan, 2016). ‘‘Türkiye'de eğitim yönetiminin akademik tarihsel

gelişimi iki akademisyenle (Prof. Dr. Mahmut ERDEM ve Prof. Dr. Ziya BURSALIOĞLU) başlayan çok da eski sayılmayacak bir geçmişe dayanmaktadır.'' (Turan ve arkadaşları, 2016).

İlk mezunların verilmesi ve onların da gelecek kuşakları yetiştirmesi ile Türkiye'de ''Eğitim Bilimi'' alanı sistemli ve bilimsel bir şekilde gelişmiş ve yetişen kişilerin eğitim bilimleri alanındaki çalışmaları, yazdıkları ve yayınladıkları eserler ülkemiz için çokta eski olmayan bir alan olan ''Eğitim Bilimi ve Eğitim Yönetimi'' alanında ''terminolojinin'' oluşmasını sağlamıştır.

2. 4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Türkiye'de güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminoloji kullanımını araştırma amacı olan bu çalışmada, eğitim dili, öznellik, nesnellik bunların akademik dile yansımaları bağlamında eğitim yönetimi ve endüstriyel işletme yönetimi terminolojisinin anlam ve biçim ortaklığına ilişkin bulguların tespit edilmesine çalışılmaktadır. Bu bağlamda literatür incelendiğinde bu araştırma ile aynı amacı gütmese de eğitim bilimleri alanında ki ilgili terimlerin karşılaştırılması ve terminoloji ile ilgili çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Ulusal tez merkezindeki yüksek lisans ve doktora tezleri incelendiğinde araştırmamızın konusu bağlamında eğitim bilimleri alanındaki terimlerin karşılaştırılması ve eğitim-işletme terminolojisi ile bağlantılı olabileceği düşünülen çeşitli tez çalışmalarına ulaşılmaktadır. Erkan Erkuş'un 2014 yılındaki *''1839-1908 Yılları Arasındaki Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Alan Terminolojisi''* isimli yüksek lisans tezi, eğitim bilimleri özelinde olmaktan ziyade yine eğitim bilimlerinin Türkçe eğitimi alanında detaylı bir terminolojik çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun dışında Ayşe Tunalı'nın 2009 yılındaki *''Eğitim Bilimleri Terim ve Kavramlarının Modern Sözlükbilimi Açısından Değerlendirilmesi''* isimli yüksek

lisans tezi de eğitim bilimlerindeki terimler ile ilgili farkındalık yaratan çalışmalardan biridir.

Tez çalışmalarının yanı sıra Salim Pilav'ın *"Terim Sorunu Ve Eğitim Öğretimde Terimlerin Yeri Ve Önemi"* isimli, Kastamonu Eğitim Dergisinde 2008 yılında yayınlanmış bir makalesi bulunmaktadır. Adnan ERKUŞ'un *''Psikometrik Terimlerin Türkçe Karşılıklarının Anlamları İle Yapılan İşlemlerin Uyumsuzluğu''* isimli, Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisinde 2010 yılında yayınlanan makalesi, terimlerin anlamları ile uyumsuzluğuna dikkat çeken az sayıdaki çalışmadan birisidir. Bu çalışmalara ek olarak Prof. Dr. Engin YILMAZ ve Ayşe TUNALI'nın ''*Eğitim Bilimleri Terim Sözlüklerine Eleştirel Bir Yaklaşım''* adlı Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi yayınları tarafından 2011 yılında yayınlanmış bir makaleleri de söz konusudur.

Tez ve makale çalışmalarından eğitim bilimlerindeki terminoloji ve terimlerle ilgili çeşitli bilgilere ulaşılabilmekte, her bir çalışma kendi özelinde alana çeşitli katkılar sunmaktadır. Eğitim bilimlerinde kullanılan terimlerle ilgili tez ve makalelerin yanı sıra çeşitli sözlük çalışmaları da yapılmıştır. Ahmet Cevizci'nin 2010 yılında yayınladığı *''Eğitim Sözlüğü''*, yine aynı yıl Ali Balcı'nın yayınladığı *''Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü''* ve Hasan Güneş'in 2015 yılında yayınladığı *''Eğitim Bilimleri Terimleri Sözlüğü''* eğitim bilimleri alanında kullanılan terimlerin kayıt altına alınması ve anlamları ile ilgili bilgi edinme açısından öne çıkan kaynaklardır.

Bu çalışmaların yanı sıra internet üzerinden online olarak da her zaman kullanıcıların ulaşımına sunulan Türkiye Bilimler Akademisi (TUBA) tarafından hazırlanmış olan *''Türkçe Bilim Terimleri''* sözlüğü (http://www.tubaterim.gov.tr/) son derece faydalı bir web sitesi olarak hizmet sunmaktadır. Sosyal Bilimler Terimleri, Mühendislik Terimleri, Doğa Bilimleri Terimleri ve Tıp Terimleri Sözlüğü olarak dört ana başlıkta hazırlanan sözlük alt bilimlerle ilgili terimlerin de listelendiği, anlamları ve yabancı kelimelerle karşılaştırılması bağlamında muazzam bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır.

BÖLÜM 3: YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada ‘‘Eğitim Yönetimi Terminolojisi’’ ve ‘‘Endüstriyel-İşletme Yönetimi Terminolojisi’’ ile ilgili hazırlanmış olan terimler sözlükleri karşılaştırılarak, her iki terminolojide kullanılmakta olan terimlerin, anlam ve biçim ortaklığına ilişkin bulgular, tarama yapılarak seçilen terimler üzerinden karşılaştırılmak üzere incelenecektir. ‘‘Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez.’’ (Karasar, 2014).

Belirlenen terimlerin, anlam ve biçimleri ile ilgili bulgular öncelikle aktarılacaktır, ortaklık ve farklılıklar seçili terimlerden oluşturulan listeler üzerinden belirlenip yorumlanmaya çalışarak içerik analize yapılmaya çalışılacaktır. ‘‘İçerik analizi metin ya da metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır. Araştırmacılar bu kelime ve kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirler ve analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunur.’’ (Büyüköztürk ve arkadaşları, 2015).

Tarama ve içerik analizinin yapıldığı bu çalışma eğitim yönetimi ve endüstriyel işletme yönetimi terminolojisinde kullanılan terimlerin ‘‘anlam ve biçim ortaklığına ilişkin bulgular nedir?’’ sorusuna yanıt aradığından ‘‘betimsel’’ türde bir araştırma niteliğine sahiptir. ‘‘Betimsel analiz, araştırmada kullanılan gözlem, görüşme ve doküman(belge) gibi veri toplama araçlarında yer alan soru, konu ya da temalar ele alınarak analiz edilir. Analizlerde temel alınan soru ya da konu başlık haline getirilerek, başlığa uygun olan verilerden doğrudan doğruya alıntılar yapılarak analizler ortaya konur.’’ (Ekiz, 2013).

Çalışmada var olan durumun tespiti, terimlerin taranıp tespit edilmesi, seçilen terimlerle ilgili tanımların yapılması ve sonrasında çıkarım ve yorumda bulunmayı amaç edinen bu çalışma bütün özellikleri ile nitel bir araştırmadır. ‘‘Nitel araştırma, yapılandırılmamış gözlem, yapılandırılmamış görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı algıların ve olayların kendi doğal ortamlarında gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yöntemidir.’’ (Şimşek ve Yıldırım, 2016).

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Bu çalışma 1980li yıllardan günümüze Türkiye Türkçesinde eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojilerini, bu alanlar ile ilgili hazırlanmış olan terimler sözlüklerinin ışığında, her iki terminolojide kullanılan terimleri anlam ve biçim yönünden incelemeyi amaç edinmektedir. Araştırmada terimlerin belirlenmesinde 2016 yılında Ali BALCI tarafından hazırlanmış olan ‘‘Açıklamalı Eğitim Yönetimi Sözlüğü’’ ve 2012 yılından Aykut BEDÜK tarafından hazırlanmış olan ‘‘Karşılaştırmalı İşletme Yönetimi Terimleri Sözlüğü’’, terimlerin belirlenmesi açısından kaynak oluşturmuştur. Bu iki sözlüğün yanı sıra terimlerin anlam ve biçimlerine yönelik çalışmalarda Hasan GÜNEŞ’in ‘‘Eğitim Bilimleri Terimleri Sözlüğü’’ ve Türkiye Bilimler Akademisinin (TUBA), ‘‘Bilim Terimleri’’ Sözlüğünden online olarak yararlanılmıştır.

Bunlara ek olarak araştırmanın teorik temellendirmesi yapılırken eğitim felsefesi, dil felsefesi, dil bilim, terim bilim, eğitim bilimleri, yönetim bilimi ve endüstriyel-işletme yönetimi disiplinlerinden, bu disiplinlerin alan yazındaki çalışmalarından faydalanılmıştır. Analiz kısmındaki çalışmalar için de eğitim yönetimi ve endüstriyel işletme yönetimi terminolojisinden ve bu terminolojiler için hazırlanan terim sözlüklerinin yanı sıra yapılan yayınlardan yararlanılmıştır.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veriler eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi alanlarında literatür tarama, doküman incelemesi ve seçili terminoloji üzerinde içerik çözümlemesiyle elde edilmiştir.

3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ VE YORUMLANMASI

Bu çalışmada verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında nitel araştırmalarda kullanılan tarama, betimsel ve içerik analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. İlgili literatürden elde edilen bilgiler betimsel bir çerçeveyle sunulmaya çalışılmıştır. Bu çerçeve doğrultusunda elde edilen veriler organize edilerek, ilgili literatürden yapılan alıntılarla desteklenmeye çalışılmıştır. Son olarak da elde edilen veriler doğrultusunda yorumda bulunularak, öneriler sunulmuştur.

Tarama yöntemiyle, eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi terimleri sözlüklerinden belirlenerek ele alınan terimlerin tanımları yapılarak, aralarındaki benzerlik ve farklılıklar biçim ve anlam açısından karşılaştırılmıştır. Çalışma bağlamında her iki alandaki tüm terimlere ulaşmak olanaklı değildir, en çok ve en yaygın kullanılan terimler üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda karşılaştırılması yapılan terimler tablolar halinde sunulmuştur. Ortak ve farklı olan terimler tespit edilerek ortaya konmuştur ve anlamsal boşluk ve nesneleşme eğiliminin tespit edilmesi bağlamında değerlendirilmeler yapılmıştır.

BÖLÜM 4: BULGULAR VE YORUM

GÜNCEL EĞİTİM YÖNETİMİ LİTERATÜRÜNDE ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA/ TÜRKİYE TÜRKÇESİ ÖRNEĞİ

Eğitim Yönetimi Literatürü; Bir ülkenin eğitim sistemini bir bütün olarak analiz ve sentez etmeyi amaçlayan disiplinler arası bilim dalı, yönetimin eğitime uygulanması (Balcı, 2016) ifadeleri ile tanımlanmış olan eğitim yönetimi alanında yazılmış, yazı ve eserlerin tümü olarak tanımlanmaktadır. ‘‘Terim; bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelime, ıstılah.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) ve ‘‘Terminoloji: terimler dizgesi, terim bilimi.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) şeklinde ifade edilmektedir. Bu bağlamda Eğitim Yönetimi Terminolojisi; Eğitim yönetimi alanında kullanılan terimler ve o terimlerin anlamını içeren alan olarak ifade de karşılığını bulmaktadır ve bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Eğitim, öznesi insan olan ve insanın varoluşuyla yaşamda kendi varlığını tanıyıp, kendinden özgürleşip bütüne, aşkın benliğe ulaşmasını sağlamak için sahip olduğu enerjileri harekete geçirmeyi sağlayan bir alandır. Dolayısı ile insana özgü her bir durum eğitimin başlıca ilgi ve çalışma alanıdır.

Öte yandan endüstri kavramına baktığımız da, ‘‘endüstri; sinai, imalat eşyayı mamul hale getirme.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) şeklinde ifade edilirken, daha ziyadesi ile ‘‘eşya’’, ‘‘ürün’’ yani ‘‘nesne’’ ile ilgili, onlara özgü ve onların işlenmesi ile ilgili bir alandır. Bununla birlikte, bu endüstrinin de içinde bulunan alanlardan olan ‘‘işletme; tarım, sanayi, ticaret, bankacılık vb. iş alanlarında, kâr amacıyla bir sermaye yatırılarak kurulan kurum.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019) şeklinde ifade edilmektedir. Ayrı ayrı incelendiğinde ‘‘özne’’ yani insana özgü bir alan olan eğitim ve ‘‘nesne’’ yani ürüne-üretime özgü bir alan olan endüstriyel-işletme alanlarının birbirlerinin çalışma ve odak alanları açısından ayrı alanlar olduğu görülmektedir.

Özne-nesne iklimindeki sözelleştirme olgusu ve eğitim yönetimi terminolojisindeki terimlerin, gerçekliğin ifadesinde yeterli olup olmadığı düşüncesinden hareketle ortaya çıkan bu araştırmada, ortaya çıkışında işletme yönetiminin etkileri olan eğitim yönetimi terminolojisinde ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde kullanılan seçili terimler incelenerek, her iki disiplin arasındaki benzerlik ve farklılıklar fotoğraflanmaya çalışılmıştır. Endüstriyel-İşletme yönetimi terminolojisi yani tanım itibari ile de endüstri/sınai-işletme yönetimi terminolojisinde kullanılan terimler ve o terimlerin anlamları ve biçimleri, eğitim yönetimi terminolojisi ve eğitim yönetimi alanında kullanılan terimler ve o terimlerin anlamları ve biçimleri ile karşılaştırılarak incelemiştir. Her iki terminolojiden yararlanarak incelenen terimler anlam, biçim ve anlam-biçim ortaklığı açısından incelenmiş ve insana özgü bir alan olan eğitim bilimlerindeki nesneleşme eğilimi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu bağlamda anlam ve biçim ifadeleri ile kast edileni daha iyi anlamak adına, bu kavramların tanımlarını da incelemek önem taşımaktadır.

Anlam:

‘‘Anlam: 1. *isim, dil bilimi* Bir kelimeden, bir sözden, bir davranış veya olgudan anlaşılan şey, bunların hatırlattığı düşünce veya nesne, mana, meal, fehva, deme, mazmun, medlul, valör. 2. *mantık* Bir önermenin, bir tasarının, bir düşüncenin veya eserin anlatmak istediği şey.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019).

Biçim:

‘‘Biçim: 1. Sanat ve edebiyat eserlerinde dış görünüş, form. 2. *edebiyat* Şiirlerin kuruluş ve uyak düzenlerine göre olan dış görünüşü, şekil.’’ (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019).

Bu çalışmada seçili terimlerin her iki terminolojideki anlamları verilerek karşılaştırılacaktır. Terimlerin, her iki terminolojideki anlamlarının benzerlik ve farklılıkları belirlenmeye çalışılacaktır. Biçim olarak da, her iki terminolojideki terimlerin formlarının benzerlik ve farklılıkları tespit edilmeye çalışılacaktır.

Bu bağlamda gerçekte farklı çalışma alanlarına sahip olan eğitim ve endüstriyel-işletme alanlarının, kendi alan terminolojilerinden yararlanılarak incelenmesi sonucunda, çalışma alanlarının farklılığına rağmen, incelenen terimlerde bazı anlam ve biçim farklıkları olmasına rağmen, anlam ve biçim ortaklığı olan çok sayıda terime de sahip olduğu durumu tespit edilmiştir.

‘‘Eğitim Yönetimi’’ ve ‘‘Endüstriyel İşletme Yönetimi Terminolojilerinden’’ seçilmiş olan terimler üzerinden anlam ortaklığı, biçim ortaklığı ve üçüncü olarak hem anlam hem de biçim ortaklığına ilişkin incelemeler yapılmıştır. Her bir terimin bu üç başlık altında incelenmesi sonucunda ulaşılan bulgular ayrı başlıklarda ifade edilmiştir.

4.1. ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİYLE ANLAM ORTAKLIĞINA İLİŞKİN BULGULAR

Aşağıdaki tabloda eğitim yönetimi terminolojisi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojileri incelenerek belirlenen terimler arasından ‘‘ben, danışman, denetçi, dönüt, motivasyon’’ terimlerinin her iki terminolojide de aynı anlamda kullanıldığı fakat biçimsel olarak farklılıklara sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1: Endüstriyel Terminoloji ile Anlam Ortaklığına İlişkin Bulgular (Anlamı Aynı, Biçimi/Formu Farklı Olan Terimler)

TERİMLER	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ KULLANIMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ KULLANIMI
1. Ben	Ego	Benlik
2. Danışman	Danışman	Mentor
3. Denetçi	Müfettiş/Denetmen	Denetçi
4. Dönüt	Geribildirim/Geri besleme	Dönüt
5. Motivasyon	Güdüleme	Motivasyon

Bu farklılıkları her iki terminolojinin farklı olan çalışma alanları ‘‘öznellik’’ ‘‘nesnellik’’ açısından ele aldığımızda, hem eğitim bilimleri hem de endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde kullanılan bu beş terim anlam bütünlüğünü, iki alanda da kast edilmek istenen düşünceyi herhangi bir anlamsal boşluğa yer bırakmadan sağlamaktadır. Her beş terimde tek tek ele alındığında tespit edilen durumlar şu şekildedir;

Ben/Ego/Benlik:

Ben terimi her iki terminolojide de aynı anlamlarda kullanılmaktadır fakat form olarak farklı kullanımı söz konusudur.

Eğitim terminolojisinde daha çok ‘‘ego’’ formunda kullanılmaktadır ama endüstriyel-işletme yönetimi ile aynı anlamı taşımaktadır. Her iki alan literatüründe de bu terimin kullanımı hem form hem de biçim olarak incelendiğinde tamamıyla aynı anlam ve formda kullanıldığı görülmektedir. Her iki yönetim alanında da bu terimle ifade edilen ‘‘insan’’ olduğundan, özneyi ifade etmede bir boşluk oluşturmadığı ifade edilebilir.

	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	**ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI**
Ben	**Ego**	**Benlik**
	1.Bir toplumsal bilinç, davranış ve ideolojik ilişki biçimi, 2. Bir topluma hatta bir sınıf ya da kesime özgü tarihsel ve somut olarak belirlenmiş o toplumun belli bir topluluğa, sınıfa, devlete hatta tümüyle topluma olan tutumunu kurallaştıran törel görüşler, değerler, normlar, ilkeler, ilişki ve davranış biçimleri kümesi (Aydın, 2001 Akt. AEYTS, 2016). Ben (Ego): Bireyi öbür varlıklardan ayıran bilinç 2. Yaşayan olguların bilinçli ve süreli öznesi 3. Bireysel ruhsal oluşun bütünü. (EBTS, 2015).	Bir kimsenin öz varlığı, kişiliği, şahsiyet. Ego olarak da adlandırılır. İnsanın kendini tanıma ve değerlendirme şeklidir. (KİYTS, 2012).

Danışman: Danışman/Mentor:

Danışman terimi eğitim alanında danışman yani danışılan kişi rehber anlamında ifade edilir. Terim yine danışılan kişi rehber ama daha çok ‘‘mentor’’ formunda endüstriyel alanların terminolojisinde geçmektedir. Form olarak farklı olsa da anlam olarak her iki terminolojide aynı karşılıktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Danışman	**Danışman**	**Mentor**
	Okullarda her öğrenciye kişisel olarak yardım eden, öğrencilerin okulları, aileleri ve çevreleriyle ilgili güçlüklerin çözümünde kılavuzluk yapan görevli. (TUBA, 2019).	Bir örgüte ya da kişiye belli bir ücret karşılığında uzmanlık dalı ile ilgili yardım sağlayan kişi ya da kurum. (TUBA, 2019).

Denetçi: Denetçi (inspector):

Denetçi terimi eğitim yönetimi alanında biçimsel olarak ‘‘müfettiş’’ olarak geçmektedir. Terim form olarak farklı kullanılsa da endüstriyel-işletme alanında ki kullanımı ile anlam olarak birebir aynıdır, anlamsal olarak bir boşluk olduğunu ifade

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Denetçi	**Müfettiş/Denetmen**	**Denetçi**
	Eğitim ve öğretim kurumlarındaki çalışmaların, yasalara, yönetmeliklere ve öğretim izlencelerine uygun olarak yürüyüp yürümediğini, okulda bina, sağlık, oyun yerleri ve bütçe gibi konuları incelemek ve denetlemekle görevli kimse. (TUBA, 2019)	1.Denetim işlemini yapan kişi. 2.Yoklama, inceleme, denetleme işiyle görevli kişi. (TUBA, 2019).

edemeyiz çünkü hem eğitim örgütlerinde, hem de endüstriyel-işletme örgütlerinde süreç, kişiler, kurum ve yapılan işin incelenmesi olası bir durumdur, dolayısı ile de anlam karşılığı olarak aynıdır.

Dönüt: Geribildirim/dönüt (Feedback):

Dönüt terimi eğitim yönetimi ve işletme yönetiminde form olarak farklılık gösterebilmektedir. Her iki alandaki anlamları incelendiğinde her iki alanında çalışma alanı açısından anlamları ele alındığında, aynı anlamı taşıdıkları görülmektedir.

Eğitim yönetiminde de yapılan uygulamalarla ilgili ilgili kişi ya da kurumlara uygulamalar sonucunda ki artı ve eksiklerin neler olduğu ile ilgili bilgilendirmeler yapılırken, aynı bilgilendirmeler endüstriyel-işletme alanlarında da yapılmaktadır. Anlam olarak dönüt teriminin her iki alanda da aynı anlamı karşıladığı ifade edilebilir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Dönüt	**Geribildirim/Geribesleme**	**Dönüt**
	Uygulamanın amaçtan/plandan artı ve eksi sapmalarını gösteren bir bilgi ya da iletişimdir. (AEYTS, 2016).	Bir eğitim, uygulama, üretim sürecinde sonuçlar ve ürünler hakkında tasarlayıcılara, üreticilere görüş bildirme, bilgi verme; eşanlam: dönüt. (TUBA, 2019).

Motivasyon: Güdüleme/Motivasyon:

Motivasyon terimi Her iki yönetim alanında da aynı anlamdadır, bireyleri harekete geçirme her iki sistemde de önem teşkil ettiği için anlam boşluğu yoktur.

	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	**ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI**
Motivasyon	**Güdüleme**	**Motivasyon**
	Çeşitli isteklendiricilerle bireyi bir şeyi yapmak için harekete geçirme. (EBTS, 2015).	Örgütün ve bireylerin ihtiyaçlarını tatminle sonuçlanacak bir iş ortamı yaratarak bireyin harekete geçmesi için etkilenmesi ve isteklendirilmesi süreci. (KİYTS, 2012).

Biçim yani form olarak farklı olan seçili terimlerin, anlam olarak eğitim yönetimi terminolojisinde de endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde de hemen hemen aynı anlamda olduğu saptanmıştır. Bu anlamsal benzerlik bahsi geçen terimlerin genelde ‘insan’ odaklı insanı tanımlayan terimlerden oluşmasından kaynaklı olduğu ifade edilebilir. Örneğin ‘‘motivasyon’’ eğitimde öğrenci veya öğretmenin güdülenmesini, endüstriyel-işletme alanlarında da işçinin-çalışanın güdülenmesini kastediyor olması sebebiyle, insana özgü durumlardan bahsedildiğinden bu terimlerin ortak anlamsal paydada buluştuğu ifade edilebilir.

4.2. ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİYLE BİÇİM ORTAKLIĞINA İLİŞKİN BULGULAR

Aşağıdaki tabloda eğitim yönetimi terminolojisi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojileri incelenerek belirlenen terimler arasından ‘‘bilgi yönetimi, çıktı, değer, girdi, derece, güçlendirme, kredi, lisans, performans, sermaye, süreç, şema’’ terimlerinin her iki terminolojide de biçimsel olarak aynı olduğu fakat anlamsal olarak farklı anlamlara karşılık geldikleri tespit edilmiştir.

Bu durumu her iki alanın çalışma alanları olan ‘‘öznellik’’, ‘‘nesnellik’’ açısından ele aldığımızda, kullanılan terimlerin deneyim öznesi ‘‘insan’’ olan eğitim alanında boşluklara neden olduğu, anlatılmak istenenle anlamın tam uyuşmadığı, insana nesnelere özgü anlamların atfedilmeye çalışıldığından, anlam bütünlüğünün sağlanamadığı tespit edilmiştir. Tespit edilen seçili terimleri tek tek ele aldığımızda belirlenen anlamsal farklılıklar şu şekildedir.

Tablo 2: Endüstriyel Terminoloji ile Biçim Ortaklığına İlişkin Bulgular (Biçimleri/Formaları Aynı, Anlamları Farklı Olan Terimler)

TERİMLER	EĞİTİM YÖNETİMİ - EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ KULLANIMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ KULLANIMI
1. Bilgi Yönetimi	Bilgi Yönetimi	Bilgi Yönetimi
2. Çıktı	Çıktı	Çıktı
3. Değer	Değer	Değer
4. Girdi	Girdi	Girdi
5. Derece	Derece	Derece
6. Güçlendirme	Güçlendirme	Takviye
7. Kredi	Kredi	Kredi
8. Lisans	Lisans	Lisans
9. Performans	Performans	Performans
10. Sermaye	Sermaye	Sermaye
11. Süreç	Süreç	Süreç
12. Şema	Şema	Şema

Bilgi Yönetimi:

Bilgi yönetimi, her iki terminolojide biçim olarak aynı olsa da işletme yönetiminde değer yaratacak tarzda ‘‘üretim’’ yani ortaya çıkan endüstriyel bir ürün kast edilirken, eğitim yönetiminde ki bilgi yönetimi daha ziyade okulların performanslarının arttırılmasına odaklanmakta ve ‘‘nesnel’’ bir ürün ortaya koymamaktadır. Bu bağlamda aynı biçime sahip olsa da, bilgi yönetimi terimi her iki terminoloji de yer almasına rağmen farklı anlamlara karşılık gelmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Bilgi Yönetimi	**Bilgi Yönetimi**	**Bili Yönetimi**
	Karar verme sürecinin gerektirdiği bilgilerin üretilmesi, paylaşılması ve kullanılması süreçlerinde etkililiği sağlayarak örgüt performansını geliştirmeyi amaçlar. (AEYTS, 2016).	İşletme içi veya dışından elde edilen verilerin tasnif edilmesi, depolanması, yorumlanmak üzere ilgili yerlere gerekli zamanlarda dağıtılması ve sahip olunan bilginin güncellenmek üzere gözden geçirilmesi sürecidir. Bir diğer tanımıyla bilgi yönetimi, bilginin değer yaratacak tarzda üretim faktörü olarak kullanılmasıdır. (KİYTS, 2012).

Çıktı:

Çıktı terimi her iki terminolojide biçim ortaklığına sahip bir terimdir fakat anlam olarak bariz farklar özellikle ‘‘öznellik’’ ve ‘‘nesnellik’’ alanında ciddi bir şekilde kendini göstermektedir. Burada ifadesini bulan durumu şu şekilde açıklamak yerinde olacaktır. Eğitim sisteminde çıktı dediğimizde ‘‘insan’’ yani eğitim öğretimde, sistemde öğrenim görüp mezun olan kişiler kast edilir fakat öznel bir

kavrama, nesnelere özgün bir terimi kullanmak anlam olarak bir boşluğa neden olmaktadır. İnsanın söz konusu olduğu öznel bir durumda kullanılan, ürüne özgü nesnel bu terim anlamsal olarak tam denmek isteneni karşılamamaktadır. Mühendislik alanından geçen bu kelime öznellikte tam anlamını bulmamaktadır. Endüstri-işletme alanlarında ‘‘ürün’’ yani nesneye gönderme yapan bu terim, anlam olarak aynı karşılığı vermemekte yani anlam ortaklığı bulunmamaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Çıktı	**Çıktı**	**Çıktı**
	Sistemde işlenen girdilerden elde edilen öğe. (EBTS, 2015).	Süreç içinde işlenip çoğunlukla ürün olarak dışarıya çıkan madde, enerji ya da bilgilerin tümü. (TUBA, 2019).

Değer:

Değer terimi form olarak her iki terminolojide de aynıdır. Anlam olarak incelendiğinde yine öznellik-nesnellik boyutunda farklıklar barındırdığı ifade edilebilir. Eğitim bilimleri terminolojisinde değer dediğimizde, soyut kavramlar, ahlaki durumlar ifade edilirken, endüstriyel-işletme terminolojisinde ise sayılara ya da nesnelere, simgelere verilen sayısal ifadeler gibi niceliksel kavramlardan bahsedilir. Anlam olarak ortaklıktan bu terimde de söz edilemez.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Değer	**Değer**	**Değer**
	Bir nesnenin, bir kişinin taşıdığı ya da taşıdığı varsayılan nitelik ve bireyin kendi çıkarlarına bağlı olmadan, inançlarla ve sezgilerle belirlenmiş doğrular, yanlışlar ve ulaşılmak istenen kusursuz durum. (TUBA, 2019).	Bir öznitelik kümesinin belirli bir somut ögesi, örneğin “mavi”, renk öznitelik kümesindeki bir ögedir. 2. Bir simgeye, parametreye ya da değişkene atanan nicelik ya da sayısal büyüklük. (TUBA, 2019).

Girdi (entry):

Girdi terimi eğitim bilimleri alanında, insan kaynağını ve insanın ihtiyacını karşılamak için kullandığı araç gereci ifade etmektedir ve anlamca tamamen öznenin faydası gözetilmektedir. Endüstriyel-işletme yönetimi alanında ki tanımlarından ise üretim yapılması için gerekli olan kayanlar ifade edilmektedir ve ürüne odaklanarak üretme işini yapabilmek için gerekli olanlar kast edilmiştir. Aynı formda olmasına rağmen, girdi teriminin anlamı incelendiğinde eğitim alanında tam olarak kast edileni ifade edemediği, anlamsal boşluklar taşıdığı görülmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Girdi	**Girdi**	**Girdi**
	Sistemin amacını gerçekleştirmesi için dışarıdan aldığı insan kaynağı, araç-gereç teknoloji, bilgi vb. (EBTS, 2015).	Herhangi bir üretim veya hizmetin yapılabilmesi için emek, sermaye, doğal kaynaklar gibi gerekli olan giderler. (TUBA, 2019).

Derece:

Derece terimi form olarak aynı ama anlam olarak her iki terminolojide farklı olan bir terimdir. Eğitim bilimlerinde derece denildiğinde daha çok başarı durumu, başarının seviyesi ya da yapılan sınav vs. zorluk seviyesi gibi durumlar ifade edilmektedir yani kişilerle ilgili soyut durumları ifade etmek amacı ile kullanılır. Endüstriyel-işletme yönetiminde ise ürünle-üretimle ilgili sayıları, değerleri ifade etmek için sayılar aracılığı ile ifade edilen termometre, dairenin dilimi gibi nicel durumları belirtmek için kullanılmaktadır. Öznel durumlarda kullanıldığında terimin anlamının öznelere tam olarak anlamsal bir geçişi yoktur.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Derece	**Derece**	**Derece**
	Bir yüksekokul veya üniversite tarafından belli bir öğrenim programını başarıyla tamamlayanlara verilen resmi unvan (lisans, yüksek lisans, doktora dereceleri gibi). (EBTS, 2015).	**1.** Döküm işlemlerinde kullanılan kalıp malzemesini sınırlayıp dağılmasını önleyen ahşap veya metalden yapılmış kalıbın etrafını saran kap. **2.** Bir daire çevresinin 360 eşit parçaya bölünmesiyle elde edilen yayı, dairenin merkezinden gören açı birimi. **3** Ölçü aletlerinin ölçeğinde belirtilmiş bölmelerden her biri. **4.** Bir denklemdeki terimlerin en büyük kuvvete sahip olanının üst sayısı. **5.** Sıcaklık ölçeği birimi. (TUBA, 2019).

Güçlendirme:

Güçlendirme terimi eğitim bilimi alanında öğrencinin öğrenimini pekiştirme, sağlamlaştırma şeklinde daha çok kullanılmaktadır ve öğrenilen bilgilerinin kalıcılığını sağlama şeklinde yorumlanır. Endüstriyel-işletme alanında ise ürünlere, ürün ekleme ya da bir yapıyı sağlamlaştırma gibi nesne ile ilgili anlamlar taşımaktadır. Dolayısı ile bir anlam boşluğu söz konusudur.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Güçlendirme	**Güçlendirme**	**Güçlendirme**
	Bireyin bir davranışı yapabileceğine inanması. (EBTS, 2015).	1.Zeminin makaslama ve çekme dayanımlarının istenen düzeye getirilmesi için yapılan donatılandırma işlemi. **2.** Bazı katkı maddelerinin üretim sürecinin başında eklenmesiyle bir malzemenin mekanik mukavemetinin artırılması; eşanlam: takviye. (TUBA, 2019).

Kredi:

Kredi, terimi eğitim alanında derslerin notlarına etkilerinde ki ağırlığını ifade eden bir terimdir. Endüstriyel-işletme alanında ise bir mal veya ürünün ödünç verilmesi şeklinde ifade edilir. Her iki terminolojide aynı formada ama tamamıyla farklı anlamlarda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Kredi	**Kredi**	**Kredi**
	Belli bir öğrenimin tamamlanması için öğrencilerden istenen her türlü kuramsal ve uygulamalı çalışmalar göz önünde tutularak, bir yarıyıl ya da bir öğretim yılı okutulan bir dersin okul izlencesi bütünlüğü içindeki değerini niceliksel olarak gösteren birim. (TUBA, 2019).	Para değeri taşıyan bir kıymetin veya bir malın, belirli bir süre sonunda geri ödenmesi şartı ile karşılıklı/karşılıksız ödünç verilmesi. (TUBA, 2019).

Lisans:

Lisans, terimi eğitim bilimleri alanında üniversite mezuniyetinden sonra elde edilen dereci ifade eder. Endüstriyel-işletme alanında ise bir ürünün/malın kullanma iznini ifade eder. Tamamen farklı anlamlarda her iki terminolojide kullanılan terim, öznel-nesnel boyutta farklı karşılıklara denk gelmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Lisans	**Lisans**	**Lisans**
	1. Genellikle dört yıl süren üniversite ya da yüksekokul öğrenimi. 2. Bu öğrenim sonunda elde edilen ve diplomayla belgelendirilen akademik derece. (TUBA, 2019).	**1.** Telif hakkına sahip tarafın, eser üzerindeki haklarını korumayı düzenleyen ve eserin içeriğinin korunması üzerine düzenlemeler getiren yasal belge. **2.** Bir malı ya da hizmeti onu bulan adına ya da ona belirli bir hak bedeli ödeyerek kendi adına kullanma izni. (TUBA, 2019).

Performans:

Performans, terimi eğitim bilimleri alanında öğrenci veya öğretmenin, başarılı olma durumlarını ifade eder. Sınav vb. değerlerle somut veriler, sayılar verilebilir ve somutluk kazanabilir ama daha ziyade başarıyı ifade edilen soyut bir terimdir. Endüstriyel-işletme alanlarında ise sistem veya düzeneğin çalışmasından veriminden yani nesnel ürünlerin verimliliğinden bahsedilirken performans terimi kullanılır.

Bu bağlamda performans terimi eğitim alanında öznenin başarısını ifade ederken, endüstriyel alanlarda ürünün gücüne odaklanır ve nesne odaklı bir terimdir. Aynı formda ama farklı anlamlarda her iki terminolojide kullanılır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Performans	**Performans (Başarım)**	**Performans (Başarım)**
	1. Öğrenilenin gözlenebilir hale dönüşmesidir. 2. Organizmanın bizzat yaptığı şey. 3. İş başarımı. 4. Organizmanın bizzat yaptığı şeyler olup, öğrenme, güdü, yorgunluk gibi çeşitli bileşenlerin oluşumu. (EBTS, 2015).	1. Bir sistemin çalışma biçimi ya da düzeyi. 2. Bir sistemin ya da sürecin, tanımlı maliyet, tamlık, hız, doğruluk gibi ölçütlere uyacak şekilde görevini yerine getirme derecesi; eşanlam: performans. (TUBA, 2019).

Sermaye:

Sermaye, terimi ilk duyulduğunda bile akla hemen ürün-üretim kavramlarını ve bu üretimi gerçekleştirmek için gerekli olan parayı kast eder. Aynı terim eğitim alanında yapılan bazı yayın ve söylemlerde de karşımıza çıkmakta olup ‘‘sermayesi insan’’ olan gibi tabirler kullanılmaktadır. Bu terim eğitim alanında öznesi ‘‘insan’’ olan bu alanda anlam olarak bir bütünlük sağlamamakta ve insan nesneleştirilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Sermaye	**Sermaye**	**Sermaye**
	Varlık, konu, servet. (TDK, Güncel Türkçe Sözlük, 2019).	Bir ticari işletmenin ya da üretimsel etkinliğin başlayıp yürütülebilmesi için gerekli olan para ve mal, anamal. (TUBA, 2019).

Süreç:

Süreç, terimi eğitim alanında sürekliliği, devamlılığı yani eğitim-öğretimin devamlılığını ifade eder. Sayısal bir değeri olmayan, eğitim açısından bir zaman kavramıdır denilebilir. Endüstriyel-işletme alanında ise süreç, üretim yapabilmek için geçen süreyi ifade eder, yine nesne/ürün üretmekle ilgilidir.

Her iki terminolojide aynı biçimde kullanılmaktadır fakat işletme yönetimi alanında yine ‘‘ürünler’’ yani nesnelerin üretiminde ve onun ifadesinde kullanılması, insanın anlamlandırıldığı eğitim alanında anlam olarak eksik kalmakta ve boşluklara neden olmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Süreç	**Süreç**	**Süreç**
	Bir amaca dönük karşılıklı ilişkili eylem ya da olayların tanımlanabilir bir akışıdır. Süreç bir sürekliliği, aşamalığı, bir değişimi, bir durumdan başka bir duruma dönüşümü. (AEYTS, 2016).	Belirli girdilerden, belirli çıktıları üretebilmek için yapılması gereken bir dizi iş ve faaliyet. (KİYTS, 2012).

Şema:

Şema, terimi her iki terminolojide kullanılan fakat yine anlam bağlamında özne-nesne anlamında farklılıklar göstermektedir. Eğitim alanında ‘‘şema’’ denildiğinde zihinde bilginin dönüşü, bilginin şekillenmesi gibi tanımlarla bireylerin soyut kavramlar olan bilgileri tasnif etmesi ifade edilir. Endüstriyel-işletme yönetimine baktığımızda ise benzer anlamları taşımasının yanı sıra daha ziyade

tablo-çizim gibi üretim-işletim aşamalarında kullanılacak sistem vb. ifade etmede kullanılır.

Form olarak ortak olmasına rağmen, şema teriminin anlam olarak farklılıkları ve eğitimde ‘‘insan’’ odaklı öznel yaklaşımlarda nesneleşmeye neden olduğu ifade edilebilir, çünkü terim ilk duyulduğunda zihinde endüstriyel-işletme de ki karşılığı ile canlanmakta buda deneyim öznesi insan olan eğitim alanı açısından anlamsal boşluğa neden olmaktadır.

TERİM	**EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI**	**ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI**
Şema	**Şema**	**Şema**
	1. Bireyin dış dünyaya ilişkin uyarıcıları, zihninde nasıl organize ettiğini gösteren bilgi yapısı. 2. Yeni bilgiyi anlamlandırma, dönüştürme, yerleştirme kılavuzudur. (EBTS, 2015).	1. Bir veri tabanının mantıksal yapısının betimlemesi; tablo tanımları topluluğu. 2. Bir elektrik devresinin bileşenlerini ve bunlar arasındaki bağlantıları gösteren çizim. (TUBA, 2019).

Biçim yani form olarak aynı olan seçili terimlerin, anlam olarak bazılarında kısmı benzerlikler olmasına rağmen, çalışma alanı ‘‘insan’’ olan eğitim bilimleri alanına birebir aktarılmasından dolayı, eğitim bilimleri alanında zamanla farklı anlamları karşılamasına rağmen, ilk anda zihinde canlanan anlamı ile çalışma alanı ‘‘ürün-nesne’’ olan endüstriyel kavramları çağrıştırdığı ifade edilebilmektedir.

4.3. ENDÜSTRİYEL TERMİNOLOJİYLE ANLAM VE BİÇİM ORTAKLIĞINA İLİŞKİN BULGULAR

Aşağıdaki tabloda eğitim yönetimi terminolojisi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojileri incelenerek belirlenen terimler arasından ‘‘adokrasi, ahlak, amaçlara göre yönetim, anonim şirket, araştırma/ar-ge, atfetme, algı, amaç, anomi, beyin fırtınası, biçimbilim, bilgi, bilim, bürokrasi, bürokratik sabotaj, büro-patoloji, bütçe, çatışma, davranış, davranış bilimleri, davranışçı liderlik kuramları, değişim/değişme, delfi tekniği, davalüasyon, duyarlık eğitimi, eğitim, empati, emek, ergonomi, etik, etkinlik, fırsat eşitliği, finansman, fizibilite çalışması, formel örgüt/grup, füzyon, grup, gözetim, güdü, Halo/Hale etkisi, hipotez, hiyerarşi, iletişim, iletişimde kısa devre, imaj, istihdam, kalite, karakter, karar, kontrol, lider, norm, olasılık, olgu, oryantasyon, plan, rol, sinerji, sistem, stres, takım, teknokrasi, toplam kalite yönetimi, tutum, uyum, verimlilik, vizyon, yapı, yönetici, yöntem, zaman yönetimi’’ terimlerinin her iki terminolojide de hem biçimsel/formsal hem de anlam olarak aynı karşılıklara denk geldikleri tespit edilmiştir.

Bu durumun deneyim öznesi ‘‘insan’’ olan eğitim alanında yeni terimler üretmek yerine, endüstriyel-işletme alanında zaten var olan terimleri, bunların insanın öznel özelliklerini yansıtıp yansıtmadığını tam manasıyla göz önünde bulundurulmadan, aynı kavram karşılığına denk geliyormuş gibi kullanma eğiliminden kaynaklandığı söylenebilir. Tespit edilen seçili terimleri tek tek ele aldığımızda belirlenen durumlar şu şekildedir.

Tablo 3: Endüstriyel Terminoloji ile Anlam ve Biçim Ortaklığına İlişkin Bulgular

(Biçimi/Formu ve Anlamı Aynı Olan Terimler)

TERİMLER	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ KULLANIMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ KULLANIMI
1. Adokrasi/Adhokrasi	Adokrasi	Adokrasi
2. Ahlak	Ahlak	Ahlak
3. Amaçlara Göre Yönetim	Amaçlara Göre Yönetim	Amaçlara Göre Yönetim
4. Anonim Şirket	Anonim Şirket	Anonim Şirket
5. Araştırma/AR-GE	Araştırma/Ar-Ge	Araştrma/Ar-Ge
6. Atfetme	Atfetme	Atfetme
7. Algı	Algı	Algı
8. Amaç	Amaç	Amaç
9. Anomi	Anomi	Anomi
10. Beyin Fırtınası	Beyin Fırtınası	Beyin Fırtınası
11. Biçimbilim	Biçimbilim	Biçimbilim
12. Bilgi	Bilgi	Bilgi
13. Bilim	Bilim	Bilim
14. Bürokrasi	Bürokrasi	Bürokrasi
15. Bürokratik Sabotaj	Bürokratik Sabotaj	Bürokratik Sabotaj
16. Büro-Patoloji	Büro-Patoloji	Büro-Patoloji
17. Bütçe	Bütçe	Bütçe
18. Çatışma	Çatışma	Çatışma
19. Davranış	Davranış	Davranış
20. Davranış Bilimleri	Davranış Bilimleri	Davranış Bilimleri
21. Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri	Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri	Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri
22. Değişim/Değişme	Değişim/Değişme	Değişim/Değişme
23. Delfi Tekniği	Delfi Tekniği	Delfi Tekniği
24. Devalüasyon	Devalüasyon	Devalüasyon
25. Duyarlık Eğitimi	Duyarlılık Eğitimi	Duyarlılık Eğitimi
26. Eğitim	Eğitim	Eğitim
27. Empati	Empati	Empati
28. Emek	Emek	Emek
29. Ergonomi	Ergonomi	Ergonomi
30. Etik	Etik	Etik
31. Etkinlik	Etkinlik	Etkinlik
32. Fırsat Eşitliği	Fırsat Eşitliği	Fırsat Eşitliği
33. Finansman	Finansman	Finansman
34. Fizibilite Çalışması/Etüdü	Fizibilite Çalışması/Etüdü	Fizibilite Çalışması/Etüdü
35. Formel Örgüt/Grup	Formel Örgüt/Grup	Formel Örgüt/Grup

36. Füzyon	Füzyon	Füzyon
37. Grup	Grup	Grup
38. Gözetim	Gözetim	Gözetim
39. Güdü	Güdü	Güdü
40. Halo/Hale Etkisi	Halo/Hale Etkisi	Halo/Hale Etkisi
41. Hipotez	Hipotez	Hipotez
42. Hiyerarşi	Hiyerarşi	Hiyerarşi
43. İletişim	İletişim	İletişim
44. İletişimde Kısa Devre	İletişimde Kısa Devre	İletişimde Kısa Devre
45. İmaj	İmaj	İmaj
46. İstihdam	İstihdam	İstihdam
47. Kalite	Kalite	Kalite
48. Karakter	Karakter	Karakter
49. Karar	Karar	Karar
50. Kontrol	Kontrol	Kontrol
51. Lider	Lider	Lider
52. Norm	Norm	Norm
53. Olasılık	Olasılık	Olasılık
54. Olgu	Olgu	Olgu
55. Oryantasyon	Oryantasyon	Oryantasyon
56. Plan	Plan	Plan
57. Rol	Rol	Rol
58. Sinerji	Sinerji	Sinerji
59. Sistem	Sistem	Sistem
60. Stres	Stres	Stres
61. Takım	Takım	Takım
62. Teknokrasi	Teknokrasi	Teknokrasi
63. Toplam Kalite Yönetimi	Toplam Kalite Yönetimi	Toplam Kalite Yönetimi
64. Tutum	Tutum	Tutum
65. Uyum	Uyum	Uyum
66. Verimlilik	Verimlilik	Verimlilik
67. Vizyon	Vizyon	Vizyon
68. Yapı	Yapı	Yap
69. Yönetici	Yönetici	Yönetici
70. Yöntem	Yöntem	Yöntem
71. Zaman Yönetimi	Zaman Yönetimi	Zaman Yönetimi

Adokrasi/Adhokrasi:

Adokrasi, terimi bürokrasiye alternatif olarak ortaya çıkmış bir kavramdır ve bürokrasinin tam tersi anlamında her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda yerini almaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Adokrasi	**Adokrasi**	**Adokrasi**
	Çeşitli uzmanlıklara sahip birden fazla grubun birlikte çalışmasına imkân vererek çok değişen, dinamik, rekabetçi çevre ihtiyaçlarına yanıt veren bir yapılanmadır. (AEYTS, 2016).	Bürokrasi kavramının tam tersidir. Toplumdaki bazı sorunların çözümünün bugünkü bürokratik yapı ile mümkün olmadığını nitelikli ve az sayıda ve geçici olarak iş gören çalıştırmanın daha etkili olacağını ileri sürmektedir. (KİYTS, 2012).

Ahlak:

Ahlak, terimi neredeyse bütün bilimsel alanların terminolojisinde yerini bulan bir terimdir. ‘‘Birey veya grubun’’ değerleri ile ilgili şeklinde her iki terminolojide de ifade edilmiştir, dolayısı ile form ve anlam olarak ortak özellikler taşıyan bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Ahlak	**Ahlak**	**Ahlak**
	1. Belli bir toplumun belli bir döneminde geçerli bireysel ve toplumsal davranış kurallarının tümü. 2. Kişinin ahlaki gelişim sürecinde hangi evrende olduğunu gösteren gelişmişlik boyutu. 3. Bireyim doğru ile yanlışı ayırt edebilmesini sağlayan ilkeler ve değerler bütünü. (EBTS, 2015).	Birey ve grubun belirli eylemlerinin doğruluğunu ve yanlışlığını, eylemde bulunanların iyi veya kötü yanlarını ve bu eylemlerin yönelmiş olduğu hedeflerle ilişkili olarak insanlığın refahını oluşturan unsurların neler olduğunu araştıran ve bunları teşvik eden davranış ve kararları açıklayan kurallar, ilkeleri standartlar ve değerler bütünüdür. (KİYTS, 2012).

Amaçlara Göre Yönetim:

Amaçlara Göre Yönetim, terimi amaç oluşturma anlamına gelmekte ve deneyim özneleri farklı olmasına rağmen her iki terminolojide de ortak form ve anlamda herhangi bir boşluk olmadan tam karşılığı ile ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Amaçlara Göre Yönetim	**Amaçlara Göre Yönetim**	**Amaçlara Göre Yönetim**
	Amaç oluşturma, hedef belirleme ve planlama sürecidir. (KİYTS, 2012).	Birey işinde yapması gerekenleri açığa çıkarmakta- amaçları koymakta, sonra da performansını kendi koyduğu bu amaçlara göre ölçülmektedir. (AEYTBS, 2016).

Anonim Şirket:

Anonim Şirket, terimi eğitim örgütlerinde ‘‘şirket’’ terimini kullanmak, deneyim öznesi insan olan eğitim alanı açısından uygun olmamakla birlikte, terminolojide hem biçim hem de anlam olarak aynı şekilde kullanılmakta olduğu tespit edilmiştir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Anonim Şirket	**Anonim Şirket**	**Anonim Şirket**
	En az 5 gerçek ya da tüzel kişi tarafından şirket sözleşmesinde yazılı konularda faaliyette bulunmak üzere kurulmuş olan ve esas sermayesi belli paylara bölünmüş olan sermaye şirketleridir. (KİYTS, 2012).	Bir unvana sahip, esas sermayesi belli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız mal varlığı ile sorumlu bulunan ortaklıktır. (AEYTBS, 2016).

Araştırma/Ar-Ge:

Araştırma/Ar-Ge terimi her iki terminolojide de anlam geçişinin olduğu, biçim ve anlam olarak aynı karşılığa denk gelen bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Araştırma/Ar-Ge	**Araştırma/Ar-Ge**	**Araştırma/Ar-Ge**
	Bilimsel ve teknik bilgi birikimini arttırmak amacıyla sistematik temele dayalı olarak yürütülen, yaratıcı çaba ve bu bilgi birikiminin yeni uygulamalarda kullanımıdır, diğer bir tanıma göre ise, bilgi dağarcığını arttırmak amacıyla, sistematik olarak sürdürülen yaratıcı çalışmalar ve bunların yeni uygulamalar yaratmak için kullanılmasıdır. (KİYTS, 2012).	Doğrunun, gerçeğin araştırılması, karanlıkta kalan bir şeyin açıklığa kavuşturulması sürecidir. (AEYTS, 2016).

Atfetme:

Atfetme, hem işletme yönetiminde hem de eğitim yönetimin de hem biçim hem de anlam olarak aynı şekilde kullanılmakta olan terimlerdendir, neredeyse aynı anlama gelmekle birlikte her ikisi de ‘‘bireyden’’ bahsettiği için bir anlam boşluğundan söz edemeyiz.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Atfetme	**Atfetme**	**Atfetme**
	Bireyin kendi davranışlarının ya da başkalarının davranışlarının nedenlerinin açıklaması, davranışları belli nedenlere dayandırması süreci. Atfetme süreci, neden-sonuç ilişkisinin ortaya çıkardığı bir analitik düşünme sürecidir. (AEYTS, 2016).	Bir kişinin kendi davranışlarının başkalarının davranışlarının nedenlerini açıklaması ve belli hususlara dayandırılmasına verilen addır. Atfetme neden-sonuç ilişkisinin ortaya çıkarıldığı bir analitik düşünme sürecidir. (KİYTS, 2012).

Algı:

Algı terimi anlam verme, yorumlama anlamına gelmekte ve ‘‘insana’’ özgü olan bir durumu ifade etmektedir. Bu anlamı ile her iki terminolojide de bireyler kast edildiğinden anlam ve form olarak aynı olmakla birlikte, anlamsal bir boşluk taşımamaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Algı	**Algı**	**Algı**
	İnsanların çevrelerinden duyu organlarına kadar ayrı ayrı uyarımları anlamlı bir biçimde örgütleyerek duyularına anlam vermesi ve organizmanın o andaki yaşantısı sırasında edinilen duyusal bilgilerin beyin tarafından örgütlenip yorumlanması süreci. (EBTS, 2015).	Duyu verilerini örgütleyip yorumlayarak çevremizdeki nesne ve olaylara anlam verme sürecine verilen addır. (KİYTS, 2012).

Amaç:

Amaç, hem eğitim yönetimi hem de endüstriyel- işletme yönetimi birer sistem, örgütsel birer oluşumdur dolayısı ile ikisinin de ulaşmak istediği şeyler mevcuttur. Terimin her iki terminolojideki anlamları incelendiğinde biçim ve anlam olarak aynı kavramsal karşılığa denk geldiği ifade edilebilir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL- İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Amaç	**Amaç**	**Amaç**
	1. Bireyin bir güdüsünü doyurmak ya da dış etkenlerle kendinde yaratılan bir isteği yerine getirme. 2. Belirli bir süre içinde gerçekleştirilmesi arzu edilen veya ulaşılmak istenen sonuç. 3. Eğitim-öğretim süreci sonunda ulaşılması istenen düzey ya da sonuçtur. (EBTS, 2015).	Belirlediğimiz ve varmak istediğimiz sonuçlardır'' , işletmelerde faaliyetlerin başarılı bir şekilde yerine getirilmesi ile ulaşmayı arzuladığımız ve beklediğimiz bir veya birden fazla sonuçtur. (KİYTS, 2012).

Anomi:

Anomi, Durkheim tarafından geliştirilen ve bütün disiplinlerin terminolojisinde yer almakta olan ‘kuralsızlık’ şeklinde ifade edilen bir terimdir. Her iki terminolojide aynı form ve anlamda ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Anomi	**Anomi**	**Anomi**
	Kültürel norm ve amaçlarla bireyleri bunlara uygun ve uyumlu davranışlarda bulunmaya zorlayan toplumsal yapı arasındaki kopma hali. (EBTS, 2015).	Fransızcada etimolojik olarak düzensizlik ve kanunu ihmal etme anlamlarına gelmektedir. (KİYTS, 2012).

Beyin Fırtınası:

Beyin fırtınası terimi bütün disiplinlerde kullanılan, bireylerin herhangi bir konuda fikir yürütmesi, görüş alternatiflerini bir araya toplama gibi anlamlara gelmektedir. Form ve anlam olarak her iki terminolojide kullanılıyor olması eğitim bilimleri açısından bir anlamsal boşluğu ifade etmemektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Beyin Fırtınası	**Beyin Fırtınası**	**Beyin Fırtınası**
	Olabildiğince çok sayıda problem ve problemlere çözüm üretmek, insanların kafalarında gizli kalmış görüşleri dışarı çıkarmak, farklı düşünmeyi uygulamaya koymak amacı ile yapılaşmamış bir ortamda yapılan serbest düşünme toplantısıdır. (AEYTS, 2016).	Daha çok grup halinde çalışmalarda kullanılan bu teknik, özellikle yaratıcılığın önemli olduğu alternatif bulma, fikir ve öneri geliştirme safhasında kullanılabilecek bir tekniktir. (KİYTS, 2012).

Biçimbilim:

Biçimbilim, bir bilim dalının adı olan bu terim, her iki terminolojide aynı form ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Biçimbilim	**Biçimbilim**	**Biçimbilim**
	Canlı varlıkların biçim ve yapılarını inceleyen bilim dalı. (TUBA, 2019).	Varlıkların ve nesnelerin yapılarındaki biçimlenmeyi inceleyen imge cebri. (TUBA, 2019).

Bilgi:

Bilgi, tüm disiplinlerde kullanılan form ve anlam olarak aynı olan bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Bilgi	**Bilgi**	**Bilgi**
	Bilme ya da öğrenme sonucu insan belleğinde oluşan ilke ve olaylardır. (AEYTS, 2016).	Düşünme, yargılama, akıl yürütme, okuma, araştırma, gözlem ve deney sonucunda elde edilen düşünsel ürün olarak da tanımlanmaktadır. (KİYTS, 2012).

Bilim:

Bilim, bütün terminolojilerde biçim ve anlam olarak ortak olan bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Bilim	**Bilim**	**Bilim**
	Kabul edilir bir yöntemle ulaşılan ve nesnel biçimde doğrulanabilen bilgidir. (AEYTS, 2016).	Sistemli bilgiler topluluğu, bilimsel araştırma yoluyla ya da bilimsel yöntemin uygulanması yoluyla elde edilen bilgi. (KİYTS, 2012).

Bürokrasi:

Bürokrasi yönetim alanının temel terimlerinden birisidir, hem eğitim yönetimi hem de endüstriyel-işletme yönetimi terminolojilerinde aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Bürokrasi	**Bürokrasi**	**Bürokrasi**
	Hukuken oluşmuş otoriteler ile onlara bağlı memurlar arasında oluşan ilişki. (EBTS, 2015).	Belli bir örgütleme ve yönetim biçimi, objektif kurallara uygun olarak yönetimi düzenleme anlamına gelmektedir. (KİYTS, 2012).

Bürokratik- Sabotaj:

Bürokratik-sabotaj, bütün disiplinlerde kullanılan, eğitim ve endüstriyel-işletme yönetiminde de aynı form ve anlamda kullanılan bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Bürokratik-sabotaj	**Bürokratik-sabotaj**	**Bürokratik-sabotaj**
	1. Astların gerekli bilgileri üstlerine vermeyip saklamaları. 2. Astların, üstlerine gereğinden çok fazla bilgi vererek üstlerinin bunların hepsini kullanamaması. (AEYTS, 2016)	Kamu makamlarının mevzuata uygun politikalarını, kararlarını ve eylemlerini engelleme, astların bilerek yanlış emirleri yerine getirmesidir. (KİYTS, 2012).

Büro-patoloji:

Büro-patoloji, bütün disiplinlerde kullanılan aynı şekilde eğitim yönetimi ve endüstriyel işletme terminolojisinde de kullanılan bir terimdir. Form ve anlam olarak aynıdır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Büro-patoloji	**Büro-patoloji**	**Büro-patoloji**
	Örgüt çalışanlarının örgütsel amaçları ihmal ederek sadece bireysel amaçları gerçekleştirme eğilimine denir. (AEYTS, 2016).	Bürokratik örgütlerin karakteristik özelliklerinden biri olan 'uzmanlaşma' sonucunda, her üyenin kendini bürosunun önemli ve vazgeçilmez elemanı olarak görüp gururlanma yoluna gitmesi. (KİYTS, 2012).

Bütçe:

Bütçe, hemen hemen tüm disiplinlerde kullanılmaktadır. Örgüt ve sistemden oluşan eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetiminde de aynı form ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Bütçe	**Bütçe**	**Bütçe**
	1. Örgütün kaynaklarının hangi yatırımlara veya etkinliklere ne oranda kullanılacağını gösteren planlar. 2. Bir örgütün belli bir süre işleyebilmesi için yapılacak harcamaları gösteren plan. 3. Rakamlandırılmış plan ya da program. (EBTS, 2015).	Gelecek dönemde erişilmesi gereken amaçları rakamlarla belirleyen planlardır. İşletmenin finansal kaynaklarının kullanılma biçimini planlar, gelir ve gider dengesini sağlamaya çalışır. (KİYTS, 2012).

Çatışma:

Çatışma, hemen hemen tüm disiplinlerde kullanılmaktadır. Örgüt ve sistemden oluşan eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetiminde de aynı form ve anlamda kullanılmaktadır, ‘‘farklılıklar’’ ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Çatışma	**Çatışma**	**Çatışma**
	Bir seçeneği tercih etmede bireyin ya da grubun güçlükle karşılaşması ve bunun sonucu olarak karar verme mekanizmasının bozulmasıdır. (KİYTS, 2012).	Tarafların ilgi ve amaçlarının farklı olduğu bir insan ilişkileri durumudur. (AEYTS, 2016).

Davranış:

Davranış, hemen hemen tüm disiplinlerde kullanılmaktadır. Örgüt ve sistemden oluşan eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetiminde de aynı form ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Davranış	**Davranış**	**Davranış**
	Bir varlığın ya da sistemin çevreye ya da içinde bulunduğu koşullara göre tepkisi ve eylemi. (EBTS, 2015).	Organizmanın belirli uyarıcılara karşı gösterdiği tepki. (KİYTS, 2012).

Davranış Bilimleri

Davranış bilimleri, bütün disiplinlerde kullanılan terim, aynı biçim ve anlamda hem eğitim hem de endüstriyel işletme yönetiminde kullanılmıştır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Davranış Bilimleri	**Davranış Bilimleri**	**Davranış Bilimleri**
	Bilimler grubunun bir araya gelerek insan davranışlarının neden ve sonuçlarını ve insanları davranışa iten güdüleri inceleme konusu edinen bir uygulamalı bilim dalıdır. (AEYTS, 2016).	İnsan davranışlarını değişik disiplinlerin analiz yöntemlerinden, bilgi ve bulgularından yararlanarak bilimsel yöntemlerle sistematik bir biçimde inceleyen bir yaklaşım biçimidir. (KİYTS, 2012).

Davranışçı Liderlik Kuramları/Terorileri:

Davranışçı Liderlik Kuramları/Terimleri, bütün disiplinlerde kullanılan terim, aynı biçim ve anlamda hem eğitim hem de endüstriyel işletme yönetiminde kullanılmıştır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri	**Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri**	**Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri**
	Çeşitli durumlarda en etkili liderlik stillerini araştıran liderlik yaklaşımlarıdır. (AEYTS, 2016).	Bu kuram; planlama, örgütleme, yürütme, eşgüdümleme, denetim, haberleşme, yetki devri, karar alma, motivasyon gibi fonksiyonları yerine getirirken liderin sergileyeceği davranışların, liderin etkinliğini belirleyecek faktörler olduğu ifade etmektedir. (KİYTS, 2012).

Değişim/Değişme:

Değişim/Değişme, bütün disiplinlerde kullanılan terim, aynı biçim ve anlamda hem eğitim hem de endüstriyel-işletme yönetiminde kullanılmıştır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Değişim/Değişme	**Değişim/Değişme**	**Değişim/Değişme**
	Obje ya da bireylerin mevcut durumlarında gözlenen bir farklılaşmadır. Bir bütünün öğeleri ile öğeler arası ilişkilerin öncesine oranla nicel ve nitel olarak farklılık- ayrılık göstermesidir. (AEYTS, 2016).	Bir durumdan başla bir duruma geçişi ifade eden, planlı veya plansız olabilen, olumlu sonuçları olabileceği gibi olumsuz sonuçlar da ortaya çıkarabilen, bir bireyde, bir grupta veya bir örgütte de olabilen bir süreç. (KİYTS, 2012).

Delfi Tekniği:

Delfi Tekniği, hemen hemen bütün disiplinlerde kullanılan terim, aynı biçim ve anlamda hem eğitim hem de endüstriyel işletme yönetiminde de kullanılmıştır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Delfi Tekniği	**Delfi Tekniği**	**Delfi Tekniği**
	Nominal grup tekniğiyle üyelerin fiziksel olarak birbirlerinden ayrı olması dışında aynı olan bir grupta karar alma tekniğidir. (AEYTS, 2016).	Belirli bir sorunun çözümü amacıyla uzman kişilerin konu hakkında çok sayıda kritere göre karar vermeleri üzerine kurulmuş bir uzmanlaşma tekniğidir. (KİYTS, 2012).

Devalüasyon:

Devalüasyon, ilk duyulduğunda daha çok ekonomik durumları çağrıştıran bir terimdir. Eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi de sistem ve örgütlerden oluştuğu için ekonomi bu alanların da bir parçasıdır. Bu bağlamda hemen hemen bütün disiplinlerde kullanılan terim, aynı biçim ve anlamda hem eğitim hem de endüstriyel-işletme yönetiminde de kullanılmıştır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Devalüasyon	**Devalüasyon**	**Devalüasyon**
	Dış dengeyi sağlamak üzere başvurulan yollardan biri olarak ulusal paranın dış değerinin düşürülmesidir. (AEYTS, 2016).	Hükümetin aldığı bir kararla, ulusal paranın yabancı para birimlerine karşı satın alma gücünün düşürülmesidir. (KİYTS, 2012).

Duyarlık Eğitimi:

Duyarlık Eğitimi, birçok alanda kullanılan, kurumsallığın bulunduğu ve kişilerin yetiştirilmesi ile ilgili bir terim olduğundan, her iki terminolojide aynı biçim ve anlamda herhangi bir anlamsal boşluk olmadan ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Duyarlık Eğitimi	**Duyarlık Eğitimi**	**Duyarlık Eğitimi**
	Bir katılımcının iç görü, kendini farkındalık ve diğerlerine etkisini artırmayı hedefleyen bir yetiştirme yöntemidir şeklinde eğitim yönetiminde tanımlanmıştır. (AEYTS, 2016).	Duyarlık eğitimi, katılımcıların kendi tecrübe, his, tepki, algı ve davranışlarını inceleyerek fark etmelerini ve bunların başkalarını ne yönde etkilediğini öğrenmelerini sağlar. (KİYTS, 2012).

Eğitim:

Eğitim, bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Eğitim	**Eğitim**	**Eğitim**
	Kültürün genç kuşaklara aktarılması süreci, bireye kendi yaşantıları yoluyla istenen davranışları kazandırma süreci, bireyi toplumdaki yarınki rollerine hazırlama süreci, bireyin bilişsel, duygusal, psikomotor, sosyal ve estetik boyutlarda geliştirilmesi süreci, bireyin davranışlarında yetenek, gizilgüç, karakter ve bilgi boyutlarında gerekli gelişmeleri sağlamak amacı ile sistemli etkinlikler düzenlemesi süreci. (AEYTS, 2016).	Davranışçı psikolojiye göre eğitim, kişide öğrenme yaşantıları yoluyla istendik davranış değişiklikleri oluşturma sürecidir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre ise, eğitim, yaşantılar yoluyla deneyimleyerek, gözlemleyerek, deneme-yanılma yoluyla, kendi bilişsel şemalarını yapılandırma sürecidir. (KİYTS, 2012).

Empati:

Empati, bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Empati	**Empati**	**Empati**
	Bireyin kendisini karşısındaki insanın yerine koyması ve onun duygu ve düşüncelerini doğru olarak anlamasıdır. (AEYTS, 2016).	Bir insanın kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamasıdır. (KİYTS, 2012).

Emek:

Emek, bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Emek	**Emek**	**Emek**
	Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü. 2. İnsanın belli bir amaca ulaşmak üzere giriştiği hem doğal ve toplumsal çevresini hem de kendi kendisini değiştiren çalışma süreci. (TUBA, 2019).	İnsanın, sahip olduğu bedensel ve/veya zihinsel potansiyel gücün üretimde kullanılması. (TUBA, 2019).

Ergonomi:

Ergonomi, özellikle endüstri bilimlerinde alt bilim olarak bir alana sahiptir. Ergonomi terimi hem işletme hem de eğitim yönetimi terminolojisinde de aynı biçim ve anlamda da yer almaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Ergonomi	**Ergonomi**	**Ergonomi**
	İnsan-iş ilişkilerini bilimsel olarak inceleme konusu edinmiştir. … İnsanların kullandıkları araç ve gereçler, içinde çalıştıkları çevre ve bir bütün olarak iş sisteminin insan doğasına uygunluk derecesi üzerine çalışmalarını sürdürür. (AEYTS, 2016).	İnsan ve çevresi arasındaki etkileşimin bilimsel olarak incelenmesidir. İnsanın biyolojik, psikolojik özelliklerini göz önünde bulundurarak insan-makine-çevre uyumunun doğal teknolojik kurallarını araştıran, disiplinler arası araştırma, geliştirme çalışmaları topluluğu olarak tanımlanabilir. (KİYTS, 2012).

Etik:

Etik, bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Etik	**Etik**	**Etik**
	Geçmiş ve bugüne ilişkin doğru ve yanlış ölçülerinin anlatımı. (AEYTS, 2016).	Geçmişten bugüne bireyin tüm davranış ve eylemlerinin ahlaki bakımından doğru ve yanlış, değerle veya değersiz olarak değerlendirilmesinden oluşmaktadır. (KİYTS, 2012).

Etkinlik:

Etkinlik, anlam itibari ile kurumsal özellikler barındıran bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her iki terminolojide aynı biçim ve anlam ile tam olarak yer almaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Etkinlik	**Etkinlik**	**Etkinlik**
	Örgütte yapılan etkinlikler sonucunda hedefe ne ölçüde ulaşıldığını araştırma çabaları. (EBTS, 2015).	Bir işletmenin amacına ulaşma derecesidir. (KİYTS, 2012).

Fırsat Eşitliği:

Fırsat eşitliği, insanın söz konusu olduğu bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Fırsat Eşitliği	**Fırsat Eşitliği**	**Fırsat Eşitliği**
	Her bireye kendi ilgisini, potansiyelini ve zekasını optimum düzeyde geliştirme fırsatının verilmesidir. (EBTS, 2015).	Tüm çalışanların, cinsiyet, yaş, ırk, milliyet, din, cinsel tercih veya engelliliklerinden bağımsız olarak adil ve eşit davranış gördükleri bir ortamın güvence altına alınmış olması. (TUBA, 2019).

Finansman:

Finansman, ilk duyulduğunda daha çok ekonomik durumları çağrıştıran bir terimdir. Eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi de sistem ve örgütlerden oluştuğu için ekonomi bu alanlarından bir parçasıdır. Bu bağlamda hemen hemen bütün disiplinlerde kullanılan terim, aynı biçim ve anlamda hem eğitim hem de endüstriyel işletme yönetiminde de kullanılmıştır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Finansman	**Finansman**	**Finansman**
	Bir işletme ya da örgütün amaçlarını gerçekleştirebilmesi için gerekli her türlü ödeme araç ve olanaklarını sağlayacak ve örgütün her türlü yükümlülüğünü yerine getirmesini mümkün kılacak para akışının yönetimi ve bunlarla ilgili fonksiyonlardır. (AEYTS, 2016).	Bir girişimin işleyebilmesi için gerekli olan para ve krediyi sağlama işi. (KİYTS, 2012).

Fizibilite Çalışması/Etüdü:

Fizibilite çalışması, örgüt özelliği taşıyan bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her iki terminolojide aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Fizibilite Çalışması	**Fizibilite Çalışması**	**Fizibilite Çalışması**
	Belli bir mal ya da etüdü, belli bir mal ya da hizmet üretiminin yapılabilirliğine ilişkin yatırımın teknik, mali, ekonomik ve hukuki yönlerinden yapılabilirliğini tartışan ve belirleyen bir öneridir. (AEYTS, 2016).	Bir yatırımın projesinin gerçekleştirilme durumunun test etmek, anlamak için ve bu projenin gerçekleştirilme durumunun test etmek, anlamak için ve bu projenin müteşebbisin politikasına ve projeye yardımcı olacak kuruluşların politikalarına uygunluğunu tespit etmek için ekonomik, teknik, hukuki, mali, yasal araştırmalardan meydana gelmiştir. (KİYTS, 2012).

Formel Örgüt/Grup:

Formel Örgüt/Grup, örgüt özelliği taşıyan bütün disiplinlerde kullanılan ortak biçim ve anlamdaki bir terimdir. Her disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak belirtilmektedir

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Formel Örgüt	**Formel Örgüt**	**Formel Örgüt**
	Örgütün amaçlarını gerçekleştirmek üzere örgütün ilk yapılaştırılması aşamasında ya da daha sonradan duyulan ihtiyaç üzerine kasti-planlı olarak oluşturulan grup. (AEYTS, 2016).	Homojen yapılı, önceden belirlenmiş ussal kurallara göre oluşturulup etkinlikte bulunan, devamlı olan, insani ilişki ve paylaşımların biçimsel olarak düzenlendiği örgüt yapılarıdır. (KİYTS, 2012).

Füzyon:

Füzyon, her iki disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Füzyon	**Füzyon**	**Füzyon**
	Dağılmış haldeki bir tröste dâhil işletmelerin tek bir büyük şirket şeklinde ve tek yönetim altında birleşmesidir. (AEYTS, 2016).	Büyük bir işletmenin bir ya da birkaç küçük işletmeyi satın alması anlamına gelir. (KİYTS, 2012).

Grup:

Grup, her iki disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Grup	**Grup**	**Grup**
	Ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere iki ya da daha fazla bağımsız insanın güçlerini birleştirmesi, etkileşmesi. (AEYTS, 2016).	Birbirleriyle etkileşimde bulunan, psikolojik olarak birbirlerinin varlığından haberdar olan ve kendisini bir grup olarak algılayan küçük veya büyük insan toplulukları… (KİYTS, 2012).

Gözetim:

Gözetim, terim izlenme, kontrol etme anlamları ile birçok disiplinin terminolojisinde olduğu gibi, eğitim ve endüstriyel-işletme terminolojisinde de aynı anlam ve biçim ile kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Gözetim	**Gözetim**	**Gözetim**
	Öğretimin her yönüyle düzgün ve öğretim sırasındaki davranışların kurallara uygun olması amacıyla öğretmenleri, öğrencileri ya da çalışmaları izlemek, bu konuda yardım etmek ve kılavuzluk yapmak. (TUBA, 2019).	Bir varlığın, koruma, yönetim ve yönlendirme açısından davranışlarının, hareketlerinin ve konumunun gözlemlenmesi ve izlenmesi. (TUBA, 2019).

Güdü:

Güdü, her iki disiplinde aynı biçim ve anlam ile tam olarak ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Güdü	**Güdü**	**Güdü**
	Bireyi bir amaca ulaşmak için insanı harekete geçiren güç ya da dürtü. (EBTS, 2015).	İnsana enerji sağlayan, onu hedefe yönlendiren ve belli davranışların devamında etkili olan bir güçtür. Başka bir tanıma göre, herhangi bir davranışı gerçekleştirmek üzere organizmayı harekete geçiren şey. (KİYTS, 2012).

Halo/Hale Etkisi:

Halo/Hale Etkisi, bütün disiplinlerde kullanılan bu terim, her iki disiplinde aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Halo Etkisi	**Halo Etkisi**	**Halo Etkisi**
	Bir bireyin bir özelliği hakkındaki bilgimizin onun diğer özelliklerini etkilemesi sürecidir. (AEYTS, 2016).	Değerleme ölçeğinde bir unsurun, diğer unsurların olumlu ya da olumsuz değerlendirmelerine yol açmasıdır. (KİYTS, 2012).

Hipotez:

Hipotez, bilimsel tüm disiplinlerde aynı biçim ve anlamı taşıyan terim eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde de aynı biçim ve anlamla ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Hipotez	**Hipotez**	**Hipotez**
	Değişkenler arasında var olduğu düşünülen ve denenecek olan bir yapıdır. (AEYTS, 2016).	Araştırılan sorunla ilgili olarak öne sürülen, doğruluğu veya yanlışlığı henüz test edilmemiş, fakat doğruluğuna önceden güven duyulan önermedir. (KİYTS, 2012).

Hiyerarşi:

Hiyerarşi terimi kurumsal özellik tanıyan yönetim disiplinlerinde olduğu gibi eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde de aynı form ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Hiyerarşi	**Hiyerarşi**	**Hiyerarşi**
	Yetkinin en geniş ölçüde ve en üst aşamalarda olmak üzere, değişik önem sıraları arasında katı ve kesin bir biçimde dağıtıldığı toplumsal örgütleniş biçimi. (EBTS, 2015).	toplumda veya kurumlarda mevkilerin, yetkilerin ve rütbelerin önem sırasının belirlenmesidir. (KİYTS, 2012).

İletişim:

İletişim, bütün disiplinlerde kullanılan bu terim, her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
İletişim	**İletişim**	**İletişim**
	Bilginin aktarımı ve karşılıklı değişimi sürece, bir anlamın paylaşılması süreci. (AEYTS, 2016).	Anlam ve biçim ortaklığı taşıyan bir diğer terimdir ve tanımları şu şekildedir. **İletişim:** kişiler arasında herhangi bir konuda bilgi alışverişidir. (KİYTS, 2012).

İletişimde Kısa Devre:

İletişimde Kısa Devre, örgütsel özellikleri olan bütün disiplinlerde kullanılan terim, her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
İletişimde Kısa Devre	**İletişimde Kısa Devre**	**İletişimde Kısa Devre**
	Bir örgütte hiyerarşideki birkaç kademenin-makamın atlanılarak bilgi ya da enformasyonun ulaştırılması. (AEYTS, 2016).	İletişim hiyerarşisinde birkaç kademenin atlanarak bilginin aktarılmasıdır. (KİYTS, 2012).

İmaj:

İmaj, kurumsal bütün disiplinlerde kullanılan terim, her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır. Terim sadece ‘‘insanı’’ değil, ‘‘kurumu’’ da ifade etmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
İmaj	**İmaj**	**İmaj**
	Gerçeğin, incelenen olayın zihinsel bir resmidir. (AEYTS, 2016).	Kendimizin ya da başkalarının zihninde oluşan, bilgilenme, yargılama, ilişkiler gibi etkileşimlerle biçimlenen bir imgedir. (KİYTS, 2012).

İstihdam:

İstihdam, insana iş verme anlamına gelen bu terim, her iki yönetim alanında da aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
İstihdam	**İstihdam**	**İstihdam**
	Değişik meslek ve niteliklerdeki insan gücünü ekonomik etkinliklerde kullanma, işlendirme. (TUBA, 2019).	Çalışmak ve gelir elde etmek isteyen kişilerin hizmetlerinden yararlanmak üzere çalıştırılmaları; eşanlam: işlendirme. (TUBA, 2019).

Kalite:

Kalite, bütün disiplinlerde kullanılan bu terim, her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır. Eğitim terminolojisinde bu terim ‘‘insanı’’ ifade etmede yetersiz kalmaktadır. Eğitim alanında ‘‘müşteri’’, ‘‘ürün’’ gibi terimlerden bahsediyor olmak ve bu terimi aynı anlamda kullanmak, çok yönlü özelliklere sahip olan insanı öznelliğinden uzaklaştırarak, nesneleştirmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Kalite	**Kalite**	**Kalite**
	Müşterilerin istek ve gereksinimlerini karşılayan bir ürün ya da hizmet. (EBTS, 2015).	Bir ürün ya da hizmetin belirtilmiş ya da istenen gereksinimleri karşılayabilmesini gösteren özelliklerin ve niteliklerin toplamı; eşanlam: nitelik. (TUBA, 2019).

Karakter:

Karakter terimi kurum ve örgüt özelliği bulunan tüm disiplinlerde insanla ilgili olan durumları ifade etme açısından aynı biçim ve anlamda kullanılmakta ve anlamsal bir boşluğa ve nesnelliğe neden olmamaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Karakter	**Karakter**	**Karakter**
	Çoğu kez insanın kişiliğinde bulunan, doğuştan var olan ve çevrenin etkisi ile kuvvetli olarak ortaya çıkan eğilimlerin tümüdür. (EBTS, 2015).	Bir insana yalnızca tutarlı ve akla uygun bir biçimde hareket etme imkânını vermekle kalmaz, aynı zamanda o insanın topluma uyması için gereken temeli de sağlar. (KİYTS, 2012).

Karar:

Karar terimi örgüt içinde yapılan seçimleri seçim yapma, değişiklik yapma gibi süreçleri ifade eden bir terim olarak, kurumsal yapılanmaları bulunan tüm disiplinlerde aynı form ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Karar	**Karar**	**Karar**
	Örgütte her türlü değişikliği yapmak amacıyla başvurulan kurumlaşmış ve toplu bir süreç. (EBTS, 2015).	Yöneticinin veya herhangi bir kişinin herhangi bir konuda yaptığı seçim ‘’karar’’dır. (KİYTS, 2012).

Kontrol:

Kontrol bütün disiplinlerde örgütün/kurumun ya da kişilerin hedeflere ulaşılıp oluşamadığını belirlemek anlamına gelen bir terimdir ve eğitim ve endüstriyel/işletme alanında da aynı form ve anlamda kullanılmaktadır. Endüstri alanında ‘‘ürünün amaca uygun üretim’’ yapıp yapamadığını belirlemek olarak ifade edilir ve eğitim alanına da bu alandan aktarıldığı düşünülürse, ‘‘insana’’ yönelik bir nesneleşme eğilimi olduğu ifade edilebilir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Kontrol	**Kontrol**	**Kontrol**
	Mevcut iş başarısının ölçülmesi ve bu başarının belirlenen hedefleri gerçekleştirme olasılığının saptanması. (EBTS, 2015).	**1.** Belirli amaçları gerçekleştirmek için bir sisteme uygulanan karar ya da eylemlerin tümü. **2.** Bir sistemin çıkışlarını istenen değerlere yöneltmek ya da önceden belirlenmiş bir davranışı izlemelerini sağlamak için sistemin kumanda girişleri üzerinde yapılan işlem. **3.** Üretilen parçanın ya da ürünün, amaca uygun şekilde üretilip üretilmediğinin incelenmesi. (TUBA, 2019).

Lider:

Lider tüm disiplinlerde aynı form ve anlamda terminolojide yer alan bir terimdir. Örgütteki ‘‘kişi’’ kast edildiğinden, eğitim alanında anlam olarak tam karşılığını bulduğu ifade edilebilir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Lider	**Lider**	**Lider**
	Örgütsel yol göstericileri (emir, direktif, kararname) mekanik olarak uymanın üstünde ve ötesinde bir etkileme gücüne sahip olan kişi, önder. (EBTS, 2015).	Mensup olduğu grubun amaçlarını belirleyen ve bu amaçların gerçekleşmesine gruba en etkili biçimde yön verebilen kişidir. (KİYTS, 2012).

Norm:

Norm tüm disiplinlerde aynı form ve anlamda kullanılan ve terminolojilerinde yer alan değer anlamında bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Norm	**Norm**	**Norm**
	Bir grup içinde hangi tür davranışın istendik, hangisinin istenmedik olduğunu belirten kurallar. (EBTS, 2015).	Grup üyeleri ve grup faaliyetleri ile ilgili olan ve grup üyelerince paylaşılan standartlardır. Normlar yazılı (kanun, tüzük, yönetmelik, anayasa) ve yazılı olmayanlar (örf, adet, gelenek, görenek, ahlaki değer yargıları) diye ikiye ayrılır. Normlar ihtiyaçlar doğrultusunda oluşurlar ve ihtiyaçlara cevap vermedikleri zaman değiştirirler. Normlar bölgeden bölgeye, ülkeden ülkeye değişiklikler arz ederler. (KİYTS, 2012).

Olasılık:

Olasılık, tahmin, ihtimal anlamlarına gelen bu terim tüm disiplinde olduğu gibi eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde de aynı form ve anlamda ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Olasılık	**Olasılık**	**Olasılık**
	Herhangi bir olayın, diğer olaylar arasında meydana gelme oranına dayanarak, ne oranda görüleceğini tahmin etme. (EBTS, 2015).	Bir deneyin sonucundaki tüm olabilir çıktılar dikkate alındığında belirli bir olayın bütün deneyler genelinde gerçekleşme oranını veren 0 ile 1 arasındaki değer. (TUBA,2019).

Olgu:

Olgu, tüm disiplinlerin terminolojisinde aynı form ve anlamda kullanılan bir terimdir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Olgu	**Olgu**	**Olgu**
	Bir önermeyi ya da varsayımı doğrulayan ya da yalanlayan gözlemlere dayalı verilerin tümü. (EBTS, 2015).	Gözlem ya da deneylere dayanarak kavranabilir olan ve kendine özgü bir örüntüsü bulunan olay veya durum. (TUBA, 2019).

Oryantasyon:

Oryantasyon, yeni bir durumun, çevrenin vs. ilgili kişilere tanıtılması anlamına gelen bu terim, eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde biçim ve anlam ortaklığı taşımaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Oryantasyon	**Oryantasyon**	**Oryantasyon**
	Okulun sosyal, akademik ve sağlık olanakları, kütüphane v çalışma biçimi, yönetici ve personelin tanıtılması. (EBTS, 2015).	Yeni işin gereği olarak, yeni bilgilerin edinilmesi, düşünsel ve bedensel becerilerin kazandırılması maksadıyla uygulanan eğitsel programlardır. (KİYTS 2012).

Plan:

Plan terimi tüm disiplinlerde aynı biçim ve anlamda kullanılmakta ve anlamsal bir boşluk oluşmadan aynı anlam karşılığını vermektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Plan	**Plan**	**Plan**
	Önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirmek için yapılması gereken işlerin ve izlenecek yolların gösterildiği belge. (EBTS, 2015).	Plan bir karardır veya kararlar topluluğudur. Bugünden gelecekte nereye ulaşılmak istendiğinin nelerin gerçekleştirilmek istendiğinin kararlaştırılmasıdır. (KİYTS, 2012).

Rol:

Rol terimi aynı biçim ve anlam da tüm disiplinlerde karşılık bulan bir terimdir. Anlamsal bir boşluk olduğundan söz edilemez.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Rol	**Rol**	**Rol**
	Bir makam ya da görevde bulunan birinden beklenen algılanan meşru davranış kalıplarıdır. (AEYTS, 2016).	Statü bireyin ‘’kim’’ olduğunu belirtirken, rol de bireyin ‘’ne yapması gerektiğini’’ veya ‘’ne yaptığını’’ belirler. Rol, bireyin diğer bireylerle ilgili davranışlarında beklenen hareket kalıplarını ifade eder. (KİYTS, 2012).

Sinerji:

Sinerji ortak biçim ve anlamda olup, eğitim yönetiminde kullanımı herhangi bir anlamsal boşluk oluşturmamaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Sinerji	**Sinerji**	**Sinerji**
	Örgütün kaynaklarından toplu olarak elde edilenlerin onu oluşturan parçaların toplamından büyük olması. (EBTS, 2015).	Bütünün parçaların toplamından daha fazla olması anlamında kullanılmakta ve organizasyondaki tüm kaynakların ortak bir amaca yöneltilmesini ifade etmektedir. (KİYTS, 2012).

Sistem:

Sistem, her iki terminolojide de ‘kurum’ ve ‘kurumun işleyişi’ ve oradaki düzen kast edildiğinde aynı forma ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Sistem	**Sistem**	**Sistem**
	Aralarında anlamlı ilişkiler olan parçalardan oluşan bütün. (EBTS, 2015).	Belirli bir işlevi yerine getirmek veya bir amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelmiş, ara bağlantıları olan ve etkileşme içine girebilen ögeler topluluğu. (TUBA, 2019).

Stres:

Stres terimi duygusal bir tepkimeyi ifade ettiğinden, kişileri etkileyen durumları belirten terminolojilerde eğitim ve endüstriyel-işletme yönetiminde olduğu gibi aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Stres	**Stres**	**Stres**
	Bireyin tehdit edici çevre özelliklerine karşı gösterdiği bir tepki olarak tanımlanabilir. (AEYTS, 2012).	Çevrenin potansiyel tehditlerine karşı fiziksel ve duygusal olarak verilen tepkidir. (KİYTS, 2012).

Takım:

Takım terimi ‘‘insanlar grubu’’ anlamı ile her iki terminolojide de tanımlanmıştır. Bu tanımı ile anlam ve biçim olarak hem eğitim hem de endüstriyel-işletme yönetiminde aynı şekilde ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Takım	**Takım**	**Takım**
	Önceden kararlaştırılmış hedefleri gerçekleştirmek üzere bir araya gelen, birbirlerine bağlı ve birlikte hareket eden iki ya da daha fazla kişiden oluşan bir topluluktur. (AEYTS, 2016).	Farklı uzmanlık alanlarında gelerek, becerilerinin birleştirilmesi ile bir görevi yerine getirmek üzere bir araya gelen insanlar grubudur. (KİYTS, 2012).

Teknokrasi:

Teknokrasi politik sistemlerle ilgili bir terimdir. Her iki terminolojide sistemi ve insanı ilgilendiren durumlar bulunduğundan dolayı bu terim, aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Teknokrasi	**Teknokrasi**	**Teknokrasi**
	Bir programın uygulanmasında özellikle de ekonominin mühendis ve teknisyenlerin denetimine bırakılmasını ifade eder. (AEYTS, 2016).	Teknisyenlerin görüş ve etkilerinin egemen olduğu politik sistemdir. Teknokrasi, teknokrat denilen teknisyenlerin yönettiği politik düzenin ismidir. (KİYTS, 2012).

Toplam Kalite Yönetimi:

Toplam kalite yönetimi terimi ilk duyulduğunda zihinlerde ürün ve ürün kalitesini çağrıştıran bir terimdir ve anlam olarak deneyim öznesi insan olan eğitim alanına tam uygun olmadığı ifade edilebilir. Terminolojideki anlamı incelendiğinde ise hem eğitim yönetimi hem de endüstriyel-işletme yönetiminde ‘‘performansın, sürecin niteliklerini arttırma yaklaşımı’’ şeklinde ifade edildiğinde biçim ve anlam olarak aynı olduğu söylenebilir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Toplam Kalite	**Toplam Kalite**	**Toplam Kalite**
	Örgüt fonksiyonları ve sonuçlar yerine, süreçler üzerinde odaklaşan tüm çalışanlarının niteliklerinin arttırılması ile yönetim kararlarının sağlıklı bilgi ve veri toplanması analizine dayandıran, tüm maddi ve manevi örgüt kaynaklarını bir bütünlük içinde ele alan yaklaşımdır. (EBTS, 2015).	Müşteri tatmini maximize eden, sürekli gelişmeler yapan ve çalışanlarına güvenen bir şirketin baştanbaşa performansını iyileştiren bir yönetim sistemidir ve de müşteri ihtiyaçlarına uygun mal ve hizmeti, üst yönetimin liderliği altında bütün çalışanların katılımıyla rakiplerinden daha iyi, ucuz, hızlı, güvenli ve kolay şekilde üreterek sunmayı sağlayan faaliyettir. (KİYTS, 2012).

Tutum:

Tutum ‘‘duygu, davranış’’ gibi soyut kavramlara gösterilen tepki şeklinde tanımlandığında, biçim ve anlam olarak eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetiminde terim, aynı karşılığı bulmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Tutum	**Tutum**	**Tutum**
	Bireyin belli bir çevrede kişi ya da objelere olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimidir. Tutum kişi ya da objelere karşı olan duygularımızı yansıtır. Tutum davranışa eğilim duymadır; davranış öncesinde ortaya çıkan bir duygudur; davranışa hazır oluş aşaması olarak bakılabilir. (AEYTS, 2016).	Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duygusal, davranışsal bir ‘’tepki ön eğilimi’’dir. (KİYTS, 2012).

Uyum:

Uyum her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda ifade edilen bir terimdir, anlamsal bir boşluk taşımaz.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Uyum	**Uyum**	**Uyum**
	Etkin örgütsel başarıya dönük olarak, tüm örgüt üyeleri ile kaynakların bir uyum içinde ve dengeli biçimde yönelmesi hali. (EBTS, 2015).	Bütünün parçaların toplamından daha fazla olması anlamında kullanılmakta ve organizasyondaki tüm kaynakların ortak bir amaca yöneltilmesini ifade etmektedir. (KİYTS, 2012).

Verimlilik:

Verimlilik terimi hem eğitim hem de endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde aynı biçim ve anlamda ifade edilmiştir. Eğitim alanında bu terim sıkça karşımıza çıkmakta ve ‘‘ürünü’’ ifade eden ondan fayda sağlamak anlamında olan terim, deneyim öznesi insan olan bir alanda insana, nesneymiş gibi anlamlar yükleyerek çeşitli şekillerde kullanılmaktadır. Verimlilik teriminin eğitim alanında kullanılıyor olması, insanı nesneleştirmekte ve anlamsal olarak bir boşluk oluşturmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Verimlilik	**Verimlilik**	**Verimlilik**
	Bir mal ya da hizmetin üretiminde kullanılan girdilerin, her hangi bir kayıp ya da kaçak olmadan olduğu gibi ürüne dönüştürülmesidir. Belli girdilerden azami ürünün elde edilmesidir. Bir diğer ifade ile eldeki kaynaklarla azami-en fazla ürün elde edilmesidir. (AEYTS, 2016).	Üretim faktörlerinden elde edilen çıktının fiziki miktarının bu üretim faaliyetlerine konan girdilerin fiziki miktarına oranıdır. Verimlilik bir işletmede kaynakların ne ölçüde etkili kullanıldığını gösteren bir ölçüdür. (KİYTS, 2012).

Vizyon:

Vizyon, bütün disiplinlerin terminolojilerinde hedef, erişilmeye çalışılan şey anlamında ifade edilmektedir. Eğitim ve endüstriyel-işletme terminolojisinde de form ve anlam olarak aynıdır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Vizyon	**Vizyon**	**Vizyon**
	Örgütün gelecekte ne olacağının bugünkü resmidir. Örgüte ilişkin düşlenen geleceği tasarlayabilme, geliştirebilme ve paylaşabilmedir. Vizyon bilinenden bilinmeyene yönelip gerçekleri, ümitleri, rüyaları, fırsatları kurgulayarak gelecek yaratabilmektir. (AEYTS, 2016).	Bir kuruluşun uzun vadeli gelecekte erişmeye çalıştığı durum. (TUBA, 2019).

Yapı:

Yapı terimi eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme alanında aynı anlam ve biçimde kullanılmaktadır. Örgütsel tüm disiplinlerde de anlam olarak kullanılan bu terim, eğitim örgütlerinde de kullanılmakta ve kullanıldığı anlamı ile anlamsal bir boşluğa neden olmaz.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Yapı	**Yapı**	**Yapı**
	Genel karmaşık bir yığın kümenin parçalarının düzeni sırası. (EBTS, 2015).	1. Bir örgütlenişin düzenleniş biçimi. 2. Genel olarak bir sistemde yer alan ögelerin, doğal olarak ya da bir yapıcı tarafından örgütlenmesi, bir araya getirilmesi veya düzenlenmesiyle ortaya çıkan, belli bir anlam ve/veya amacı olan bir ürün veya görünüm. 3. Yapılan, kurulan, inşa edilen şey. (TUBA, 2019).

Yönetici:

Yönetici terimi kurumsal olan bütün örgütsel sistemlerde ve bu özellikleri taşıyan disiplinlerde ve terminolojilerinde aynı biçim ve anlamda ifade edilmektedir.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Yönetici	**Yönetici**	**Yönetici**
	Bir örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için var olan örgüt yapısını ve prosedürünü kullanan, işleten kişi. (EBTS, 2015).	Bir grup insanı belirli bir takım amaçlara ulaştırmak için ahenk ve işbirliği içinde çalıştıran kimse. (KİYTS, 2012).

Yöntem:

Yöntem, her iki terminolojide de aynı biçim ve anlamda her hangi bir anlamsal boşluk olmadan yer almaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Yöntem	**Yöntem**	**Yöntem**
	Hedefe ulaşmayı sağlayan yollardır. (EBTS, 2015).	Bir amacın gerçekleşmesi için izlenen yol ya da usuldür. (KİYTS, 2012).

Zaman Yönetimi:

Zaman yönetimi, zamanı etkin ve verimli kullanma anlamı ile diğer tüm disiplinlerin terminolojisinde olduğu gibi eğitim ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinde de aynı biçim ve anlamda kullanılmaktadır.

TERİM	EĞİTİM YÖNETİMİ- EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ ANLAMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ ANLAMI
Zaman Yönetimi	**Zaman Yönetimi**	**Zaman Yönetimi**
	Zaman yönetimi, insanın kendisini kontrol edebilmesi, örgütlü olabilmesi, planlı ve programlı hareket etmesidir. (AEYTS, 2016).	Başlangıcı ve bitişi belirlenmiş ya da tanımlanmış bir zaman dilimi içerisinde, yapılması gereken iş ve eylemleri tanımlanmış amaçların realizasyonuna yönelik olarak tüm kaynakları etkin ve verimli kullanmaktır. (KİYTS, 2012).

BÖLÜM 5: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Türkiye'de güncel eğitim yönetimi literatüründe endüstriyel terminoloji kullanımı fotoğraflanmaya çalışılarak, deneyim öznesi ‘‘insan’’ olan eğitim yönetimi alanıyla, deneyim öznesi ‘‘nesne’’ olan endüstriyel-işletme yönetimi terminolojilerindeki terimler incelenerek, her iki alanın terimlerinin anlamsal ve biçimsel ortaklıkları veya farlılıkları tahlil edilmiştir.

Bu bölüm kapsamında amaca uygun olarak bulguların son değerlendirmesi sunulacaktır. Tartışma bölümünde kaynaklardan yararlanılarak konu üzerine fikir beyan edilecektir ve son olarak eğitim ve endüstriyel-işletme yönetiminde kullanılan terimlerin anlamsal ve biçimsel ortaklık ve farklılıklarının incelenmesi ile elde edilen sonuçlardan ve alan yazından yararlanılarak öneriler sunulacak ve araştırmacılara, yeni araştırmalara konu önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

5.1. TARTIŞMA

Araştırmada söz, sözün öznel bir varlık olan insanda yaratabileceği dönüşümler ve özgürleşmesi gereken, özünde bütünsel bir varlık olan insanın, aşkın benliğe ulaşma yolculuğunda akademik anlamda kullanılan sözcüklerin ne tür tıkanmalara yol açabileceği bağlamında ki görüşler alan yazın kısmında tartışılmıştır.

Eğitim yönetimi ve endüstriyel-işletme yönetimi alanlarının terminolojilerinin taranması ile belirlenen ve en yaygın olduğu düşünülen terimlerin seçilip incelenmesinden sonra ‘‘anlamsal boşluklar ve nesneleşme’’ bağlamında her iki alanın terimlerinin anlam ve biçimlerinin karşılaştırılması sonucunda tespit edilen durumlar olmuştur. Çalışma alanı ‘‘insan’’ olan eğitim bilimleri- eğitim yönetimi terminolojisinde, endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisi ile karşılaştırıldığında anlam ve biçim olarak aynı ifadelere karşılık gelen çok sayıda terim olduğu tespit edilmiştir.

Teoride endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinden eğitim yönetimine biçim ve anlam ortaklığı olan terimlerin transfer edilmesi ve transfer edilen bu terimlerin eğitim alanında aynıymış gibi kullanılıyor olması durumu mahsuru olmayan bir durum gibi gözükebilir, disiplinler arası bu tarz transferlerin olmasının bazen faydalı olduğu da ifade edilebilir. Eğitim bilimleri ve dolayısı ile eğitim yönetimi alanı öznel bir benlik olan ‘‘insan’’ yetiştirmeyi amaç edinen bilim alanlarıdır. ‘‘Ürün ve üretim’’, ‘‘üretimi arttırma ve daha fazla üretme’’ ve ‘‘kar elde etmeyi’’ amaç edinen endüstriyel-işletme alanlarından çok fazla terimin, eğitim yönetimi alanıyla biçim ve anlam ortaklığına sahip olması, sözü edilen faydadan eğitim yönetimi alını için söz etmek doğru olmaz. Öznel bir benlik olan insanı ifade etmede, nesnel bir dilin kullanıldığı endüstriyel-işletme alanından yapılan transferlerin anlamsal boşluklara neden olduğu tespit edilmiştir.

Bunun yanı sıra, insan bir ürüne ithaf edilen özelliklerin atfedilmesi ile nesneymiş gibi ifade edilmektedir, bu durum öznel bir varlık olan insanın ifadesinde anlamsal tıkanmalara yol açmaktadır ki birçok farklı varoluş özelliği olan insanın bu özelliklerinin göz ardı edildiği belirlenmiştir. Tespit edilen bu durumlardan dolayı, eğitim sisteminin bilginin gerçek anlamda aktarılması ve edinilmesi anlamında kendi öznelliğinden uzak, nesneleşmiş ve varoluşunu yeterli düzeyde tamamlayamamış kişilerin yetişmesine neden olduğu düşünülmektedir.

5.2. SONUÇ

Eğitim yönetimi terminolojisi ve endüstriyel-işletme yönetimi terminolojisinin incelendiği ve seçili örnek terimler üzerinden anlam ve biçim ortaklıkları ve farklılıkları doğrultusunda değerlendirmelerin yapılmaya çalışıldığı bu çalışma ile her iki terminolojide en yaygın ve sık olarak kullanıldığı düşünülen 88 tane terim incelenmiştir.

Yapılan inceleme doğrultusunda anlamı aynı olup, biçimi/formu farklı olan 5 tane terim, biçimi/formu aynı olup anlamı farklı olan 12 tane terim ve hem biçimi/formu hem de anlamı aynı olan 71 tane terim tespit edilmiştir. Bu terimler üç

farklı başlık altında değerlendirilmiştir. En az terim sayısına biçimi/formu aynı olup, anlamı farklı olan terimler gurubunda rastlanmıştır, bu terimler çalışma kapsamında seçilen terimlerden 5 tanesidir. En fazla terim sayısına hem biçim hem de anlamı aynı olan grupta rastlanmıştır, bu grupta 71 adet terim tespit edilmiştir.

Anlamı aynı olup biçimi farklı olan 5 terimi incelediğimizde, bu gurupta hem eğitim yönetimi hem de endüstriyel-işletme yönetimi alanlarında ki bu 5 terim ‘‘insan ve insanı’’ ilgilendiren kavramlar olduğu belirlenmiştir. Bu durumdan kaynaklı olarak, daha ziyade insani özellikleri barındıran terimlerin zihinde canlandırılmasına yarayacak terimlerin her iki alanda öznellik paydasında buluşuyor olması bu grupta biçim farklılığı olsa da anlam ortaklığını sağlamıştır.

Biçimi aynı ama anlamı farklı olan terimler incelendiğinde yine, çalışma alanından kaynaklı farklılıklar olduğundan söz edilebilir, öznel bir varlık olan insanın çalışıldığı eğitim alanında, nesnelerin ifade edilip kavramlaştırılmasında kullanılan terimlerin eğitim yönetimi alanında da kullanılmış olması, anlamsal boşluklara neden olmaktadır. Bu kavramlarla eğitim yönetimi alanında ki öznel benlikler nesneleştirilmiştir.

Hem biçimi hem de anlamı aynı olan terimlerin incelendiği bölümde ise çok fazla terimde biçimsel ve anlamsal geçişler görülmektedir. Deneyim özneleri farklı olmasına rağmen bu bölümde incelenen birçok terimin, eğitimin çalışma alanının ‘‘insan’’ olduğu ve insanın birçok boyutunun olduğu durumlarının göz ardı edilmekle birlikte, nesnel birçok terimin insana atfedilmiş olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda, çalışma alanı ‘‘insan’’ olan eğitim yönetimi alanının büyük oranda nesnelerin, ürünlerin, üretim ve bu üretimin verimliliği üzerine odaklanmış, tamamen nesneler üzerine çalışmalar yapılan, çıktı yani nesne-ürün üretmeye odaklı olan endüstriyel terimlerin birebir aktarımına maruz kaldığı belirlenmiştir. Sonuç olarak;

> ‘‘*Dilin mantık ürünü teorik bir nesne olması hasebiyle kavramsallaştırma, fenomenlerin mantıksal ve matematiksel naturasıyla doğru orantılı işleyen bir süreçtir. Bu bağlamda paradoksal ve şiirsel naturası itibariyle öznel varlık, nitelik ve süreçleri kavramsallaştırma imkânı oldukça kısıtlı ve hatta imkânsızdır. Vaki zorlamaların taşıyacağı nokta ise*

eksiği tama tamamlama yani hayata yalan söyleme anlamında nesnellikten uzak varsayımsal/politik bir tutumdur. Çünkü her halükarda anlam-sözcük uyumsuzluğu kaçınılmaz olmaktadır. Gerçek ifade edilince sahteleşir önermesi, bahse konu anlam paralizasyonunu işaretlemektedir. Deneyim öznesi insan olan her bilgi disiplini ve bilhassa eğitim yönetimi alanında dünya dilleri ve Türkiye Türkçesi güncelinde yüzleşilen devasa problematik, yaşayan fenomen ve süreçleri kavramsallaştırma güçlüğü/karmaşası, daha vahim olanı da nesne-özne ayrımı gözetmeden mekanik varlık ve süreçler için üretilmiş kavramların özneler dünyasına transferi, yaygın kullanım kolaycılığı ve total bir zeka dejenerasyonu olarak nesneleşme eğilimidir.'' (Kaynak Kişi: Prof. Dr. Hasan AKGÜNDÜZ, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi, Büyükçekmece /İSTANBUL)

5.3. ÖNERİLER

''Bilimsel bilgi yalnız bilim adamı ile bilim adamı arasında dolaşmaz. Bunun yanı sıra bilimsel bilgi, bilim adamı-uygulayıcı uzman, bilim adamı-öğrenci ve bilim adamı-halk arasında da dönen bilgidir.''(Akt: Göktolga, 2004). ''Bu dolaşımdaki son iki halka oldukça önemlidir. Çünkü bilimsel bilginin dolaşımı, öğrenilmesi ve öğretilmesiyle, bilimsel bilginin yaşama katkıları, ancak bilim adamı-öğrenci ve bilim adamı-halk iletişimi ile olanaklıdır. Bu iletişim ağının sağlıklı olabilmesi bilim terimlerinin anadilde türetilmiş olmasına da bağlıdır.'' (Göktolga, 2004). Bu durumlardan yola çıktığımızda bilimsel bilgilerin, akademik bilgilerin insanlara aktarılması, aktarılış şekli ve bu aktarımda kullanılan yöntemler, kullanılan eğitim-öğretim teknikleri ve bilginin aktarılmasında önemli bir role sahip olan sözcükler ve terimler çok büyük önem teşkil etmektedir.

Akademik alanda bilginin aktarımı sözcüklerle ve terimlerle sağlanmaktadır. Her bir akademik alanın kullandığı terimler bilginin yerinde ve doğru bir şekilde aktarımını sağlayan önemli kavramlardır. Bu aktarım esnasında tıkanıklık yaşamamak adına doğru terimlerin, doğru anlamlarla ifade edilmesi, gerçekliğe ulaşmada oldukça önemli bir noktadır. Doğru terimin yanı sıra, bir kavramı ifade

eden ‘‘aynı’’ terimin tüm akademik çevrelerce kullanılıyor olması da oldukça önem araz etmektedir.

Biçim ve anlam ortaklığı açısından belirlenen terimlerin incelenmesinden ortaya çıkan sonuç; çalışma alanı ‘‘nesne-ürün’’ olan ve nesnelere odaklanan, işini onlar üzerinden yapan endüstriyel-işletme ve mühendislik alanında kullanılan birçok terimin, hem biçim hem de anlam olarak çalışma alanı öznel bir varlık yani ‘‘insan’’ olan eğitim alanına, insanın spritüal boyutu da dâhil hiçbir özelliği düşünülmeden aktarılmış olduğudur. Bu şeklide endüstriyel-işletme alanından eğitim alanına transfer edilen birçok terimin, eğitim terminolojisinde sanki tam anlam karşılığını veriyormuş gibi benimsenmiş olduğu tespit edilmiştir.

Tüm eğitim kurumlarında, akademik dil ve akademik çevrelerde, ‘‘insan’’ ve insana özgü özelliklerin de dikkate alınarak oluşturulan, anlam olarak içinin dolu olduğu ve söylendiğinde öğrenen kişide aynı çağrışımların yapıldığı terimlerin kullanılıyor olması son derece önemlidir. Kullanılan terimlerin aynı anlam ve insani özellikleri dikkate alarak akılda bırakacağı çağrışımlar, öncelikle iletişimden kaynaklı sorunlara çözüm olacaktır. Bunun dışında, eğitimin iki temel unsuru olan öğreten ve öğrenen arasında bir bütünlük sağlayacak ve en nihayetinde bir ürün, bir nesne olmayan, spritüal birçok özellikleri de olan öznel bir varlık olan insanın gelişimini kısa sürede ve tam manasıyla sağlanmış olacaktır.

Bu bağlamda eğitim terminolojisi seçilirken insanın tüm özelliklerinin dikkate alındığı, kendini tam anlamı ile ifade edilebileceği terimlerin bulunması ve aynı terimlerin tüm akademik kişi ve çevrelerce aynı biçim ve anlamda kullanımı yönünde çalışmaların yapılmasının ilerideki çalışmalar açısından değerli olacağı düşünülmektedir. İnsanın öznel varlığının da ifade de anlam bulacağı, eğitimin her alanında ortak anlam ve biçime sahip terimlerin oluşturulması, bilgilerin doğru aktarılması ve anlamsal boşlukları doldurma açısından fayda sağlayacağı düşünülmekte ve gelecekte ki çalışmaların bu bağlamda ele alınması gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Akalın, Ş. H. (2012): Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi. http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/5.php

Akarsu, B. (1998): Wilhelm von Humboldt'da Dil-Kültür Bağlantısı, İnkılâp Kitapevi, İstanbul.

Aksan, D. (2009): Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim, Türk Dil Kurumu Yayınları: 439, 5. Baskı, Ankara.

Akgündüz, H. (1997) Klasik Dönem Osmanlı Medrese Sistemi (Amaç-Yapı-İşleyiş), Ulusal Yayınları, İstanbul.

Akgündüz, H. (2013): "Hurafe ve Gerçek İkileminde Eğitim". Hayat Akademi. İstanbul.

Akgündüz, H. (2017): "Eğitime Etik, Kuramsal ve Tarihsel Yaklaşımlar". Ders Notları. İstanbul.

Ay, V. (2003): Modern Felsefede Özne-Nesne Ayrımı ve Öznellik Kavramı. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Balcı, A. (2016): Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü. Pegem Akademi Yayınları, 3. Baskı, Ankara.

Bayar, N. (2014): 1928-1980 Arası Dil Çalışmaları. Akademik Araştırmalar Dergisi, Sayı 60.

Baykent, U. Ö. (2017): Dil Felsefesinde Anlam Sorunu. International Journal of Social Science Doi number:http://dx.doi.org/10.9761/JASSS6994 Number: 56, p. 497-508, Spring III 2017.

Bedük, A. (2012): Karşılaştırmalı İşletme Yönetim Terimleri Sözlüğü: Nobel Akademik Yayıncılık, Atlas Yayın NU, 3. Baskı, Ankara.

Bursalıoğlu, Z. (1999): Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış: Doğuş Matbaası,11.Baskı, Ankara.

Bursalıoğlu, Z (2014): Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama: Pegem Akademi, 12. Baskı, Ankara.

Büyüköztürk, Ş. , Çakmak K. E. , Akgün, E. Ö. , Karadeniz, Ş. , Demirel, F. (2015): Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Pegem Akademi, 19. Baskı, Ankara.

Çakmak Sevingüler, I. (2018) : Bilgi Yönetimi Açısından Okul Öncesi Eğitim Kitaplarında İhtiyaç Yanılsamasına Yaklaşım Bilincinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı, İstanbul.

Çelik, Z. (2015): Klasik Mantıkta Dil Kavram Var olan İlişkisi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Erdoğan, İ (2016): Gelenekten Geleceğe Eğitim Bilimi Kuram ve Uygulama: Sümer Kitabevi, 1. Baskı, İstanbul.

Ertürk, S. (1974): Eğitimde Program Geliştirme, Ankara.

Ekiz, D. (2013): Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Anı Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara.

Ergin, M (2013): Türk Dil Bilgisi, Bayrak Basım Yayın, İstanbul.

Erkuş, A. (2010): Psikometrik terimlerin Türkçe karşılıklarının anlamları ile yapılan işlemlerin uyuşmazlığı. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 1(2), 72-77.

Fayol, H. (2016): Genel ve Endüstriyel Yönetim (Çeviri: M. Asım ÇOLAKOĞLU): Adres Yayınları, 5. Baskı, Ankara.

Fischer, R. Steven. (1999): Dilin Tarihi: Ayhan Matbaası, 4. Baskı, İstanbul.

Göktolga, O (2004): Bilim Teirmlerinin Türkçeleştirilmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

Güneş, H. (2015) : Eğitim Bilimleri Terimleri Sözlüğü: Ütopya Yayınları, 1. Baskı, Ankara.

Humboldt, W. (1988): On Language. Peter Heath (Çev.) Cambridge: Cambridge University Press.

İlhan, N. (2012): Toplumsal ve Ferdi Düşüncenin Dile Yansımaları (Dil-Düşünce İlişkisi). Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/3, Summer 2012, p. 1517-1525, ANKARA-TURKEY.

İnan, İ (2013). : Dil Felsefesi (Ed. Demet Taşdelen), Açık öğretim Fakültesi Yay. , No: 1615.

Kahramanoğlu, E (1990): Genel Liselerdeki Eğitim Uygulamalarının Çağdaş Yönetim Anlayışı Açısından Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.

Karademir, F. (2019): Kavramsal Değerleri Açısından ‘‘Söz, Sözcük ve Sözcük Türü’’ Terimleri-The Terms of ‘‘Söz(Word/Speech), Sözcük(Word), Sözcük Türü(Word Class)’’ on Aspect of Conceptual Values: Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi Cilt: 12, Sayı: 62. www.sosyalarastirmalar.com

Karasar, N. (2014): Bilimsel Araştırma Yöntemi: Nobel Akademik Yayıncılık, 27.Baskı, Ankara.

Kaya, Y. K. (1999): Eğitim yönetimi: Kuram ve Türkiye’deki uygulama: Bilim Yayınları, Ankara.

Korkmaz, Z. (1972): Dilde Doğal Gelişme ve Devrim Açısından Türk Dil Devrimi, Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Türk Dili ve Edebiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkoloji Dergisi, cilt: IV, 1.sayı, ss. 97-114.

Korkmaz, Z. (2003): Gramer Terimleri Sözlüğü. TDK Yayınları, Ankara.

Kula, O. B. (2012): Dil Felsefesi Edebiyat Kuramı -l: İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Locke, J. (2000): İnsanı Anlama Yetisi Üzerine Bir Deneme, (Çev. Meral Delikara Topçu), Ötüken Yayınları, Ankara.

MEB, (2019): Milli Eğitim Temel Kanunu: Kanun Numarası : 1739 Kabul Tarihi : 14/6/1973 Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 24/6/1973 Sayı : 14574 Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 12 Sayfa : 2342. https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/08144011_KANUN.pdf

Mengüşoğlu, T. (2017): İnsan Felsefesi: Doğu Batı Yayınları, 2. Baskı, Ankara.

Newman, W. H., (1972): İşletmelerde ve Kamu Yönetiminde Sevk ve idare (Çev.: Kenan Sürgit), Sevinç Matbaası, Ankara.

Orhan, S. (2012). Dil Politikaları, Dil Hakları ve Türkiye’de Uygulamaları. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Özlem, D. (2008): Felsefe ve Doğa Bilimleri, Doğu Batı Yayınları, İstanbul.

Özmakas, U. (2010). Peirce, Saussure ve Derrida'da Gösterge Kavramı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.

Pilav, S. (2008). Terim Sorunu ve Eğitim Öğretimde Terimlerin Yeri ve Önemi: Mart 2008 Cilt:16 No:1 Kastamonu Eğitim Dergisi 267-276.

Şimşek, H. Yıldırım, A. (2016): Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri: Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Ankara.

Soykan, Ö.N. (2013) : Dil Felsefesinden Türkçenin Felsefesine: Felsefede Bugün ve Yarın Konferansları IV, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Sönmez, V. (2019) : Eğitim Felsefesi: Anı Yayıncılık, 15. Baskı, Ankara.

Taylor, F. W. (2016): Bilimsel Yönetimin İlkeleri (Çeviri: H. Bahadır AKIN): Adres Yayınları, 8. Baskı, Ankara.

Topkaya, R. (2016): Dilin Aynasında Kültür: Humboldt Felsefesinde Dil-Kültür İlişkisi: ViraVerita E-Dergi, Sayı 4, s. 59-71 (ISSN: 2149-3081).

Turan, S., Bektaş, F., Yalçın, M. ve Armağan, Y. (2016): Eğitim Yönetimi Alanında Bilgi Üretim Süreci: Eğitim Yönetimi Kongrelerinin Rolü ve Serüveni Üzerine Bir Değerlendirme: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, ss: 81-108.

Tükel Kılıç, Y. (2011). Wilhelm von Humboldt'ta Ulusal Kimlik ve Dil Sorunsalı: Yabancılığın İçinden Bütüne Ulaşma Çabası, Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi, 1 (21), s. 41 – 57.

Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü (TUBA, 2019): http://www.tubaterim.gov.tr/

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük (TDK, 2019): http://www.tdk.gov.tr

Üner, A. (2011): Sosyal Bilimlerde Nesnellik Sorunu. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Denizli.

Vardar, B. (2002): Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü: Yayınlayan: Multilingual, 1. Baskı, İstanbul.

Yalçın, S. (2010): Güneş Dil Teorisi Gerçek mi Safsata mı? Hürriyet Gazetesi Köşe Yazısı, 26 Aralık, 2010. http://www.hurriyet.com.tr/gunes-dil-teorisi-gercek-mi-safsata-mi-16619603

Yaşar, H. (2016): Dil Politikaları Bağlamında Türkiye'de Dil Hareketleri. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. Doktora Tezi. Ankara.

Zülfikar, H. (2011): Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2. baskı, Ankara.

EKLER

Tablo 4: Seçili Terimler Listesi

TERİMLER	EĞİTİM YÖNETİMİ-EĞİTİM BİLİMLERİ ve SOSYAL BİLİMLERDEKİ KULLANIMI	ENDÜSTRİYEL-İŞLETME YÖNETİMİ ve MÜHENDİSLİK ALANLARINDAKİ KULLANIMI
1. Adokrasi/Adhokrasi	Adokrasi	Adokrasi
2. Ahlak	Ahlak	Ahlak
3. Amaçlara Göre Yönetim	Amaçlara Göre Yönetim	Amaçlara Göre Yönetim
4. Anonim Şirket	Anonim Şirket	Anonim Şirket
5. Araştırma/Ar-Ge	Araştırma/Ar-Ge	Araştrma/Ar-Ge
6. Atfetme	Atfetme	Atfetme
7. Algı	Algı	Algı
8. Amaç	Amaç	Amaç
9. Anomi	Anomi	Anomi
10. Ben	Ego	Benlik
11. Beyin Fırtınası	Beyin Fırtınası	Beyin Fırtınası
12. Biçimbilim	Biçimbilim	Biçimbilim
13. Bilgi	Bilgi	Bilgi
14. Bilgi Yönetimi	Bilgi Yönetimi	Bilgi Yönetimi
15. Bilim	Bilim	Bilim
16. Bürokrasi	Bürokrasi	Bürokrasi
17. Bürokratik Sabotaj	Bürokratik Sabotaj	Bürokratik Sabotaj
18. Büro-Patoloji	Büro-Patoloji	Büro-Patoloji
19. Bütçe	Bütçe	Bütçe
20. Çatışma	Çatışma	Çatışma
21. Çıktı	Çıktı	Çıktı
22. Danışman	Danışman	Mentor
23. Davranış	Davranış	Davranış
24. Davranış Bilimleri	Davranış Bilimleri	Davranış Bilimleri
25. Davranışçı Liderilik Kuramları/Teorileri	Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri	Davranışçı Liderlik Kuramları/Teorileri
26. Değer	Değer	Değer
27. Değişim/Değişme	Değişim/Değişme	Değişim/Değişme
28. Delfi Tekniği	Delfi Tekniği	Delfi Tekniği
29. Denetçi	Müfettiş/Denetmen	Denetçi
30. Derece	Derece	Derece
31. Devalüasyon	Devalüasyon	Devalüasyon
32. Dönüt	Geribildirim/Geri besleme	Dönüt
33. Duyarlık Eğitimi	Duyarlılık Eğitimi	Duyarlılık Eğitimi
34. Eğitim	Eğitim	Eğitim

35. Empati	Empati	Empati
36. Emek	Emek	Emek
37. Ergonomi	Ergonomi	Ergonomi
38. Etik	Etik	Etik
39. Etkinlik	Etkinlik	Etkinlik
40. Fırsat Eşitliği	Fırsat Eşitliği	Fırsat Eşitliği
41. Finansman	Finansman	Finansman
42. Fizibilite Çalışması/Etüdü	Fizibilite Çalışması/Etüdü	Fizibilite Çalışması/Etüdü
43. Formel Örgüt/Grup	Formel Örgüt/Grup	Formel Örgüt/Grup
44. Füzyon	Füzyon	Füzyon
45. Girdi	Girdi	Girdi
46. Grup	Grup	Grup
47. Gözetim	Gözetim	Gözetim
48. Güçlendirme	Güçlendirme	Güçlendirme
49. Güdü	Güdü	Güdü
50. Halo/Hale Etkisi	Halo/Hale Etkisi	Halo/Hale Etkisi
51. Hipotez	Hipotez	Hipotez
52. Hiyerarşi	Hiyerarşi	Hiyerarşi
53. İletişim	İletişim	İletişim
54. İletişimde Kısa Devre	İletişimde Kısa Devre	İletişimde Kısa Devre
55. İmaj	İmaj	İmaj
56. İstihdam	İstihdam	İstihdam
57. Kalite	Kalite	Kalite
58. Karakter	Karakter	Karakter
59. Karar	Karar	Karar
60. Kontrol	Kontrol	Kontrol
61. Kredi	Kredi	Kredi
62. Lider	Lider	Lider
63. Lisans	Lisans	Lisans
64. Motivasyon	Güdüleme	Motivasyon
65. Norm	Norm	Norm
66. Olasılık	Olasılık	Olasılık
67. Olgu	Olgu	Olgu
68. Oryantasyon	Oryantasyon	Oryantasyon
69. Performans	Performans	
70. Plan	Plan	Plan
71. Rol	Rol	Rol
72. Sermaye	Sermaye	Sermaye
73. Sinerji	Sinerji	Sinerji
74. Sistem	Sistem	Sistem
75. Stres	Stres	Stres
76. Süreç	Süreç	Süreç
77. Şema	Şema	Şema
78. Takım	Takım	Takım
79. Teknokrasi	Teknokrasi	Teknokrasi
80. Toplam Kalite Yönetimi	Toplam Kalite Yönetimi	Toplam Kalite Yönetimi

81. Tutum	Tutum	Tutum
82. Uyum	Uyum	Uyum
83. Verimlilik	Verimlilik	Verimlilik
84. Vizyon	Vizyon	Vizyon
85. Yapı	Yapı	Yap
86. Yönetici	Yönetici	Yönetici
87. Yöntem	Yöntem	Yöntem
88. Zaman Yönetimi	Zaman Yönetimi	Zaman Yönetimi

ÖZGEÇMİŞ

1. **Adı Soyadı:** Sebahat ÇAKIRLAR
2. **Doğum Tarihi:** 04.06.1986
3. **Unvanı:** Öğretim Görevlisi
4. **Öğrenim Durumu:** Yüksek Lisans

Derece	**Alan**	**Üniversite**	**Yıl**
Lisans (1.)	Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği ** UOLP-Uluslararası Ortak Lisans Programı- SUNY Cortland*	Anadolu Üniversitesi	2009
Lisans (2.)	Modern Diller Bölümü İngilizce Öğretmenliği ** UOLP-Uluslararası Ortak Lisans Programı- SUNY Cortland*	Amerika Birleşik Devletleri New York Eyalet Üniversitesi	2008
Yüksek Lisans 1	Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi ABD *(Tezsiz)*	Yıldız Teknik Üniversitesi	2017
Yüksek Lisans 2	Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi *(Tezli)*	İstanbul Üniversitesi	2019

5. **Akademik Unvanlar**

Görev	Görev Yeri	Yıl
Öğr. Gör.	Beykoz Üniversitesi	2013-2014
Öğr. Gör.	Beykent Üniversitesi	2014- devam ediyor

6. **Ödüller**

- Anadolu Üniversitesi Onur Öğrencisi, 2006, Eskişehir.
- Anadolu Üniversitesi Onur Mezunu, 2009, Eskişehir.
- Yıldız Teknik Üniversitesi Yüksek Onur Mezunu, 2017, İstanbul.